

ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ

ԲԱՑ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

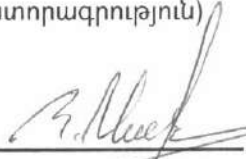
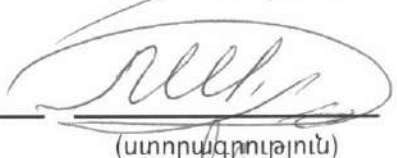
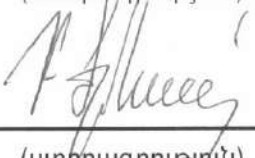
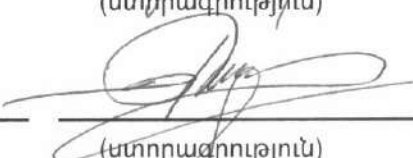
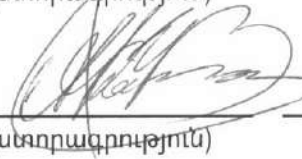
ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

2021 ԹՎԱԿԱՆ

Բանկի Վարչության հայտարարությունը

Մեր լավագույն տեղեկացվածության համաձայն Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունները ճշգրիտ և լիարժեք ձևով արտացոլում են Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսերի իրական պատկերը, իսկ կառավարման մարմինների տարեկան զեկույցը ճշգրիտ և լիարժեք ձևով արտացոլում է Բանկի ընդհանուր վիճակը, բիզնեսի արդյունքները և զարգացումը ու ներառում է այն հիմնական ռիսկերի նկարագիրը, որոնց հետ առնչվել կամ առնչվում է Բանկը:

Բանկի Վարչության անդամներ.

Մհեր Անանյան	Վարչության նախագահ, Գործադիր տնօրեն		29.04.2022
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Կարեն Սարգսյան	Վարչության անդամ, Գործադիր տնօրենի առաջին տեղակալ		29.04.2022
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Մհեր Գրիգորյան	Վարչության անդամ, Գործադիր տնօրենի տեղակալ		29.04.2022
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Բագրատ Ճգմայան	Վարչության անդամ, Գործադիր տնօրենի տեղակալ		29.04.2022
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Տիգրան Գալստյան	Վարչության անդամ, Գլխավոր հաշվապահ		29.04.2022
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Կարեն Հակոբյան	Վարչության անդամ, Իրավաբանական վարչության պետ		29.04.2022
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Զարուհի Մելքոնյան	Վարչության անդամ, Միջազգային գործառնությունների վարչության պետ		29/04/2022
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)

**ՈՐՊԵՍ ՀԱՇՎԵՏՈՒ ԹՈՂԱՐԿՈՂ
ԱՐԱՐԱՏՔԱՆԿ ԲԲԸ-Ի ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԶԵԿՈՒՅՑԸ**

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ-ի (այսուհետ՝ Բանկ) կառավարման մարմինների 2021 թվականի գործունեության տարեկան սույն զեկույցը ներկայացնում է՝

- Բանկի բիզնեսի արդյունքների և զարգացման իրական պատկերի նկարագիրը,
- Կարևոր դեպքերի նկարագիրը,
- Բանկի հետագա հնարավոր զարգացման նկարագիրը:

Սույն հաշվետվությունը պատրաստվել է համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ):

ԷԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Բանկի կողմից հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբից մինչև զեկույցը պատրաստելու օրը տեղի ունեցած էական փաստերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներառված է Հաշվետվության հավելվածներում:

Փաստեր, ցուցանիշներ

+7.7%	2021 թվականի վերջին ընդհանուր ակտիվների մեծությունը կազմել է 268.1 մլրդ ՀՀ դրամ, որը 2020 թվականի համեմատ աճել է 7.7%-ով:
-0.3%	2021 թվականի վերջին հաճախորդներին տրված վարկերի մեծությունը կազմել է 147.8 մլրդ ՀՀ դրամ, որը 2020 թվականի համեմատ նվազել է 0.3%-ով:
+9.3%	2021 թվականի վերջին Բանկի ընդհանուր պարտավորությունների մեծությունը կազմել է 230.3 մլրդ ՀՀ դրամ, որը 2020 թվականի համեմատ աճել է 9.3%-ով:
-96.6%	2021 թվականի գեներացված զուտ շահույթը կազմել է 45.7 մլն ՀՀ դրամ, որը 2020 թվականի համեմատ նվազել է մոտ 96.6%-ով:
-1.2%	2021 թվականի վերջին Բանկի ընդհանուր կապիտալի մեծությունը կազմել է 37.8 մլրդ ՀՀ դրամ, որը 2020 թվականի համեմատ նվազել է 1.2%-ով:
	2021 թվականի վերջի դրությամբ Բանկի տարածքային ցանցն ընդգրկել է 53 մասնաճյուղ (առանց գլխամասային գրասենյակի):

Ֆինանսական ակնարկ

2021 թվականին Բանկը, օգտագործելով իր կողմից կիրառվող բանկային նորագույն տեխնոլոգիաները, ունենալով արհեստավարժ աշխատակիցների թիմ, բանկային համակարգում աճող մրցակցության պայմաններում կարողացավ գրանցել ցուցանիշների բարենպաստ դինամիկա, ինչը վկայում է Բանկի գործունեության կայունության, արդյունավետության և ստեղծված իրավիճակում Բանկի կողմից ճիշտ ռազմավարության ընտրության փաստը:

Բանկի եկամուտներ և ծախսեր

Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտները հաշվետու տարվա գործունեության արդյունքում կազմել են 19.0 մլրդ ՀՀ դրամ՝ աճելով 8.28%-ով կամ 1.5 մլրդ ՀՀ դրամով:

Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտների աճը հիմնականում պայմանավորված է հաճախորդներին տրված վարկերի գծով ստացված տոկոսային եկամուտների՝ 1.03 մլրդ ՀՀ դրամով կամ 7.4%-ով աճով:

Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտների կառուցվածքում ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջներից ստացված տոկոսային եկամուտների մասնաբաժինը կազմել է 0.8% նախորդ տարվա 0.7%-ի փոխարեն, հաճախորդներին

տրամադրված վարկերից ստացված տոկոսային եկամուտների մասնաբաժինը կազմել է 79.3% նախորդ տարվա 80.0%-ի համեմատ, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերից ստացված տոկոսային եկամուտների մասնաբաժինը՝ 11.9% նախորդ տարվա 14.0%-ի համեմատ, հակադարձ ռեպո գործառնությունների գծով ստացված տոկոսային եկամուտների մասնաբաժինը կազմել է 2.7% նախորդ տարվա 1.5%-ի համեմատ, ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով ստացված տոկոսային եկամուտների մասնաբաժինը կազմել է 5.2% նախորդ տարվա 3.7%-ի համեմատ: Արդյունքում 2021 թվականին տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներն ունեցել են համապատասխան դիվերսիֆիկացված կառուցվածք:

Տոկոսային և նմանատիպ ծախսերը հաշվետու տարվա գործունեության արդյունքում կազմել են 10.6 մլրդ ՀՀ դրամ՝ ավելանալով 16.2%-ով կամ 1.5 մլրդ ՀՀ դրամով:

2021 թվականին Բանկի կողմից ստացված զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտները կազմել են մոտ 8.34 մլրդ ՀՀ դրամ՝ 2020թ. համեմատ նվազելով 0.03 մլրդ ՀՀ դրամով կամ 0.4%-ով:

Հաշվետու տարվա ընթացքում կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտները կազմել են մոտ 2.2 մլրդ ՀՀ դրամ՝ 2020թ. համեմատ աճելով 23.9%-ով կամ մոտ 427.6 մլն ՀՀ դրամով:

Հաշվետու տարվա ընթացքում կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսերը կազմել են 1.1 մլրդ ՀՀ դրամ՝ 2020թ. համեմատ ավելանալով 37.1%-ով կամ 295.2 մլն ՀՀ դրամով:

Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսերի և Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտների ավելացման արդյունքում 2021 թվականին Բանկի կողմից ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտները կազմել են 1.1 մլրդ ՀՀ դրամ ավել լինելով 2020թ. համապատասխան ցուցանիշից 132.4 մլն ՀՀ դրամով կամ 13.4%-ով: 2020թ.-ի համեմատ աճել են հիմնականում փոխանցումներից գանձվող միջնորդավճարները, մոտ 185.4 մլն ՀՀ դրամով, ինչպես դրամային, այնպես էլ արտարժույթային և վճարային քարտերով գործառնություններից գանձվող միջնորդավճարները՝ 245.9 մլն ՀՀ դրամով կամ 37.1%-ով:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացվում է Բանկի եկամուտների և ծախսերի դինամիկան նախորդ երկու տարիների կտրվածքով

Հազար ՀՀ դրամ

	2021	2020
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	19,007,770	17,554,101
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	-10,647,526	-9,162,703
Զուտ տոկոսային եկամուտներ	8,360,244	8,391,398
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	2,213,656	1,786,012
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	-1,090,930	-795,693
Զուտ կոմիսիոն և այլ եկամուտներ	1,122,726	990,319
Զուտ եկամուտ արտարժույթային գործառնություններից	1,549,551	1,109,106
Ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆին ակտիվների գծով զուտ օգուտ/(վնաս)	-28,399	8,880
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆին ակտիվների ապաճանաչման գծով օգուտ	68,322	151,014
Այլ գործառնական զուտ եկամուտներ	-1,016,827	277,922
Արժեզրկման ծախս	-2,685,987	-2,264,031
Անձնակազմի գծով ծախսեր	-4,214,671	-4,105,386

Գույքի արժեքը		-300,000
Հիմնական միջոցների մաշվածություն և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	-1,478,499	-1,208,838
Այլ ծախսեր	-1,694,256	-1,433,715
Շահույթ մինչև հարկումը	-17,796	1,616,669
Շահութահարկի գծով ծախս	63,539	-275,975
Տարվա շահույթ	45,743	1,340,694

Բանկի ակտիվներ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ակտիվները կազմել են 268.1 մլրդ ՀՀ դրամ, որոնք նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ աճել են 7.7%-ով (19.2 մլրդ ՀՀ դրամով):

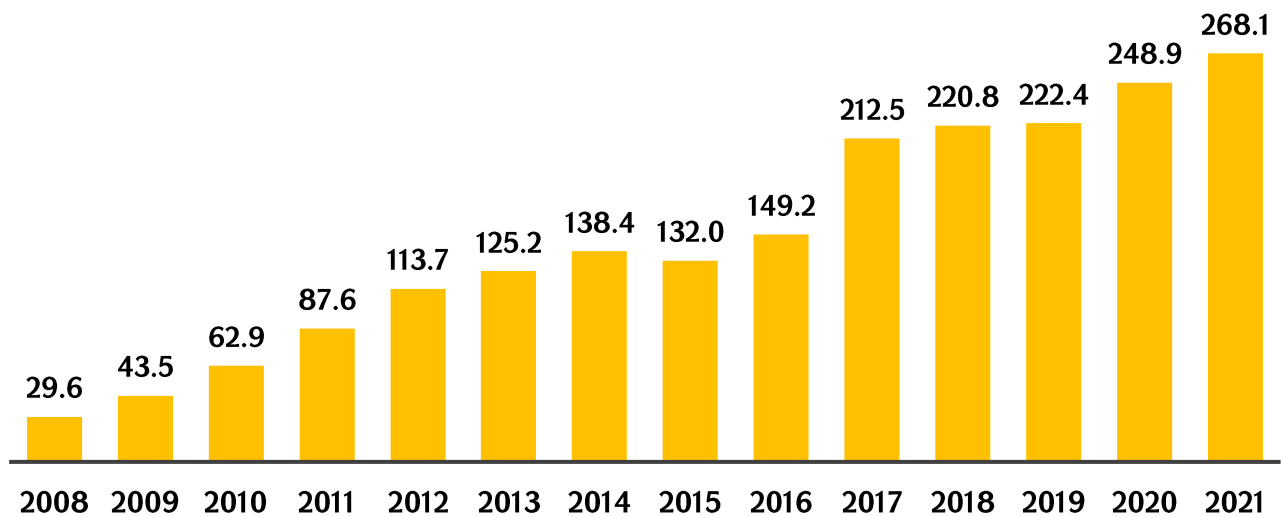
2021թ. տարեկան արդյունքներով Բանկի ընդհանուր ակտիվների կազմում եկամտաբեր ակտիվների տեսակարար կշիռը կազմել է 78.6%.

հազ. ՀՀ դրամ

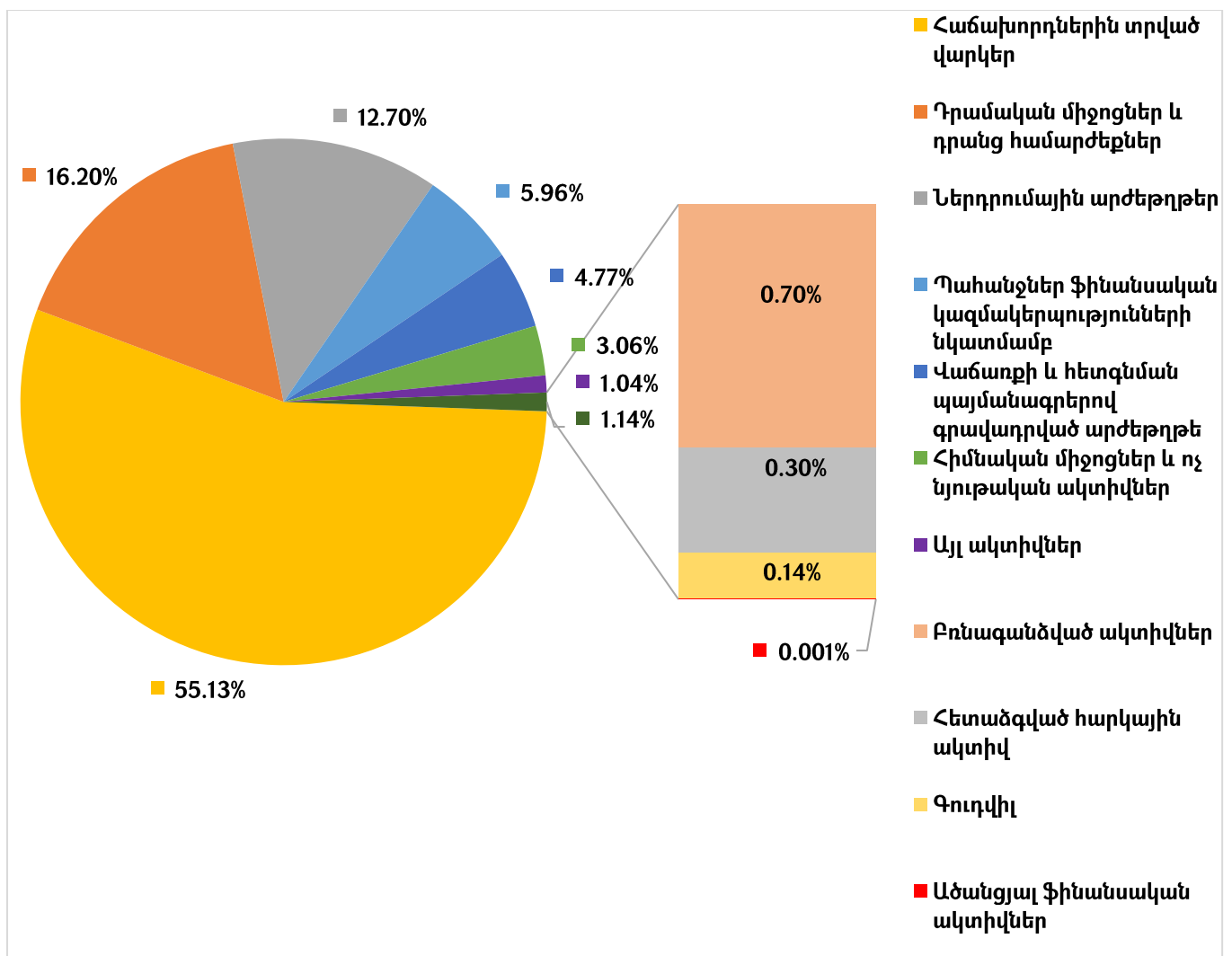
	2021	2020	Փոփոխություն	%
Ակտիվներ, այդ թվում՝	268,064,748	248,881,437	19,183,311	7.71%
Եկամտաբեր ակտիվներ, այդ թվում՝	210,595,072	204,130,472	6,464,600	3.17%
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	147,786,661	148,222,057	-435,396	-0.29%
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	15,975,673	14,341,535	1,634,138	11.39%
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	26,998,365	21,858,087	5,140,278	23.52%
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	5,974,127	5,847,760	126,367	2.16%
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	7,042,821	8,667,639	-1,624,818	-18.75%
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	6,817,425	5,193,394	1,624,031	31.27%
Եկամտաբեր ակտիվների տեսակարար կշիռը	78.56%	82.02%		

Ստորև բերված գծապատկերներում ներկայացված են նախորդ տարիների ընթացքում արձանագրված ակտիվների փոփոխությունը և հաշվետու տարվա վերջի դրությամբ ակտիվների կառուցվածքը.

Ընդհանուր ակտիվների միտումը (մլրդ ՀՀ դրամ)

Ակտիվների կառուցվածքը 31.12.2021թ. դրությամբ

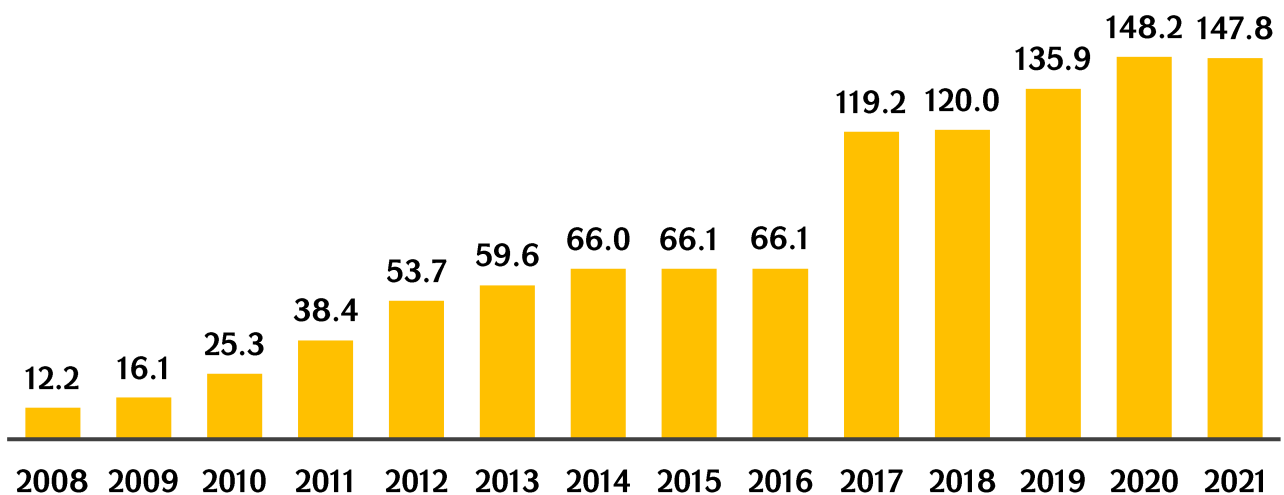
Բանկի վարկային պայուսակը

2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերը կազմել են 147.8 մլրդ ՀՀ դրամ: 2020թ. ցուցանիշի համեմատ նվազումը կազմել է 0.3% (0.4 մլրդ. ՀՀ

դրամ): Ընդ որում՝ աճել է Բանկի կողմից տրամադրված հիփոթեքային վարկերի ծավալը՝ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմելով մոտ 22.9 մլրդ ՀՀ դրամ՝ նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի 21.2 մլրդ ՀՀ դրամի դիմաց (աճը՝ 7.6%): Բանկի կողմից տրամադրված սպառողական վարկերը 2020թ. համեմատ աճել են մոտ 2.4 մլրդ ՀՀ դրամով (5.7%-ով), ինչի արդյունքում 2021թ. դեկտեմբերի դրությամբ կազմել են 44.0 մլրդ ՀՀ դրամ: 2021 թվականին 2020թ. համեմատ աճել են շինարարության (31.12.2021թ. դրությամբ կազմել են 13.0 մլրդ ՀՀ դրամ, 31.12.2020թ. համեմատ աճը՝ 4.0%), գյուղատնտեսության (31.12.2021թ. դրությամբ կազմել են 4.8 մլրդ ՀՀ դրամ, 31.12.2020թ. համեմատ աճը՝ 0.6%) ոլորտների վարկավորման ծավալները: Արդյունաբերության (31.12.2021թ. դրությամբ կազմել են 9.2 մլրդ դրամ՝ նախորդ տարվա համեմատ նվազելով 12.9%-ով), առևտրի ոլորտի (31.12.2021թ. դրությամբ կազմել են մոտ 26.3 մլրդ ՀՀ դրամ, 31.12.2020թ. համեմատ նվազելով՝ 7.5%) և այլ (31.12.2021թ. դրությամբ կազմել են մոտ 27.6 մլրդ ՀՀ դրամ, 31.12.2020թ. համեմատ նվազելով՝ 4.7%) ոլորտների վարկավորման ծավալները նվազել են 2020թ. համեմատ :

Բանկի վարկային պայուսակի՝ վերջին տասներկու տարիներին փոփոխման միտումը ներկայացված է ստորև բերված գծապատկերում.

Հաճախորդներին տրամադրված վարկերի ծավալային միտումը 2008-2021թթ. ընթացքում (մլրդ ՀՀ դրամ)

Միջազգային վարկային ծրագրերը

Բանկի ղեկավարությունը, կարևորելով միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների հետ համագործակցությունը, մշտապես առաջնային դեր է հատկացնում դրանց խորացմանը և ընդլայնմանը:

2021 թվականի ընթացքում ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ-ը շարունակեց ակտիվ համագործակցությունը միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների հետ:

Բանկն ակտիվորեն համագործակցել է հետևյալ միջազգային կազմակերպությունների հետ՝ Նիդերլանդների զարգացման ֆինանսական ընկերության (FMO), DEUTSCHE INVESTITIONS-UND ENTWICKLUNGSGESELLSCHAFT MBH ներդրումային կազմակերպության (DEG), Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկի (EBRD), Համաշխարհային Բանկի (WB), Առևտրի և Զարգացման Սևծովյան Բանկի, Հարավ-Արևելյան Եվրոպայի Եվրոպական

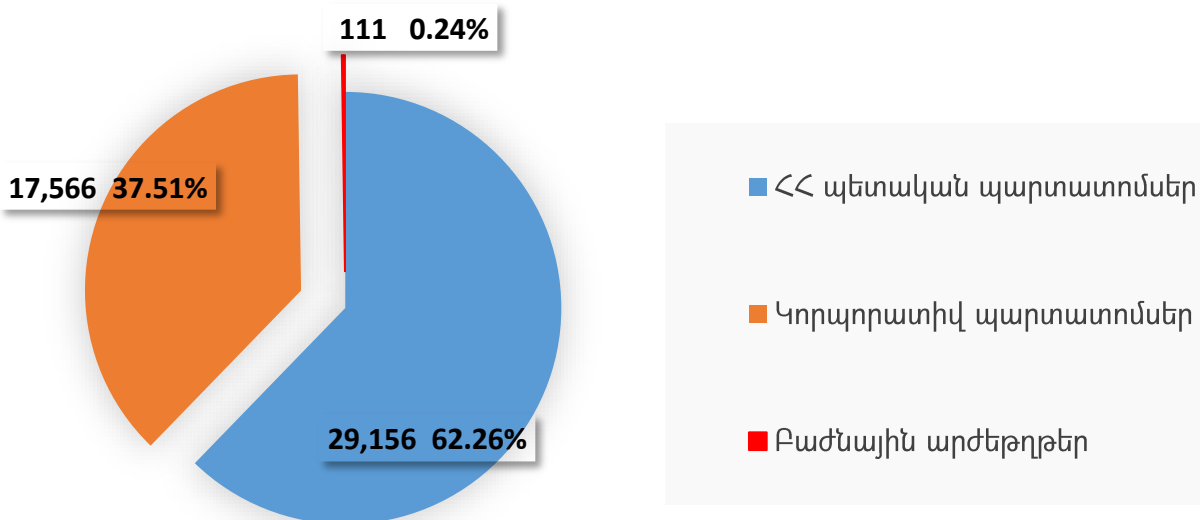
Հիմնադրամի (EFSE), Triodos SICAV II LLC, Incofin Investment Management, responsAbility Global Microfinance Fund, Blue Orchard, Եվրասիական Զարգացման Բանկի (EDB), SYMBIOTICS SICAV ընկերության, ինչպես նաև այլ միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների հետ:

Բանկի արժեթղթերի պայուսակը

2021 թվականի ընթացքում ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ-ն իր ներդրումային քաղաքականության շրջանակներում շարունակեց ակտիվ գործունեությունը արժեթղթերի շուկայում՝ ապահովելով համապատասխան ցուցանիշների շարունակական աճ: Բանկը 2021թ.-ին ներդրումային բանկային ծառայությունների սեգմենտում իր հաճախորդներին ներկայացել է առավել ընդգրկուն, բարձրորակ ծառայություններով՝ ամրապնդելով իր կայուն դիրքն այս ոլորտում:

2021 թվականի վերջի դրությամբ արժեթղթերում Բանկի ներդրումային պայուսակը կազմել է 46.8 մլրդ ՀՀ դրամ, որի կազմում 62.3%-ը ՀՀ պետական պարտատոմսերն են, 37.5%-ը՝ կորպորատիվ պարտատոմսերը, իսկ 0.2%-ը՝ բաժնային արժեթղթերը:

Բանկի արժեթղթերի պայուսակն ըստ տեսակների 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (մլն ՀՀ դրամ)

2021 թվականին Բանկի կողմից արժեթղթերի առաջնային շուկայում կատարված գործառնությունների ծավալը կազմել է 8.9 մլրդ ՀՀ դրամ, իսկ երկրորդային շուկայում՝ 17.5 մլրդ ՀՀ դրամ:

Բանկի կողմից թողարկված կորպորատիվ պարտատոմսերը

2021 թվականին Բանկը պարտատոմսերի թողարկում չի իրականացրել: Բանկի կողմից թողարկված և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ շրջանառության մեջ գտնվող պարտատոմսերի տվյալները ներկայացված են ստորև.

Թողարկման ամսաթիվ	Անվանական ծավալ	Քանակ	Արժույթ	Ժամկետ,	Արժեկտրոնի եկամտաբերություն
				ամիս	
02.10.2017	5,000,000	200,000	USD	51	5.75%
04.12.2017	5,000,000	200,000	USD	51	5.50%
22.01.2018	8,000,000	320,000	USD	51	5.25%
11.06.2018	3,000,000	120,000	USD	51	5.25%
19.06.2019	3,000,000	120,000	USD	51	5.50%
29.10.2019	2,854,725	114,189	USD	51	5.50%

Բանկի կողմից տեղաբաշխված պարտատոմսերը

Ներդրումային բանկային ծառայությունների մատուցման շրջանակներում 2021թ. Բանկի կողմից տեղաբաշխվել են «Ազգային Հիփոթեքային Ընկերություն» ՎՎԿ ՓԲԸ՝ 3 մլրդ ՀՀ դրամ ծավալով դրամային պարտատոմսերը:

Բանկի արտարժույթի առքուվաճառքի գործառնությունները

Տարվա ընթացքում ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ-ն շարունակել է ակտիվ գործունեություն ծավալել արտարժույթային գործառնություններում: Արտարժույթային գործառնությունների ծավալներն ըստ արտարժույթների կազմել են.

- ԱՄՆ դոլարով գործարքների ծավալը՝ մոտ 894 մլն ԱՄՆ դոլար,
- Եվրոյով գործարքների ծավալը՝ 399 մլն Եվրո,
- ՌԴ ռուբլով գործարքների ծավալը՝ 22.3 մլրդ ՌԴ ռուբլի:

2021թ արտարժույթի առքուվաճառքից ստացված զուտ եկամուտը կազմել է ավելի քան 1.5 մլրդ ՀՀ դրամ:

Բանկի որդեգրած՝ դեպի հաճախորդն ուղղված քաղաքականության ներքո Բանկը շարունակեց մրցակցային գնանշումներ իրականացնել արտարժույթային շուկայում:

Բանկի կողմից հաճախորդներին է առաջարկվում ԱՐԱՐԱՏ-ԴԻԼԻՆԳ համակարգը, որը հնարավորություն է տալիս անկախ գտնվելու վայրից, առանց ժամանակի կորստի համակարգչով կամ ուղղակի բջջային հեռախոսով իրականացնել արտարժույթի առք ու վաճառքի ցանկացած գործառնություն ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿԻ կողմից սահմանված գնանշումների հիման վրա՝ բանկում գործող ՀՀ դրամով և արտարժույթով հաշիվների մնացորդների սահմաններում:

Բանկի պարտավորություններ

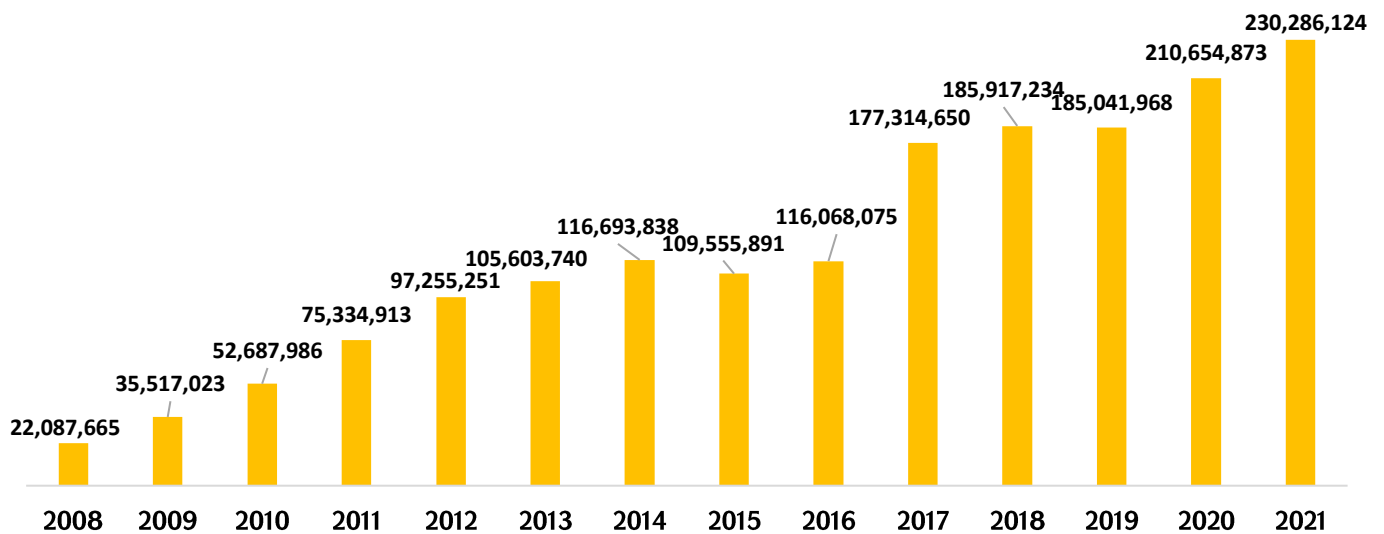
2021թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի պարտավորությունները կազմել են 230.3 մլրդ ՀՀ դրամ՝ նախորդ տարվա համեմատ աճելով 9.3%-ով կամ 19.6 մլրդ ՀՀ դրամով:

Նախորդ տարվա համեմատ պարտավորությունների աճը հիմնականում պայմանավորված է Բանկերի նկատմամբ պարտավորությունների և հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունների ավելացմամբ: Տարեվերջին Բանկի կողմից միջազգային

Ֆինանսական կազմակերպություններից և ոչ ռեզիդենտ բանկերից ներգրավված փոխառությունները կազմել են 58.2 մլրդ ՀՀ դրամ կամ պարտավորությունների 25.3%-ը: Պարտավորությունների կառուցվածքում մեծ տեսակարար կշիռ ունեն նաև Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները և ավանդները՝ 54.2% կամ 124.7 մլրդ դրամ, որոնք իրենց մեջ ներառում են իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց ընթացիկ հաշիվները, ցպահանջ և ժամկետային ավանդները, ՀՀ կառավարության և պետական հիմնարկների ընթացիկ հաշիվները և ցպահանջ ավանդները:

Բանկի ընդհանուր պարտավորությունների վերջին տարիների ընթացքում պատկերված է ստորև.

Պարտավորությունների ծավալային միտումը (հազ. ՀՀ դրամ)

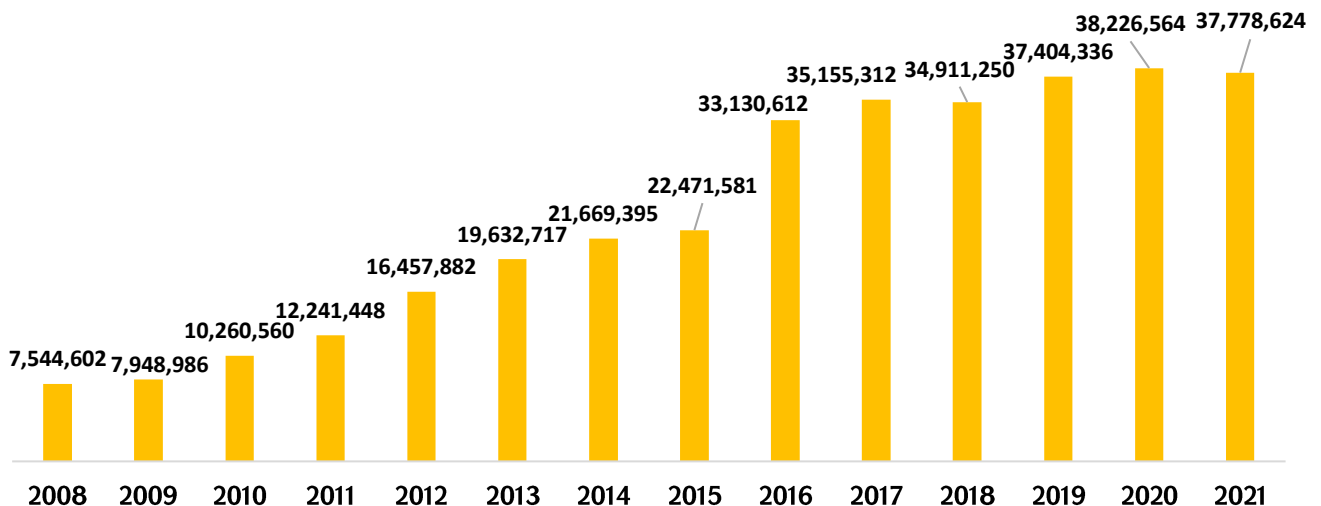

Բանկի սեփական կապիտալ

2021թ. վերջի դրությամբ Բանկի սեփական կապիտալը կազմել է 37.8 մլրդ ՀՀ դրամ, որը նախորդ տարվա վերջի համեմատ նվազել է 0.4 մլրդ ՀՀ դրամով կամ 1.2%-ով:

Բանկի սեփական կապիտալի փոփոխությունն ըստ տարիների արտացոլված է ստորև.

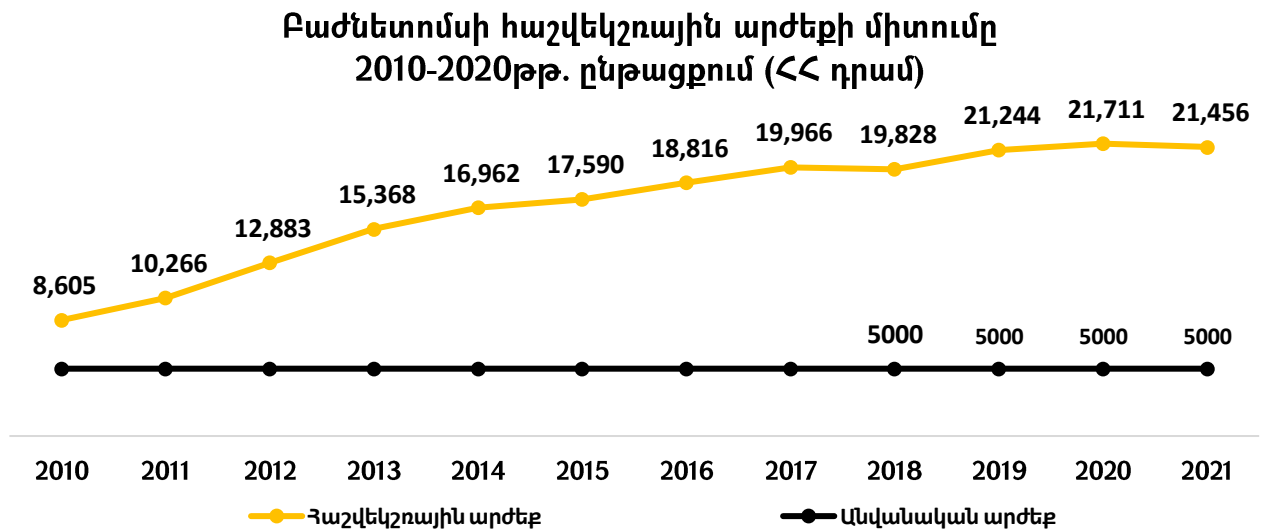
Սեփական կապիտալի ծավալային միտումը (հազ. ՀՀ դրամ)

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված կանոնադրական կապիտալը կազմել է 8,803,655 հազար ՀՀ դրամ: Համաձայն Բանկի Կանոնադրության՝ բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 1,760,731 հատ սովորական անվանական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 5,000 դրամ անվանական արժեքով:

2021թ. սեփական կապիտալի նվազման արդյունքում մեկ բաժնետոմսի հաշվեկշռային արժեքը կազմել է 21,456 ՀՀ դրամ՝ 5,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքի պարագայում:

Բաժնետոմսի հաշվեկշռային արժեքի միտումը 2010-2021թթ. ընթացքում պատկերված է ստորև բերված գծապատկերում:

Հիմնական ֆինանսական ցուցանիշներ

Շահութաբերության գործակիցներ և շահաբաժիններ

Հաշվետու տարվա զուտ շահույթը կազմել է 45.7 մլն ՀՀ դրամ:

Բանկի գործունեության շահութաբերության ցուցանիշները կազմել են.

Կապիտալի շահութաբերություն (ROE)՝ 0.12%,

Ակտիվների շահութաբերություն (ROA)՝ 0.02%:

Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթի ցուցանիշը (EPS) կազմել է 26.0 ՀՀ դրամ:

Բանկի մեկ բաժնետոմսի հաշվեկշռային արժեքը տարեվերջի դրությամբ կազմել է 21,456 ՀՀ դրամ, անվանական արժեքը՝ 5,000 ՀՀ դրամ: Բաժնետոմսի հաշվեկշռային արժեքի և մեկ բաժնետոմսին ընկնող շահույթի ցուցանիշի հարաբերակցությունը կազմել է 825.9:

2021 թվականին Բանկի կողմից բաժնետերերին շահաբաժիններ չեն վճարվել:

Ներքին հսկողական համակարգ

Ներքին հսկողության համակարգը Բանկի զարգացման ռազմավարական նպատակների իրագործման և կառավարման հիմնական տարրերից է:

Բանկի ներքին հսկողության համակարգի գլխավոր նպատակը Բանկի գործունեության ու որոշումների կայացման գործընթացների նկատմամբ արդյունավետ հսկողության ապահովումն է:

Այդ, իսկ նպատակով Բանկում ներդրված է միջազգային լավագույն փորձին համապատասխան ներքին հսկողության համակարգ և հսկողական գործառույթներ, այդ թվում՝ ռիսկերի գնահատման հիման վրա բանկի Ներքին աուդիտի աշխատանքների պլանավորման, աուդիտի իրականացման և հետստուգումային հսկողության (Follow up) գործառույթ:

Ներքին աուդիտի մասնագիտական գործունեության միջազգային ստանդարտներին ու վարվելակերպի կանոններին համապատասխան Բանկում ներդրված Ներքին աուդիտի գործառույթն ապահովում է անկախ և անկողմնակալ հավաստման (assurance) գործունեության իրականացում՝ ուղղված Բանկի կառավարման, ներքին հսկողության և ռիսկերի կառավարման համակարգերի ու գործընթացների արդյունավետության բարձրացմանը:

Նշվածի ներքո հաշվետու տարվա ընթացքում Ներքին աուդիտի կողմից՝ Տարեկան աշխատանքային ծրագրի համաձայն իրականացվել են ռիսկերի վրա հիմնված Բանկի տարբեր գործարար գործընթացների, տարածքային ստորաբաժանումների, ինչպես նաև տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտի համալիր ու նպատակային ստուգումներ և ուսումնասիրություններ:

Ստուգումների և ուսումնասիրությունների նպատակն է եղել Ներքին աուդիտի կողմից գնահատելու բանկում ներքին հսկողության, ռիսկերի կառավարման, ներքին տեղեկատվական և հաշվետվողական համակարգերի արդյունավետությունը:

Ստուգումների և ուսումնասիրությունների արդյունքները նպաստել են բացահայտված խնդիրների վերացման նպատակով ուղղիչ և կանխարգելիչ միջոցառումների իրականացմանը՝ ուղղված բանկի ներքին հսկողության և ռիսկերի կառավարման համակարգերի ու գործընթացների արդյունավետության բարձրացմանը:

Վճարահաշվարկային գործառնություններ

Բանկը հաճախորդների դրամական փոխանցումների սպասարկման որակը բարձրացնելու և գործընթացը դյուրացնելու նպատակով 2021թ. ընթացքում շարունակել է զարգացնել համագործակցությունը Unistream, MoneyGram, Ria Money Transfer, Intel Express, MoneyTun և Converse Transfer արագ դրամական փոխանցումների համակարգերի հետ՝ ներդնելով արդիական ծառայություններ և ծավալների խթանման համատեղ միջոցառումներ կազմակերպելով:

Համագործակցության խորացման արդյունքում Բանկը հաշվետու տարում կարողացավ հաճախորդներին առաջարկել մատչելի սպասարկման սակագներ՝ շուկայում ապահովելով մրցակցային կայուն դիրք:

Բանկի կողմից առաջարկվող արագ դրամական փոխանցումների տարբեր համակարգերի լայն ընտրության շնորհիվ մեր հաճախորդները հնարավորություն ունեն

փոխանցումներ կատարելու և ստանալու աշխարհի ցանկացած երկրից, որտեղ գործում են համագործակցող արագ դրամական փոխանցումների համակարգերը:

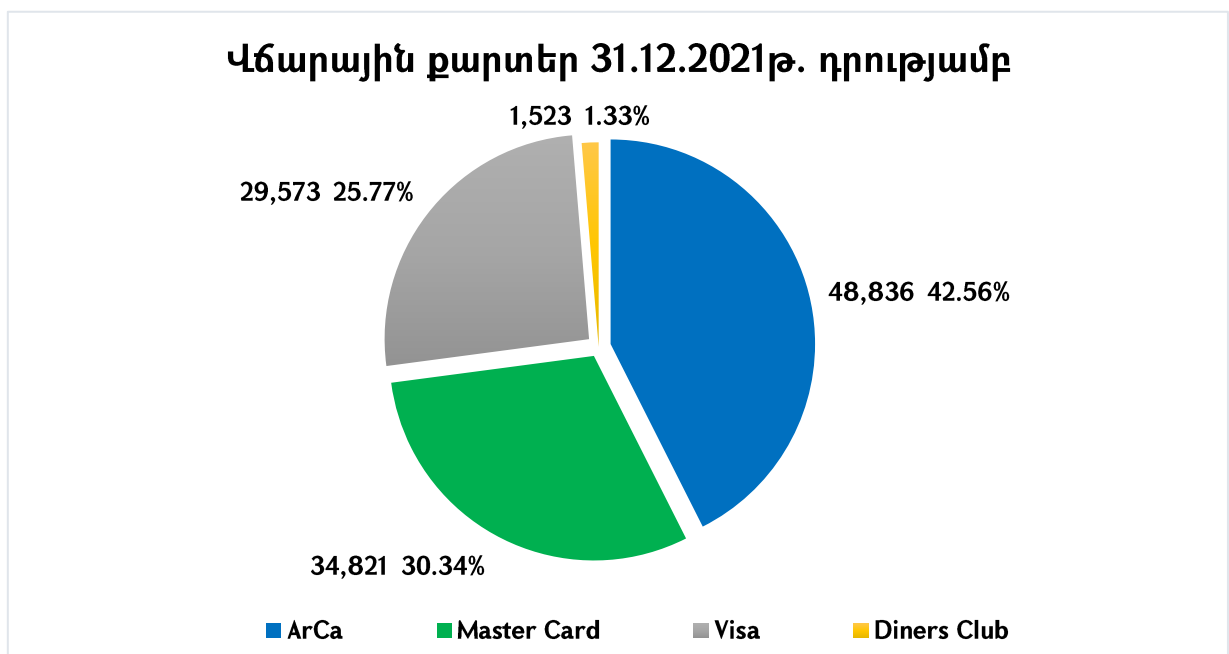
Բանկում կիրառվող մրցունակ սակագների և սպասարկման բարձր որակի շնորհիվ Ria Money Transfer համակարգի կողմից Բանկը կրկին արժանացել է «Տարվա գործընկեր» մրցանակի՝ 2021թ.-ին ևս հիանալի արդյունքներ գրանցելու և Ria Money Transfer համակարգի բիզնեսի աճին խթանելու համար:

Վճարային քարտեր

Բանկի համար զարգացման գերակա ուղղություններից մեկն է վճարային քարտերի թողարկման ու սպասարկման համակարգերի կատարելագործումը՝ հաշվի առնելով ներկա պայմաններում բնակչության կողմից աճող պահանջարկը և անկանխիկ վճարումների ավելացմանն ուղղված պետական քաղաքականությունը:

Բանկը թողարկում է ArCa բանկային վճարային քարտեր (ArCa Classic, ArCa կենսաթոշակային, ArCa Junior, “ArCa Մոր և Մանկան”, ArCa Gift, ArCa Green Line), Visa քարտեր (Visa Classic, Visa Gold, Visa Infinite), Master քարտեր (MasterCard Standard, MasterCard Gold, MasterCard Business), ինչպես նաև Diners քարտեր (Diners Club Young Professional, Diners Club Super Premium):

31.12.2021թ. դրությամբ Բանկի ակտիվ գործող վճարային քարտերի թիվը կազմել է 114,753 հատ, որից 48,836-ը բաժին է ընկնում ArCa վճարային քարտերին, 64,394-ը՝ MasterCard և Visa Card միջազգային վճարային քարտերին, 1,523-ը՝ Diners Club միջազգային վճարային քարտերին:

Բանկին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը

Թողարկողին առնչվող ռիսկերը կապված են նրա ֆինանսատնտեսական գործունեության արդյունքներից և արտահայտվում են ստանձնած պարտավորությունները սահմանված ժամկետներում ամբողջությամբ կամ մասամբ չկատարելու հանգամանքով: Բանկը մշտապես զարգացնում է իր ֆինանսատնտեսական վիճակին սպառնացող ռիսկերի կառավարման արդյունավետությունը և որպես հիմնական ռիսկեր դիտարկում՝ վարկային, իրացվելիության, շուկայական, գործառնական, տնտեսության վիճակի և օրենսդրության փոփոխություններով պայմանավորված ռիսկերը: Թողարկողի բնականոն գործունեությանը սպառնացող ռիսկեր կարող են առաջացնել նաև արտաքին գործոնները, որոնք թողարկողից անկախ են: Նման ռիսկերից զերծ մնալու կամ հետևանքները նվազեցնելու նպատակով բանկը մշակում է գործունեության անընդհատության ապահովման և արտակարգ իրավիճակներում գործելու ընթացակարգեր:

Վարկային ռիսկը բանկի վարկառուների, փոխառուների և բանկի նկատմամբ պարտավորություններ ստանձնած անձանց կողմից պայմանագրային պարտավորությունները ժամանակին և սահմանված չափով կամ մասամբ չկատարելու հավանականությունն է ինչը կարող է վնաս հասցնել բանկի կապիտալին: Վարկային ռիսկի արդյունավետ կառավարումը բանկի կարևորագույն խնդիրներից է: Վարկային ռիսկերի արդյունավետ կառավարման նպատակով Բանկը կարևորում է վարկային պայուսակի դիվերսիֆիկացիան, հսկողություն սահմանում տարբեր տեսակի կենտրոնացումների վրա, վարկավորելիս որպես ապահովվածություն նախապատվություն է տալիս վարկառուի վարկունակությանը և վճարունակությանը, ինչի արդյունքում խնդրահարույց վարկերի տեսակարար կշիռը վարկային պայուսակում բավականին փոքր է:

Իրացվելիության ռիսկ, երբ Բանկի ազատ դրամական միջոցները բավարար չեն ստանձնած պարտավորությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկը կարող է առաջանալ դրամական ներհոսքի կրճատման, ներգրավման աղբյուրների սահմանափակման, մակրոտնտեսական իրավիճակի փոփոխության, օրենսդրական փոփոխությունների, նորմատիվային դաշտի փոփոխությունների և այլ պատճառներով: Իրացվելիության ռիսկի հետևանքով Բանկի հնարավորություններն ակտիվներն արագ և շուկայական գնով իրացնելը կոժվարանա, հետևաբար նաև խնդիրներ կարող են առաջանալ պայմանագրային պարտավորությունները ժամանակին և ամբողջությամբ կատարելու: Իրացվելիության ռիսկերի կառավարման նպատակով Բանկում ներդրվել են սահմանաչափերի պահպանման և ամենօրյա կտրվածքով հսկողության իրականացման մեխանիզմներ: Բանկում իրականացվում են ընթացիկ, կարճաժամկետ և երկարաժամկետ իրացվելիության ռիսկի կառավարում, իրացվելիության ճեղքվածքի և բացասական ազդեցության սցենարային վերլուծություններ:

Ընդհանուր տնտեսության ռիսկեր, երբ << մակրոտնտեսական իրավիճակի վատթարացումը կարող է բացասաբար ազդել բանկի գործունեության վրա, մասնավորապես կարող է ուղեկցվել Բանկի կողմից սպասվող եկամուտների նվազմամբ և շահույթի պլանային ցուցանիշի մակարդակի ապահովման դժվարություններով:

Օրենսդրական դաշտի փոփոխության ռիսկը, որի պատճառ կարող են հանդիսանալ օրենսդրության փոփոխությունները, որոնք կարող են ազդել ինչպես Բանկի գործունեության,

այնպես էլ շուկայում տիրող իրավիճակի վրա: Բանկային գործունեությունը պետական կառավարման մարմինների կողմից լիցենզավորման և կարգավորման ենթակա գործունեություն է: Բանկային գործունեության լիցենզավորման և կարգավորման նպատակը ներդրողների և հաճախորդների իրավունքների պաշտպանությունն է, որն իրականացվում է տնտեսական գործունեության նորմատիվների և բանկային ռիսկերի կառավարման համակարգերի սահմանմամբ: Դա նշանակում է, որ հնարավոր են պետական կարգավորման հետ կապված փոփոխություններ, որոնք կարող են էապես ազդել Բանկի գործառնությունների վրա և անգամ բացասաբար ազդել ֆինանսական ցուցանիշների վրա:

Մրցակցային ռիսկ, որն առաջանում է ՀՀ բանկային ծառայությունների շուկայում անընդհատ սրվող մրցակցության պայմաններում, ինչն էլ իր ազդեցությունն է ունենում Բանկի ֆինանսական ցուցանիշների վրա, որի պատճառով Բանկը չի կարող երաշխավորել պլանավորված շահույթի ստացումը:

Կադրերի հոսունության ռիսկ, որն իրենից ներկայացնում է մրցունակ կադրերի աշխատանքից ազատման դեպքում Բանկի վնասներ կրելու հավանականությունը:

Գործառնական ռիսկը, որը կարող է ի հայտ գալ ներքին գործընթացների, համակարգերի խափանմամբ, մարդկային գործոնի կամ արտաքին գործոնների բացասական ազդեցության արդյունքում, ինչը կարող է կորուստ բերել բանկի կապիտալի և/կամ շահույթի վրա: Գործառնական ռիսկի հետևանքով կարող է վտանգվել նաև բանկի համբավը: Գործառնական ռիսկերի գնահատման և մոնիտորինգի համար Բանկում գործում է ռիսկային պատահարների վերաբերյալ տեղեկատվության հավաքագրման համակարգ:

Տոկոսադրույքի ռիսկ, որը ֆինանսական գործիքների տոկոսադրույքների փոփոխությունների արդյունքում արժեքի փոփոխության ռիսկն է, որն էլ իր հերթին կարող է ազդել Բանկի զուտ շահույթի վրա: Շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունը կարող է ազդել Բանկի ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքերի վրա: Նման տատանումները տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխության դեպքում կարող են ինչպես ավելացնել, այնպես էլ նվազեցնել տոկոսային մարժան, հանգեցնել վնասների: Բանկում տոկոսադրույքի Կառավարման նպատակով կիրառվում են բազիսային, եկամտաբերության կորի փոփոխության և ժամկետային անհամապատասխանության ռիսկերի գծով վերլուծություններ:

Արտարժույթի ռիսկ, որն իրենից ներկայացնում է արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքով ֆինանսական գործիքների արժեքի տատանման ռիսկը: Արտարժույթի ռիսկն առաջանում է, երբ արտարժույթով արտահայտված փաստացի կամ կանխատեսված ակտիվները գերազանցում են կամ պակաս են նույն արտարժույթով արտահայտված պարտավորություններից:

Ելնելով ՀՀ-ում տնտեսական, քաղաքական զարգացումներից և հաշվի առնելով բանկային համակարգի զարգացման ներկա վիճակը, Բանկի զգուշավոր գործելակերպը, Բանկ-Հաճախորդ գործարար հարաբերությունների ներկայիս դրսևորումները, ինչպես նաև այն, որ ՀՀ կենտրոնական բանկը հստակ կանոնակարգել է և խիստ հսկողություն է իրականացնում

բանկերի նկատմամբ՝ նշված ռիսկերի ի հայտ գալու հավանականությունը ձգտում է նվազագույնի:

Բանկի աշխատակիցները

ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿԻ գործունեության հաջողությունը պայմանավորված է աշխատողների բարեխիղճ ու նպատակասլաց աշխատանքով, ուստի Բանկը մշտապես արժևորում է յուրաքանչյուր աշխատողի ներդրումը Բանկի զարգացման գործում:

Կարևորելով աշխատողների մասնագիտական և անձնական զարգացումը՝ Բանկն աշխատողների համար ստեղծում է հավասար հնարավորություններ յուրաքանչյուր աշխատողի ներդրման արդարացի գնահատման, նախաձեռնության խթանման, թիմի ձևավորման համար: Բանկի ղեկավարությունն առանձնահատուկ ուշադրություն է դարձնում անձնակազմի մասնագիտական գիտելիքների կատարելագործման, առաջխաղացման և մոտիվացման գործընթացին:

Ելնելով վերոգրյալից՝ ինչպես նախորդ տարիներին, այնպես էլ 2021 թվականի ընթացքում, Բանկի ղեկավարությունն իր ուշադրության ներքո է պահել անձնակազմի մասնագիտական գիտելիքների կատարելագործմանը, մոտիվացմանը (խրախուսման, առաջխաղացման և այլն) վերաբերող ցանկացած հարց:

ՀՀ բանկային համակարգում մրցունակ անձնակազմ ձևավորելու նպատակով Բանկը պարբերաբար վերանայում է անձնակազմի բնագավառը կարգավորող ներքին իրավական ակտերը, որոնցով ներդրվում են միջազգային լավագույն փորձի հիման վրա մշակված անձնակազմի հավաքագրման, մրցույթների կազմակերպման, վերապատրաստման և ատեստավորման համակարգեր: Նշված համակարգերը նպաստում են աշխատողների վերաբերյալ ընդունվող ցանկացած որոշման արդարության և թափանցիկության մակարդակի բարձրացմանը:

Բանկում առանձնակի ուշադրություն է դարձվում նաև նոր ընդունվող աշխատողների մասնագիտական բարձր պատրաստվածությանը և նրանց համապատասխանությանը Բանկի ներքին բիզնես մշակույթին:

Բանկի աշխատողի կերպարի հիմնական բնութագրիչ է դիտվում մասնագիտական գիտելիքների, ունակությունների, համապատասխան որակների և գործարար վարվելակերպի համարժեք զուգակցումը:

Բանկը, պահպանելով կառավարման դասական գործընթացները, միաժամանակ ներմուծում է կառավարման այնպիսի մոդելներ, որոնք նպատակաուղղված են աշխատանքային թիմի համախմբմանը՝ նրա նպատակների ու խնդիրների իրականացման գործում:

Չնայած այն հանգամանքին, որ անձնակազմի համալրման և վարչական հարցերը շատ ժամանակատար են՝ Բանկի անձնակազմի կառավարման քաղաքականությունում առանձնակի կարևորություն և ուշադրություն է դարձվում տաղանդների կառավարմանը, թիմի մոտիվացմանը, Բանկին բնորոշ արժեքների համակարգի և կորպորատիվ մշակույթի ձևավորմանը:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի աշխատակիցների թիվը կազմել է 1,016 մարդ:

Տարածքային գործունեություն

Բանկը, մշտապես առաջնորդվելով իր հաճախորդի կողքին լինելու, խորհրդատվություն տրամադրելու, արդյունավետ և օպտիմալ լուծումներ առաջարկելու, գործունեության աշխարհագրության շարունակական ընդլայնման և զարգացման քաղաքականությամբ:

2021թ.-ին դադարեցվել է Էլիտ Պլազա, Խորենացի, և Բյուզանդ մասնաճյուղերի գործունեությունը:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բանկի մասնաճյուղերի թիվը կազմել է 53:

Ամփոփ ֆինանսական տվյալներ

Հազ. ՀՀ դրամ

Ցուցանիշի անվանումը	2021	2020
	թվական	թվական
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	45,743	1,340,694
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	38,002,594	37,815,450
Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE),%	0.12	3.55
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	45,743	1,340,694
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	258,473,093	235,663,871
Ակտիվների շահութաբերություն (ROA),%	0.02	0.57
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	45,743	1,340,694
Գործառնական եկամուտ	10,055,617	10,928,639
Զուտ շահույթի մարժա (NPM), %	0.45	12.27
Գործառնական եկամուտ	10,055,617	10,928,639
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	258,473,093	235,663,871
Ակտիվների օգտագործման գործակից (AU), %	3.89	4.64
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	258,473,093	235,663,871
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	38,002,594	37,815,450
Սեփական կապիտալի մուլտիպլիկատոր (EM)	6.80	6.23
Զուտ տոկոսային եկամուտ	8,360,244	8,391,398
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	207,362,772	194,637,345
Զուտ տոկոսային մարժա (NIM), %	4.03	4.31
Տոկոսային եկամուտ (ՏԵ)	19,007,770	17,554,101
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն (ՄԵԱ)	207,362,772	194,637,345
Եկամտաբեր ակտիվների եկամտաբերություն, %	9.17	9.02
Տոկոսային ծախսեր (ՏԾ)	10,647,526	9,162,703
Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր (ՄԾՊ)	214,809,083	193,038,117
Ծախսատարություն այն պարտավորությունների, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր, %	4.96	4.75
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	45,743	1,340,694
Բաժնետոմսերի միջին կշռված թիվը (հատ)	1,760,731	1,760,731
Զուտ շահույթ մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS)	25.98	761.44
Սփրեդ (ՏԵ)/(ՄԵԱ) - (ՏԾ)/(ՄԾՊ)	4.21	4.27

Բանկի հետագա զարգացման նկարագիրը

Բանկի հեռանկարային զարգացումը միտված է Բանկի ցուցանիշների դինամիկ աճի ապահովմանը, հաճախորդներին հասանելի, նորարարական, շուկայում մրցունակ ծառայությունների մատուցմանն ու հավատարիմ հաճախորդների շրջանակի, որակյալ կադրային ներուժի պահպանմանը, միջազգային գործընկերների հետ փոխշահավետ հարաբերությունների հաստատմանը:

Բանկը նպատակադրել է ինչպես ինտենսիվ, այնպես էլ էքստենսիվ աճ իր հիմնական ցուցանիշների և բանկային ծառայությունների բոլոր ուղղությունների գծով՝ ՀՀ ֆինանսաբանկային շուկայում առաջարկելով միջազգային լավագույն բանկային լուծումների և հաճախորդների արագ փոփոխվող կարիքների վրա հիմնված ծառայություններ:

Այսպիսով, Բանկը առաջիկա ժամանակահատվածում բանկային համակարգում սուր մրցակցությանը դիմակայելու, իր կայուն ու վստահելի դիրքը պահպանելու և ֆինանսատնտեսական ցուցանիշների առաջանցիկ աճի ապահովմանն ուղղված 2022թ-ի համար նախանշել է հետևյալ ուղենիշները՝

- Գործունեության երեք ուղղությունների՝ ավանդական, թվային և ներդրումային բանկային ծառայությունների շարունակական զարգացում:
- Վարկային պայուսակի կառավարման արդյունավետության բարձրացում:
- Միջոցների ներգրավման արդյունավետության բարձրացում:
- Մասնաճյուղային ցանցի արդյունավետ կառավարում:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ

Հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբից մինչև զեկույցը պատրաստելու օրը ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ (որպես հաշվետու թողարկող) տեղի ունեցած կարևոր դեպքերի նկարագիրը

- ▶▶ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խորհուրդը 26.02.2021թ. որոշել է (որոշումներ ՈՐԽ0102-03/01Լ և ՈՐԽ0102-03/02Լ) ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խորենացի և Բյուզանդ մասնաճյուղերի գործունեությունը դադարեցնել:
- ▶▶ ՀՀ կենտրոնական բանկի նախագահի 19.03.2021թ. թիվ 1/144Ա որոշման համաձայն՝ թույլատրվել է ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Էլիտ Պլազա մասնաճյուղի գործունեության դադարեցումը:
- ▶▶ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խորհուրդը 13.05.2021թ. որոշել է (որոշում ՈՐԽ0102-06/07Լ) բաժնետերերի 2021 թվականի տարեկան ընդհանուր ժողովը հրավիրել 2021 թվականի հունիսի 24-ին:
- ▶▶ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը 24.06.2021թ. որոշել է հաստատել ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ 2020 թվականի գործունեության արդյունքները (որոշում

ԲԺ0201-02/Լ), հաստատել ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ 2020 թվականի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները (որոշում ԲԺ0201-03/Լ):

- ▶▶ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ 31.12.2020թ. դրությամբ տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլված զուտ շահույթը որպես չբաշխված շահույթ թողնել ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ-ի տրամադրության տակ (որոշում ԲԺ0201-04/Լ),
- ▶▶ Որպես ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ 2021 թվականի ֆինանսական գործունեության արտաքին աուդիտին իրականացնող անձ հաստատել «ԳՐԱՆԹ ԹՈՐՆԹՈՆ» ՓԲԸ աուդիտորական կազմակերպությանը (որոշում ԲԺ0201-05/Լ),
- ▶▶ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խորհրդի անդամ (Խորհրդի նախագահ) Գրիգոր Հովհաննիսյանի լիազորությունների ժամկետը լրանալու կապակցությամբ նրան վերընտրել Բանկի Խորհրդի անդամի պաշտոնում (որոշում ԲԺ0201-06/Ա),
- ▶▶ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խորհրդի անդամ Արզիկ Սուվարյանի լիազորությունների ժամկետը լրանալու կապակցությամբ նրան վերընտրել Բանկի Խորհրդի անդամի պաշտոնում (որոշում ԲԺ0201-07/Ա),
- ▶▶ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խորհրդի անդամ Կարեն Բաբաջանյանի լիազորությունների ժամկետը լրանալու կապակցությամբ նրան վերընտրել Բանկի Խորհրդի անդամի պաշտոնում (որոշում ԲԺ0201-08/Ա) :
- ▶▶ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խորհրդի 2021 թվականի դեկտեմբերի 1-ի N ՈՐԽ0102-14/Ա. որոշմամբ 2021 թվականի դեկտեմբերի 1-ից վաղաժամկետ դադարեցնել Բանկի Գործադիր տնօրենի տեղակալ Տիգրան Բադանյանի լիազորությունները, համաձայն իր կողմից ներկայացված դիմումի:
- ▶▶ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ 2021 թվականի դեկտեմբերի 2-ի N ՈՐԽ0102-15/Ա. որոշմամբ 2021 թվականի դեկտեմբերի 3-ից Ռիսկերի կառավարման վարչության պետ, վարչության անդամ Միեր Գրիգորյանին ազատել զբաղեցրած պաշտոնից և նշանակել Բանկի գործադիր տնօրենի տեղակալի, վարչության անդամի պաշտոնում: Բանկի Գործադիր տնօրեն Միեր Անանյանին հանձնարարել ապահովել Միեր Գրիգորյանին Բանկի գործադիր տնօրենի տեղակալի, վարչության անդամի պաշտոնում սահմանված կարգով ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից գրանցումը:
- ▶▶ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խորհրդի 04.03.2022թ. որոշում (որոշում ՈՐԽ0102-14/Լ-Հ) արժեկտրոնային պարտատոմսերի թողարկման և տեղաբաշխման մասին:
- ▶▶ ՀՀ կենտրոնական բանկի նախագահի 11.03.2022թ. թիվ 1/114Ա որոշման համաձայն՝ թույլատրվել է ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ-ի Ավան 1 և Գյումրի 3 մասնաճյուղերի գործունեության դադարեցումը: ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ բաց բաժնետիրական ընկերության Ավան 1 և Գյումրի 3 մասնաճյուղերի գործունեության դադարեցումը համարել գրանցված՝ համապատասխան փաստաթղթերը Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ ներկայացնելու օրվանից:
- ▶▶ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խորհրդի 11.04.2022թ. որոշեց (որոշում ՈՐԽ0102-19/Լ-Հ)՝
 - ՀՀ կենտրոնական բանկի նախագահի 08.04.2022թ. որոշմամբ գրանցված ծրագրային ազդագրի հիման վրա 2022 թվականի ապրիլի 21-ին թողարկել 5,000,000 (հինգ միլիոն) ԱՄՆ դոլար ընդհանուր ծավալով, 25 (քսանհինգ) ԱՄՆ

դրլար անվանական արժեքով, 200,000 (երկու հարյուր հազար) հատ դրլարային անվանական արժեկտրոնային պարտատոմսեր՝ 27 (քսանյոթ) ամիս մարման ժամկետով, 4.75% (չորս ամբողջ յոթանասունհինգ հարյուրերորդական տոկոս) տարեկան եկամտաբերությամբ, արժեկտրոնների եռամսյակային վճարումների պարբերականությամբ (այսուհետ՝ Պարտատոմսեր):

- Պարտատոմսերի տեղաբաշխումն իրականացնել ուղղակի վաճառքի ձևով՝ Բանկի գլխամասային գրասենյակի և մասնաճյուղերի միջոցով: Տեղաբաշխումը սկսել 2022 թվականի ապրիլի 21-ին՝ ժամը 09:00-ին, և ավարտել 2022 թվականի հուլիսի 21-ին՝ ժամը 15:00-ին: Տեղաբաշխումն իրականացնել Պարտատոմսերի ծրագրային ազդագրով սահմանված կարգով հաշվարկված ըստ օրերի վաճառքի գնով:
- Մինչև սույն որոշման 2-րդ կետում նշված ժամկետի ավարտը տեղաբաշխման ենթակա Պարտատոմսերի քանակը լրանալու դեպքում դադարեցնել տեղաբաշխման գործընթացը:
- Տեղաբաշխվող Պարտատոմսերի արժեկտրոնային եկամտի վճարման փոխանցումը կատարել վճարման օրվան նախորդող աշխատանքային օրվա ժամը 24⁰⁰-ի դրությամբ Պարտատոմսերի գրանցված սեփականատերերի ցուցակի (ռեեստրի) հիման վրա՝ Պարտատոմսերի սեփականատերերի կողմից նշված հաշիվներին:
- Պարտատոմսերի մարումը կատարել թողարկման օրվանից սկսած 27 (քսանյոթ) ամիս անց: Պարտատոմսերի մարման գումարի փոխանցումը կատարել պարտատոմսերի մարման օրվան նախորդող աշխատանքային օրվա ժամը 24⁰⁰-ի դրությամբ Պարտատոմսերի գրանցված սեփականատերերի ցուցակի (ռեեստրի) հիման վրա՝ Պարտատոմսերի սեփականատերերի կողմից նշված հաշիվներին:
- Հաստատել Պարտատոմսերի թողարկման վերջնական պայմանները՝ համաձայն Հավելված 1-ի:
- Հանձնարարել Բանկի Գործադիր տնօրենին՝

- 1) Պարտատոմսերի թողարկման վերջնական պայմանները ներկայացնել ՀՀ Կենտրոնական Բանկ՝ ի գիտություն,
- 2) կազմակերպել «Հայաստանի Կենտրոնական Դեպոզիտարիա» բաց բաժնետիրական ընկերության հետ «Անվանական արժեթղթերի սեփականատերերի ռեեստրի վարման» պայմանագրի կնքումը,
- 3) թողարկվող Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ավարտից հետո ապահովել ցուցակման հայտի ներկայացումը «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ՝ կարգավորվող շուկայում Պարտատոմսերի առևտրի կազմակերպման նպատակով,
- 4) երկրորդային շուկայում Պարտատոմսերի իրացվելիության և ներդրումային գրավչության բարձրացման նպատակով համապատասխան մասնագիտացված ընկերության հետ կնքել Պարտատոմսերի շուկայի ստեղծման պայմանագիր:

- Պարտատոմսերի թողարկումն ու տեղաբաշխումն իրականացնել ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խորհրդի 2021 թվականի սեպտեմբերի 24-ի թիվ 38/Լ-Հ որոշմամբ հաստատված «Պարտատոմսերի թողարկման, տեղաբաշխման և սպասարկման կարգ»-ին համապատասխան:

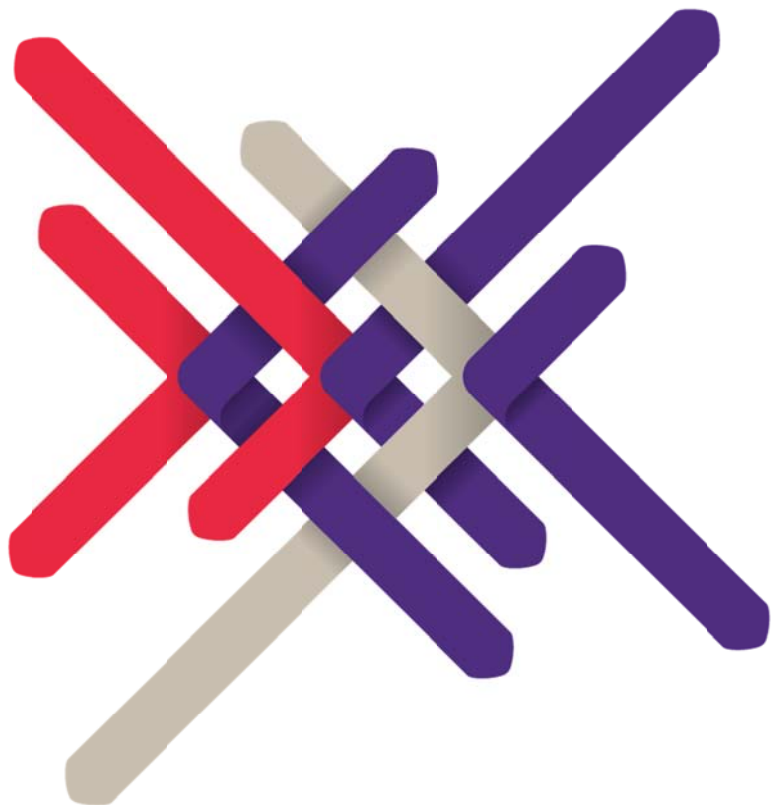
- ▶▶ 2020 թվականի 4-րդ եռամսյակի միջանկյալ հաշվետվությունը,
- ▶▶ 2020 թվականի տարեկան գործունեության հաշվետվությունը,

- ▲▲ 2021 թվականի 1-ին եռամսյակի միջանկյալ հաշվետվությունը,
- ▲▲ 2021 թվականի 2-րդ եռամսյակի միջանկյալ հաշվետվությունը,
- ▲▲ 2021 թվականի 3-րդ եռամսյակի միջանկյալ հաշվետվությունը,
- ▲▲ 2021 թվականի 4-րդ եռամսյակի միջանկյալ հաշվետվությունը,
- ▲▲ 2022 թվականի 1-ին եռամսյակի միջանկյալ հաշվետվությունը:

Ֆինանսական հաշվետվություններ
Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

«ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ» բաց բաժնետիրական
ընկերություն

31 դեկտեմբերի 2021թ.

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	9
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	11
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	13
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	15
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	17

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Գրանթ Թորնթոն ՓԲԸ

ՀՀ, ք.Երևան 0015
Երևան Պլազա
Բիզնես Կենտրոն
Գրիգոր Լուսավորիչ 9
Հ. + 374 10 500 964
Ֆ. + 374 10 500 961

Grant Thornton CJSC
Yerevan Plaza Business Center
9 Grigor Lusavorich street
0015 Yerevan, Armenia
T + 374 10 500 964
F + 374 10 500 961

«ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ» բաց բաժնետիրական ընկերության բաժնետերերին.

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ» բաց բաժնետիրական ընկերության (Բանկ) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը, սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի վերաբերյալ համառոտագիրը:

Մեր կարծիքով՝ կից ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Բանկի՝ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմքեր

Մենք աուդիտին անցկացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է մեր եզրակացության՝ «*Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար*» բաժնում: Մենք անկախ ենք Բանկից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված «*Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի կանոնագրքի*» (ՀԷՄՄԽ կանոնագիրք) և էթիկայի համապատասխան պահանջների, որոնք կիրառելի են ֆինանսական հաշվետվությունների մեր աուդիտի նկատմամբ Հայաստանի Հանրապետությունում, և կատարել ենք էթիկայի գծով մեր այլ պարտականությունները՝ էթիկայի նշված պահանջների համաձայն: Մենք համոզված ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցերն այն հարցերն են, որոնք, մեր մասնագիտական դատողության համաձայն, առավել նշանակալի էին ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Այդ հարցերը դիտարկվել են ֆինանսական հաշվետվությունների՝ որպես մեկ ամբողջություն, մեր աուդիտի համատեքստում և ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ կարծիք ձևավորելու նպատակով: Մենք այդ հարցերի վերաբերյալ առանձին կարծիք չենք տրամադրում:

- *Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստ*

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների նկարագրությունը ներկայացված է ֆինանսական հաշվետվությունների ծանոթագրություն 4.5-ում, իսկ պարտքային ռիսկի վերլուծությունը՝ ծանոթագրություն 38.1-ում:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի ձևավորումը համարվում է աուդիտի առանցքային հարց՝ հաճախորդներին տրված վարկերի նշանակալի լինելու, ինչպես նաև արժեզրկման գնահատման հիմքում ընկած ենթադրությունների սուբյեկտիվության պատճառով: Տարբեր դատողությունների և ենթադրությունների կիրառումը կարող է հանգեցնել ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի գնահատման և ձևավորման էականորեն տարբեր արդյունքների, ինչը կարող է էական ազդեցություն ունենալ Բանկի ֆինանսական արդյունքների վրա:

Դատողությունների առանցքային ոլորտները ներառում են ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման ժամանակ արժեզրկման որոշման պահանջների մեկնաբանումը, որը արտացոլվում է Բանկի՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելում, վարկի որակի էական վատթարացման հետ կապված բացահայտումները, նաև ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելում օգտագործված ենթադրությունները, ինչպիսիք են երրորդ կողմի ֆինանսական վիճակը, ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների հոսքերն ու կանխատեսվող մակրոտնտեսական գործոնները և լրացուցիչ միջոցներ կիրառելու անհրաժեշտությունը՝ արտացոլելու ընթացիկ կամ ապագա արտաքին գործոնները, որոնք պատշաճ կերպով հաշվի չեն առնվել ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելում:

Արժեզրկման մեթոդոլոգիայի հետ կապված իրականացվել են հետևյալ աուդիտորական ընթացակարգերը.

- Ուսումնասիրվել է Բանկի՝ ՖՀՄՍ 9-ի հիման վրա արժեզրկման պահուստի ձևավորման քաղաքականությունը և համեմատվել է ՖՀՄՍ 9-ի պահանջների հետ:
- Գնահատվել է Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի որոշման ժամանակ օգտագործվող տեղեկատվության նկատմամբ վերահսկողության համապատասխան գործիքների կառուցվածքը և թեստավորվել է դրանց գործառնական արդյունավերությունը՝ ներառյալ վարկի ձևավորման պահին ստացված գործարքային տվյալները, վարկային որակի շարունակական ներքին գնահատումները, ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելի տվյալների և ինտերֆեյսի պահպանումը:
- Գնահատվել է ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելի նկատմամբ վերահսկողության համապատասխան գործիքների կառուցվածքը և թեստավորվել է դրանց գործառնական արդյունավերությունը՝ ներառյալ մոդելի կառուցումը և հաստատումը, շարունակական վերահսկումը/հավաստիացումը, մոդելի կառավարումը և թվաբանական ճշգրտությունը:

- Ստուգվել է Բանկի՝ պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման և ռիսկերի հակվածությունը տարբեր փուլերում դասակարգելու հիմնավորվածությունը:
- Ռիսկերի որոշակի ընտրանքի համար ստուգվել է Բանկի փուլավորման ճշտությունը:
- Գնահատվել և թեստավորվել են մոդելավորման էական ենթադրությունները՝ կենտրոնանալով Բանկի կողմից ընդունված մոդելավորման առանցքային ենթադրությունների վրա, և պահուստների զգայունությունը մոդելավորման ենթադրությունների փոփոխությունների նկատմամբ:
- Բանկի ղեկավարության կողմից ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկներում օգտագործված կանխատեսվող ենթադրությունների հետ կապված քննարկումներ են անցկացվել ղեկավարության հետ, որի ընթացքում ենթադրությունները հաստատվել են՝ օգտագործելով հանրամատչելի տեղեկատվությունը:
- Ուսումնասիրվել են ռիսկերի ընտրանքային օրինակներ և իրականացվել ընթացակարգեր՝ վարկային ռիսկի էական վատթարացման ռիսկերի ժամանակին բացահայտելու և անհատապես գնահատված ռիսկերի գծով ակնկալվող կորուստների հաշվարկը գնահատելու նպատակով:
- Ստուգվել է 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի հաշվարկում ընդգրկված վարկերի և փոխատվությունների, արտահաշվեկշռային հոդվածների, ներդրումային արժեթղթերի, տեղաբաշխումների և այլ ֆինանսական ակտիվների ամբողջականությունը: Ստուգվել են կիրառված մոդելների տեսական հիմքերը, և թեստավորվել է դրանց մաթեմատիկական ամբողջականությունը:
- Արտաքին աղբյուրներից ստացվող տվյալների մասով վերանայվել է նման տվյալների ընտրության գործընթացը, Բանկի համար դրա տեղին լինելը և նման տվյալների նկատմամբ վերահսկողության ու կառավարման մեխանիզմները:
- Մեր SS ոլորտի մասնագետները ներգրավվել են հատուկ փորձառություն պահանջող ոլորտներում (օրինակ՝ տվյալների հուսալիություն և ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդել):
- Գնահատվել է ֆինանսական հաշվետվություններում բացահայտումների ճշգրտությունը:

Այլ տեղեկատվություն

Ղեկավարությունը պատասխանատու է այլ տեղեկատվության համար: Այլ տեղեկատվությունը բաղկացած է Բանկի՝ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար տարեկան հաշվետվության մեջ ներկայացված տեղեկատվությունից, սակայն չի ներառում ֆինանսական հաշվետվությունները և դրանց վերաբերյալ աուդիտորական եզրակացությունը: Ակնկալվում է, որ տարեկան հաշվետվությունը մեզ հասանելի կլինի սույն աուդիտորական եզրակացության ամսաթվից հետո:

Ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր կարծիքը չի տարածվում այլ տեղեկատվության վրա, և մենք դրանց վերաբերյալ որևէ ձևի հավաստիացման եզրակացություն չենք արտահայտելու:

Ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի հետ կապված մեր պարտավորությունն է ծանոթանալ վերը նշված այլ տեղեկատվությանը, երբ այն հասանելի լինի մեզ՝ որոշելու համար, թե արդյոք առկա են էական անհամապատասխանություններ այլ տեղեկատվության

և ֆինանսական հաշվետվությունների կամ աուդիտի ընթացքում ձեռք բերված մեր գիտելիքների միջև, կամ արդյոք այլ տեղեկատվությունը պարունակում է այլ էական խեղաթյուրումներ:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՄ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Բանկի՝ անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու համար, համապատասխան դեպքերում անընդհատության հետ կապված հարցերը բացահայտելու և Բանկի գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Բանկը, ընդհատել դրա գործունեությունը կամ, երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են Բանկի ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով զերծ են էական խեղաթյուրումներից՝ անկախ դրանց՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՄ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք առանձին կամ միասին վերցրած կազդեն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

Որպես ԱՄՄ-ներին համապատասխան աուդիտի մաս, աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- Որոշակիացնում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար ու համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության պատճառով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության չարաշահում:

- Ձեռք ենք բերում պատկերացում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, այլ ոչ թե Բանկի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- Գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև դեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և համապատասխան բացահայտումների ողջամտությունը:
- Եզրահանգումներ ենք կատարում դեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա, գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է դեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է նշանակալի կասկած հարուցել Բանկի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորի եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Բանկին դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը:
- Գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտորական առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց նաև տրամադրում ենք հավաստիացում, որ մենք պահպանել ենք անկախության վերաբերյալ էթիկայի համապատասխան պահանջները, ինչպես նաև նրանց տեղեկացնում ենք բոլոր հարաբերությունների կամ այլ հարցերի մասին, որոնք, ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա և, որտեղ կիրառելի է, անկախության պահպանմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ:

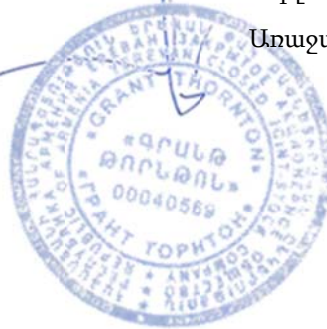
Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց հաղորդակցած հարցերից որոշում ենք այն հարցերը, որոնք համարվել են առավել նշանակալի ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում, և, հետևաբար, աուդիտի առանցքային հարցեր են: Մենք նկարագրում ենք այդ հարցերը մեր աուդիտորական եզրակացությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ օրենքով կամ այլ իրավական ակտերով արգելված է այդպիսի հարցերի հրապարակային բացահայտումը, կամ, երբ խիստ բացառիկ հանգամանքներում մենք որոշում ենք, որ տվյալ հարցը չպետք է ներկայացվի աուդիտորական եզրակացությունում, քանի որ կարող է ողջամտորեն ակնկալվել, որ դրա ներկայացման հետ կապված բացասական հետևանքներն ավելի շատ կլինեն, քան դրա ներկայացմամբ պայմանավորված հանրային օգուտը:

Աուդիտորական առաջադրանքի ղեկավարը, որի արդյունքում ներկայացվում է սույն
աուդիտորական եզրակացությունը, Էմիլ Վասիլյանն է:

Արմեն Հովհաննիսյան
Տնօրեն

Էմիլ Վասիլյան
Առաջադրանքի պատասխանատու

25 ապրիլի 2022թ.

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	2021	2020
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	7	19,001,496	17,542,113
Այլ տոկոսային եկամուտ	7	6,274	11,988
Տոկոսային ծախսեր	7	(10,647,526)	(9,162,703)
Զուտ տոկոսային եկամուտներ		8,360,244	8,391,398
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	8	2,213,656	1,786,012
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	8	(1,090,930)	(795,693)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով զուտ եկամուտ		1,122,726	990,319
Զուտ եկամուտ արտարժույթային գործառնություններից	9	1,549,551	1,109,106
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով զուտ օգուտ/(վնաս)		(28,399)	8,880
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների ապաճանաչման գծով օգուտ		68,322	151,014
Զուտ այլ գործառնական եկամուտներ/(ծախսեր)	10	(1,016,827)	277,922
Արժեզրկման ծախս	11	(2,685,987)	(2,264,031)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	12	(4,214,671)	(4,105,386)
Գույքիլի արժեզրկում	6	-	(300,000)
Հիմնական միջոցների մաշվածություն և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	21	(1,478,499)	(1,208,838)
Այլ ծախսեր	13	(1,694,256)	(1,433,715)
Շահույթ/(վնաս) մինչև հարկումը		(17,796)	1,616,669
Շահութահարկի գծով (ծախս)/փոխհատուցում	14	63,539	(275,975)
Տարվա շահույթ/(վնաս)		45,743	1,340,694

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	2021	2020
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք			
<i>Հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>			
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի պահուստի շարժ		(600,205)	(651,231)
Փոփոխություններ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստում		(1,847)	63,925
Վերադասակարգվող հոդվածներին վերաբերող շահութահարկ		108,369	68,840
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով գուտ վնաս		(493,683)	(518,466)
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք՝ շահութահարկից հետո		(493,683)	(518,466)
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		(447,940)	822,228
Մեկ բաժնետոմսին ընկնող շահույթ/(վնաս)	15	0.03	0.76

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 17-ից մինչև 112-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
<i>Ակտիվներ</i>			
Դրամական միջոցներ	16	43,415,731	31,458,022
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	17	2,733	857
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	18	15,975,673	14,341,535
Ներդրումային արժեթղթեր	19	34,041,186	30,525,726
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	19	12,791,552	11,041,154
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	20	147,786,661	148,222,057
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	21	8,197,695	9,161,779
Գույքի	6	362,602	362,602
Ընթացիկ շահութահարկի գծով ակտիվ		-	288,852
Հետաձգված հարկային ակտիվ	14	816,184	226,276
Բոնազանձված ակտիվներ	22	1,884,816	1,965,096
Այլ ակտիվներ	23	2,789,915	1,287,481
Ընդամենը՝ ակտիվներ		<u>268,064,748</u>	<u>248,881,437</u>
<i>Պարտավորություններ և սեփական կապիտալ</i>			
<i>Պարտավորություններ</i>			
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	24	16,649,618	11,948,313
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	17	397	1,202
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	25	124,766,775	97,936,482
Այլ փոխառություններ	26	67,748,523	78,269,244
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	27	12,998,487	15,165,242
Ստորադաս փոխառություններ	28	1,979,440	2,154,443
Ընթացիկ շահութահարկի գծով պարտավորություն		234,752	-
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	29	3,531,085	3,261,337
Այլ պարտավորություններ	30	2,377,047	1,918,610
Ընդամենը՝ պարտավորություններ		<u>230,286,124</u>	<u>210,654,873</u>

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար ՀՀ դրամ	Ծանոթ.	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
<i>Սեփական կապիտալ</i>			
Բաժնետիրական կապիտալ	31	8,803,655	8,803,655
Էմիսիոն եկամուտ		8,031,745	8,031,745
Իրական արժեքի պահուստ		(124,605)	369,078
Զբաղիված շահույթ		21,067,829	21,022,086
Ընդամենը՝ սեփական կապիտալ		<u>37,778,624</u>	<u>38,226,564</u>
Ընդամենը՝ պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		<u>268,064,748</u>	<u>248,881,437</u>

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են 2022թ. ապրիլի 25-ին:

Մհեր Անանյան

Վարչության նախագահ

Ֆրանս Գալստյան

Գլխավոր հաշվապահ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս Ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 17-րդ միջև 112-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Բաժնե- տիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության պահուստ	Զբաղիչված շահույթ	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	8,803,655	8,031,745	369,078	21,022,086	38,226,564
Տարվա վնաս	-	-	-	45,743	45,743
<i>Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք</i>					
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	-	-	(546,368)	-	(546,368)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրացումից շահույթին կամ վնասին փոխանցված գուտ գումար	-	-	(53,837)	-	(53,837)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստում գուտ փոփոխություններ	-	-	(1,847)	-	(1,847)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահույթահարկ	-	-	108,369	-	108,369
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	(493,683)	45,743	(447,940)
Հաշվեկշիռը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8,803,655	8,031,745	(124,605)	21,067,829	37,778,624

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար ՀՀ դրամ

	Բաժնե- տիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Ներդրումային արժեթղթեր իրական արժեքի փոփոխության պահուստ	Զբաղիչված շահույթ	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	8,803,655	8,031,745	887,544	19,681,392	37,404,336
Տարվա շահույթ	-	-	-	1,340,694	1,340,694
<i>Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք</i>					
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	-	-	(530,201)	-	(530,201)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրացումից շահույթին կամ վնասին փոխանցված գուտ գումար	-	-	(121,030)	-	(121,030)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստում գուտ փոփոխություններ	-	-	63,925	-	63,925
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	-	-	68,840	-	68,840
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	(518,466)	1,340,694	822,228
Հաշվեկշիռը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8,803,655	8,031,745	369,078	21,022,086	38,226,564

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական
հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 17-ից մինչև 112-րդ էջերում ներկայացված կից
ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	2021	2020
<i>Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Շահույթ/(վնաս) մինչև հարկումը	(17,796)	1,616,669
<i>Ճշգրտումներ</i>		
Մաշվածության և ամորտիզացիոն մասհանումներ	1,478,499	1,208,838
Գույքի արժեզրկում	-	300,000
Արժեզրկման ծախս	2,685,987	2,264,031
Զուտ փոփոխություն ստացվելիք և վճարվելիք տոկոսներում	(403,672)	(917,669)
Հիմնական միջոցների օտարումից զուտ (օգուտ)/վնաս	(355,585)	22,687
Այլ ակտիվների օտարումից զուտ (օգուտ)/վնաս	54,373	(21,969)
Զուտ (օգուտ)/վնաս ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	10,068	(23,612)
Շահույթում կամ վնասում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքից (օգուտ)/վնաս	27,937	(6,420)
<i>Դրամական միջոցների հոսքեր նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները</i>	3,479,811	4,442,555
<i>(Ավելացում)/նվազում գործառնական ակտիվներում</i>		
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	(30,618)	(266)
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(1,981,971)	(3,429,080)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	(10,804,087)	(4,478,733)
Բռնագանձված ակտիվներ	25,907	(243,401)
Այլ ակտիվներ	(1,263,741)	592,462
<i>Ավելացում/(նվազում) գործառնական պարտավորություններում</i>		
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	1,990,556	10,012,137
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	32,350,117	10,948,323
Այլ պարտավորություններ	716,668	(67,909)
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ՝ մինչև շահութահարկը	24,482,642	17,776,088
Վճարված շահութահարկ	(282,591)	(585,673)
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ	24,200,051	17,190,415

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար ՀՀ դրամ

	2021	2020
<i>Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Ներդրումային արժեթղթեր	(6,645,884)	(3,123,834)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների առք	(515,661)	(784,374)
Հիմնական միջոցների վաճառք	1,089,946	1,191
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	(6,071,599)	(3,907,017)
<i>Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Ստորադաս փոխառություններ	-	(494)
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	(2,139,983)	1,146,566
Բանկերից և ֆինանսական կազմակերպություններից փոխառություններ	442,784	(8,085,122)
Վարձակալության գծով պարտավորությունների մարում	(424,731)	(393,757)
Ֆինանսավորման գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	(2,121,930)	(7,332,807)
Դրամական միջոցների զուտ աճ	16,006,522	5,950,591
Դրամական միջոցներ տարվա սկզբի դրությամբ	31,458,022	24,390,409
Արժեզրկման պահուստում փոփոխությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների վրա	(9,546)	(4,523)
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը դրամական միջոցների վրա	(4,039,267)	1,121,545
Դրամական միջոցներ տարվա վերջի դրությամբ (ծանոթ. 16)	43,415,731	31,458,022
Լրացուցիչ տեղեկատվություն՝		
Ստացված տոկոսներ	18,973,677	16,949,672
Վճարված տոկոսներ	(11,017,105)	(9,475,943)

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 17-ից մինչև 112-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) հանդիսանում է բաց բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը հանդիսանում է 1991թ-ին հիմնված «Հայկապ Բանկ» ՓԲԸ իրավահաջորդը: Բանկը գրանցվել է 20 սեպտեմբերի 1991թ. ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N4 արտոնագրային համարով:

Բանկի հիմնական գործունեությունը վարկավորումը և ավանդների ընդունումն է, ինչպես նաև իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց այլ բանկային ծառայությունների մատուցումը:

Բանկը հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետությունում ֆիզիկական անձանց ավանդների հատուցում երաշխավորող պետական համակարգի, Հայաստանի բանկերի միության, ArCa, Master Card, Visa International, Diners Club քարտային վճարահաշվարկային համակարգերի անդամ:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը գտնվում է Երևանում, թվով 23 մասնաճյուղ գտնվում են Երևանում, ևս 29՝ ՀՀ տարբեր մարզերում և 1-ը՝ ԼՂՀ-ում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ք. Երևան, Բուզանդի 87, 85 տարածք:

Միացման պայմանագրի համաձայն Բանկը 2017թ. ձեռք է բերել վերահսկողություն «Հայկական զարգացման Բանկ» ՓԲԸ-ի նկատմամբ, որի լիցենզիան հետ է կանչվել ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից:

Տարվա ընթացքում Բանկի աշխատակիցների միջին թիվը կազմել է 1,014 մարդ:

2 Գործարար միջավայր

Հայաստանում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները, ինչպես նաև իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերի զարգացումը շարունակական բնույթ են կրում և Հայաստանի տնտեսության կայունությունը և զարգացումը մեծապես կախված է այս փոփոխություններից:

Գործարար միջավայրի բարելավմանն ուղղված Կառավարության ջանքերը, ՓՄՁ-ների համար ֆինանսական հասանելիության ընդլայնումը, առաջնահերթ սոցիալական ծախսերի համար հնարավորությունների ստեղծումը, ինչպես նաև կապիտալի շուկայի զարգացման ընդլայնված գործողությունների ծրագիրը նույնպես կարող են Հայաստանի տնտեսության կայունության և զարգացման համար նպաստավոր պայմաններ ստեղծել:

Տվյալ ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Բանկի գործունեության վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Այնուամենայնիվ, ապագա տնտեսական և քաղաքական իրավիճակը և վերջիններիս ազդեցությունը Բանկի գործունեության վրա կարող են տարբերվել Բանկի ղեկավարության ներկա սպասումներից:

3 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները

3.1 Համապատասխանությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՄԿ):

Բանկը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով:

3.2 Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների համար: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, իսկ ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները՝ պատմական արժեքով:

3.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Բանկի գործառնական արժույթն այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Բանկը: Բանկի գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Բանկի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, եթե այլ բան նշված չէ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

3.4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ

Ընթացիկ տարում Բանկն առաջին անգամ կիրառել է որոշ ստանդարտներ և փոփոխություններ, որոնք կիրառելի են 2021թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող ժամանակաշրջանների համար: Բանկը վաղաժամկետ չի ընդունել որևէ այլ ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն, որոնք ուժի մեջ են մտել, բայց դեռ կիրառելի չեն:

Ներքոհիշյալ նոր ստանդարտներն ու փոփոխությունները, որոնք առաջին անգամ կիրառվել են 2021թ., որևէ էական ազդեցություն չեն ունեցել Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- COVID-19-ի հետ կապված վարձակալության արտոնություններ 2021թ հունիսի 30-ից հետո (ՖՀՄՍ 16 փոփոխություններ),
- «Ուղենշային տոկոսադրույքի բարեփոխում (փուլ 2)» (ՖՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 39, ՖՀՄՍ 16, ՖՀՄՍ 4 և ՖՀՄՍ 7 փոփոխություններ):

3.5 Բանկի կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Բանկը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Բանկի կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում:

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև:

- «Մուտքեր նախքան նախատեսված օգտագործումը» (ՀՀՄՄ 16 փոփոխություններ)
- «Հղումներ հայեցակարգային հիմունքներին» (ՀՀՄՄ 3 փոփոխություններ)
- Անբարենպաստ պայմանագրեր. Պայմանագրի կատարման ծախսեր (ՀՀՄՄ 37 փոփոխություններ)
- 2018-2020թթ. ՀՀՄՄ-ների տարեկան բարեփոխումներ-(ՀՀՄՄ 1, ՀՀՄՄ 9, ՀՀՄՄ 41, ՀՀՄՄ 16 փոփոխություններ):
- «Պարտավորությունների դասակարգումը որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ» (ՀՀՄՄ 1 փոփոխություններ),
- Մեկ գործարքի հետ կապված ակտիվների և պարտավորությունների հետաձգված հարկ:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումներ

Բանկը կիրառում է ձեռքբերման մեթոդը ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումների հաշվառման համար: Դուստր ընկերության վերահսկողության ձեռքբերման նպատակով Բանկի կողմից փոխանցված փոխհատուցումը հաշվարկվում է Բանկի կողմից թողարկված սեփական կապիտալի և պարտավորությունների, փոխանցված ակտիվների ձեռքբերման ամսաթվով հաշվառվող իրական արժեքով, որը ներառում է պայմանական հատուցման համաձայնությունից առաջացող որևէ ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը: Ձեռքբերման ծախսերը ճանաչվում են որպես ծախս դրանց տեղի ունենալու պահին:

Ձեռքբերված ակտիվները և ստանձնած պարտավորությունները սովորաբար չափվում են ձեռքբերման ամսաթվով իրական արժեքով:

4.2 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Բանկ և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Բանկից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամուտի ճանաչումը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդ

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի գործողության ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված դրամական միջոցների ապագա վճարումները կամ ստացվելիք գումարները գեղջում է ճշգրիտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքը:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Բանկը գնահատում է ապագա դրամական միջոցների հոսքերը՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստը: Գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարքային ռիսկով ճշգրտված՝ արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով ապագա դրամական միջոցների հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի հետ կապված ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր այն գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի բաղկացուցիչ մասը: Գործարքի հետ կապված ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած հիմնական գումարի մարումները, գումարած կամ հանած սկզբնական գումարի և մարման գումարի տարբերության գծով կուտակված ամորտիզացիան՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով, և ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտքային կորուստի գծով պահուստի մասով: Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքն իրենից ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքը՝ նախքան ակնկալվող պարտքային կորուստի գծով պահուստի մասով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամուտների և ծախսերի հաշվարկ

Տոկոսային եկամտի և ծախսերի հաշվարկում արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի (եթե ակտիվը արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույք ֆինանսական ակտիվի գույք ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվը այլևս արժեզրկված չէ, ապա տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է համախառն հիմունքով:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառելով ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամուտը չի հաշվարկվում համախառն հիմունքով, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը բարելավվում է:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տես 4.5.6 ծանոթագրությունում:

Այլ տոկոսային եկամուտ

Այլ տոկոսային եկամտի հաշվարկում անվանական տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն արժեքի նկատմամբ գծային հիմունքով:

Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր

Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտը և ծախսերը, որոնք կազմում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, ներառվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում:

Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով այլ եկամուտը, ներառյալ հաշիվների սպասարկման վճարները, ներդրումների կառավարման վճարները, վաճառքների գծով միջնորդավճարները, տեղաբաշխման գծով միջնորդավճարները և վարկի սինդիկացման միջնորդավճարները, ճանաչվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Եթե չի ակնկալվում, որ փոխառվողի հանձնառությունը կհանգեցնի վարկի տրամադրմանը, ապա համապատասխան փոխառվողի հանձնառության գծով վճարը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ հանձնառության ժամկետի ընթացքում:

Հաճախորդի հետ պայմանագիրը, որի արդյունքում Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է ֆինանսական գործիք, կարող է մասնակիորեն գտնվել ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում և մասնակիորեն՝ ՖՀՄՍ 15-ի գործողության ոլորտում: Նման դեպքերում Բանկը նախ կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ը՝ առանձնացնելու և չափելու համար պայմանագրի այն մասը, որը գտնվում է ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում, այնուհետև կիրառում է ՖՀՄՍ 15-ը՝ պայմանագրի մնացած մասի համար:

Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախսերը հիմնականում վերաբերում են գործարքների գծով վճարներին և սպասարկման վճարներին, որոնք ծախսագրվում են ծառայությունը ստանալիս:

Շահաբաժիններից եկամուտ

Եկամուտը ճանաչվում է, երբ Բանկի՝ վճարը ստանալու իրավունքը հաստատված է:

Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներից զուտ եկամուտ

Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներից զուտ եկամուտը ներառում է առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխություններից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, տոկոսները:

4.3 Արտարժույթ

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը և ոչ առևտրային ակտիվների փոխարկումից գոյացող օգուտը և վնասը ներկայացվում են շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվության զուտ եկամուտ կամ վնաս արտարժույթային գործառնություններից հողվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական

արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված դրամային արժեթղթերի (որպես իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով ներդրումային արժեթղթեր դասակարգվող իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերություններ միջև, որոնք առաջանում են արժեթղթերի ամորտիզացված գումարների փոփոխության և արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Ամորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հոդվածների, ինչպիսին են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսեր, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից օգուտ կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հոդվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ բաժնային գործիքներ դասակարգված բաժնետոմսերինը, որոնց համար ընտրությունը կատարվել է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները ներկայացնելու տարբերակը, ընդգրկվում են կապիտալում՝ իրական արժեքի փոփոխությունների պահուստում:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության զուտ եկամուտ կամ վնաս արտարժույթային գործառնություններից հոդվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ կամ վնաս տողում:

Բանկի կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	480.14	522.59
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	542.61	641.11

4.4 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչ համապատասխան հարկային հաշվետվությունների ներկայացնելը, ապա հարկվող շահույթը կամ վնասը հիմնված է մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ մոտեցում հարկային օրենսդրությունը մեկնաբանելիս և հարկային հաշվարկները ստուգելիս: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել

լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գույքի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ առաջանում են նաև այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են դուստր, ասոցիացված կամ համատեղ կազմակերպություններում ներդրումներից, բացի այն դեպքերից, երբ ժամանակավոր տարբերությունների իրացման ժամկետները կառավարվում են մայր կազմակերպության կողմից, և հավանական է, որ դրանք մոտ ապագայում չեն իրացվի:

ՀՀ-ում բանկերն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության «Այլ ծախսեր» հոդվածում:

4.5 Ֆինանսական գործիքներ

4.5.1 Ճանաչում և սկզբնական չափում

Բանկն սկզբնապես ճանաչում է վարկերը և փոխատվությունները, ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը և ստորադաս պարտավորությունները դրանց ստեղծման օրվա դրությամբ: Բոլոր այլ ֆինանսական գործիքները (ներառյալ ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր գնումները և վաճառքները) ճանաչվում են գործարքի օրվա դրությամբ, որը Բանկի՝ գործիքի պայմանագրային կողմ դառնալու ամսաթիվն է:

Սկզբնական ճանաչման պահին կազմակերպությունը ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափում է իր իրական արժեքով՝ գումարած կամ հանած, երբ դա «իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվ կամ ֆինանսական պարտավորություն չէ, գործարքի գծով այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

4.5.2 Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը ունի երեք հիմնական դասակարգում՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ արդյունքի միջոցով չափվող (FVOCI) և իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող (FVTPL):

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե միաժամանակ բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմաններին և չի նախանշվում որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող՝

- ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակը պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումն է, և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմաններին և չի նախանշվում որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- այն պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է թե՛ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումը և թե՛ ֆինանսական ակտիվի վաճառքը և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Առևտրային նպատակներով չպահվող բաժնային գործիքներում կատարվող ներդրումների սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը կարող է անշրջելիորեն որոշել ներկայացնել իրական արժեքի հետագա փոփոխություններն այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որը համապատասխանում է ամորտիզացված արժեքով կամ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվելու պահանջներին, որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե դա թույլ կտա վերացնել կամ էականորեն նվազեցնել հաշվապահական հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը կառաջանար այլ պարագայում:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Բանկը պորտֆելի մակարդակում գնահատում է բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանզի այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է բիզնեսի կառավարման և ղեկավարությանը տեղեկատվության տրամադրման եղանակը: Դիտարկվող տեղեկատվությունը ներառում է.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը ու նպատակները և այդ քաղաքականության գործնական կիրառությունը: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարությունը ուղղված է պայմանագրով նախատեսված

տոկոսային եկամուտ ստացմանը, տոկոսադրույքների որոշակի կառուցվածքի պահպանմանը, ֆինանսական ակտիվների գործողության ժամկետների համապատասխանեցմանն այն պարտավորությունների գործողության ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվները, կամ դրամական միջոցների իրացմանն ակտիվների վաճառքի միջոցով,

- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի եկամտաբերությունը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը ներկայացվում Բանկի ղեկավարությանը.
- բիզնես մոդելի և դրա շրջանակում պահվող ֆինանսական ակտիվների արդյունավետության վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը,
- ինչպես են վարձատրվում ղեկավարները, օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը կախված է կառավարվող ակտիվների իրական արժեքից կամ պայմանագրային հավաքագրված դրամական միջոցների հոսքերից,
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և հետագա վաճառքների վերաբերյալ ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների գծով գործունեության մասին տեղեկատվությունը դիտարկվում է ոչ թե առանձին հիմունքով, այլ որպես ընդհանուր գնահատման մաս, թե ինչպես է Բանկը հասնում ֆինանսական ակտիվները կառավարելու համար սահմանված նպատակին և ինչպես են դրամական հոսքերը ձևավորվում:

Պայմանագրային դրամական հոսքերի բնութագրի գնահատում – միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսի վճարումներ (SPPI test)

Այս գնահատման նպատակով «մայր գումար» է սահմանվում ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

Գնահատելու համար՝ արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսի վճարումներ են, Բանկը հաշվի է առնում գործիքի պայմանագրային պայմանները: Սա ներառում է նաև այն գնահատումը՝ արդյոք ֆինանսական ակտիվը ներառում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է փոխել պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի գումարը և ժամկետն այնպես, որ ֆինանսական ակտիվը չի բավարարի այդ պայմանը:

Գնահատման ժամանակ Բանկը դիտարկում է.

- պայմանական դեպքեր, որոնք կարող են փոխել դրամական միջոցների հոսքերի գումարը և ժամկետը,
- լծակավորման հատկանիշը,
- վաղաժամկետ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են որոշակի ակտիվների նկատմամբ Բանկի պահանջը (օրինակ՝ առանց ռեզրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածություններ) և
- հատկանիշներ, որոնք փոխում են փողի ժամանակային արժեքը, օրինակ, տոկոսադրույքների պարբերական վերանայումը:

Վերադասակարգումներ

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն ժամանակաշրջանի, երբ Բանկը փոխում է իր բիզնես մոդելը ֆինանսական ակտիվների կառավարման նպատակով: Ֆինանսական պարտավորությունները երբեք չեն վերադասակարգվում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկը դասակարգում է իր ֆինանսական պարտավորությունները որպես ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

4.5.3 Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Բանկը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, երբ այդ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը (տես նաև ծանոթագրություն 4.5.4) կամ երբ փոխանցում է պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի ստանալու իրավունքը այնպիսի գործարքով, որով ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները փոխանցվում են կամ երբ չեն փոխանցվում սեփականության բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, և դա չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման դեպքում ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապաճանաչված ակտիվի մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ցանկացած նոր ակտիվ հանած ցանկացած նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ վնասի տարբերությունը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախորոշված բաժնային ներդրումային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտը/կորուստը չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում նշված արժեթղթերի ապաճանաչման ժամանակ: Ապաճանաչման պահանջները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում Բանկի կողմից ստեղծված կամ պահպանված մասնակցությունը ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Բանկը գործարքներ է կնքում, որոնց համաձայն՝ փոխանցում է իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահում է փոխանցված ակտիվների կա՛մ բոլոր, կա՛մ գրեթե բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կա՛մ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի փոխատվությունը և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Եթե ակտիվները վաճառվում են երրորդ կողմին համանման գնով հետգնման սվոպով, գործարքը հաշվառվում է որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարք, որը նման է վաճառքի և հետգնման գործարքներին, քանի որ Բանկը պահպանում է նմանատիպ ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու հատույցները:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը չի պահպանում և չի փոխանցում ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ, որն այն չափն է, որով այն ենթարկված է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխություններին ազդեցությանը:

Որոշ գործարքներում Բանկը պահպանում է փոխանցված ֆինանսական ակտիվը վճարի դիմաց սպասարկելու պարտավորությունը: Փոխանցված ակտիվը ապաճանաչվում է, եթե բավարարում է ապաճանաչման չափանիշներին: Ակտիվը կամ պարտավորությունը ճանաչվում են սպասարկման պայմանագրով, եթե սպասարկման վճարը ավելին է (ակտիվ) կամ պակաս (պարտավորություն), քան պասարկման դիմաց բավարար չափով հատուցումը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկը ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը երբ, նրա պայմանագրային պարտավորությունները չեն կատարվում կամ չեղյալ են համարվում, կամ ժամկետը լրանում է:

4.5.4 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխում

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, Բանկը գնահատում է՝ արդյոք փոփոխված ակտիվի դրամական միջոցների հոսքերը էականորեն են տարբերվում: Եթե դրամական միջոցների հոսքերը էականորեն են տարբերվում, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից դրամական հոսքերի պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվը ապաճանաչվում է (տես 4.5.3 ծանոթագրություն), իսկ նոր ֆինանսական ակտիվը ճանաչվում է իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները:

Եթե փոփոխված ակտիվի ամորտիզացված արժեքով դրամական հոսքերը էականորեն չեն տարբերվում, ապա փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման: Այս դեպքում Բանկը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և համախառն հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտման արդյունքում առաջացած գումարը ճանաչում է որպես փոփոխությունից օգուտ կամ վնաս շահույթում կամ վնասում: Եթե նմանատիպ փոփոխությունը կատարվում է վարկառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով (տես 4.5.6 ծանոթագրություն), ապա օգուտը կամ վնասը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Այլ դեպքերում՝ այն ներկայացվում է որպես տոկոսային եկամուտ:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկը ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերջինիս պայմանները փոփոխվել են և փոփոխված պարտավորության դրամական միջոցների հոսքերը, ըստ էության, տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

4.5.5 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը ֆինանսական հաշվետվություններում հաշվանցվում են և ներկայացվում են զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն ներկայացնելու այն գտման սկզբունքով կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են զուտ արժեքի հիման վրա, միայն երբ դա թույլատրվում է համաձայն ՖՀՄՄ-ների, կամ մի խումբ համանման գործարքներից բխող օգուտի և վնասի դեպքում, օրինակ՝ Բանկի առևտրային գործունեության ընթացքում:

4.5.6 Արժեգրկում

Բանկը կանխատեսումների հիման վրա գնահատում է ակնկալվող պարտքային կորուստները («ECL») հետևյալ ֆինանսական գործիքների նկատմամբ, որոնք չեն չափվում իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով.

- ֆինանսական ակտիվներ, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ
- վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր
- փոխատվության հանձնառություններ
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

Բաժնային ֆինանսական գործիքների համար արժեգրկում չի հաշվարկվում:

Բանկը չափում է կորուստների գծով պահուստները ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարի չափով, բացառությամբ ստորև նշված գործիքների, որոնց համար Բանկը պետք է հաշվարկի ֆինանսական գործիքի ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը այն գումարի չափով, որը հավասար է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին.

- հաշվետու ամսաթվի դրությամբ պարտազանցման ցածր ռիսկով պարտքային ներդրումային արժեթղթեր,
- այլ ֆինանսական գործիքներ, որոնց գծով պարտքային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից հետո էականորեն չի աճել:

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները ակնկալվող պարտքային կորուստների մի մասն են, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման դեպքերից:

Ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները ակնկալվող պարտքային կորուստներ են, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտազանցման դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ե՛վ ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները, և՛ 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են կա՛մ անհատական, կա՛մ խմբային հիմունքներով՝ կախված ֆինանսական գործիքների հիմքում ընկած պորտֆելի բնույթից:

Բանկը մշակել է քաղաքականություն, որը թույլ է տալիս յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գնահատել՝ արդյոք ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկը էականորեն է աճել սկզբնական ճանաչումից հետո՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի մնացած գործողության ժամկետի ընթացքում առաջացած պարտազանցման ռիսկի փոփոխությունը: Ավելի մանրամասն բացատրվում է 38.1.2 ծանոթագրությունում:

Վերոնշյալի հիման վրա՝ Բանկը դասակարգում է իր ֆինանսական գործիքները փուլ 1, փուլ 2 և փուլ 3, ինչպես նկարագրված է ստորև՝

- Փուլ 1 - երբ վարկերը ճանաչվում են առաջին անգամ, Բանկը ճանաչում է պահուստը 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների հիման վրա: Փուլ 1-ում դասակարգված

վարկերը նաև ներառում են մնացորդներ, որոնցում պարտքային ռիսկը բարելավվել է և վարկը վերադասակարգվել է փուլ 2-ից:

- Փուլ 2 - երբ վարկը ստեղծման պահից ունեցել է պարտքային ռիսկի էական աճ, Բանկը ձևավորում է ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ: Փուլ 2-ում դասակարգված վարկերը նաև ներառում են մնացորդներ, որոնցում պարտքային ռիսկը բարելավվել է և վարկը վերադասակարգվել է փուլ 3-ից:
- Փուլ 3 – արժեզրկված վարկեր: Բանկը ձևավորում է ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ:

Ակնկալվող պարտքային կորուստները պարտազանցում տեղի ունենալու հավանականության, պարտազանցման պահին պարտքի գումարի, պարտազանցման դեպքում կորստի գումարի գեղչված արդյունք են, որոնք սահմանվում են հետևյալ կերպ.

Պարտազանցում տեղի ունենալու հավանականություն (PD): Այն որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում պարտազանցման հավանական լինելու գնահատումն է: Պարտազանցումը կարող է տեղի ունենալ միայն որոշակի պահի գնահատված ժամանակահատվածում, եթե գործիքը նախկինում չի ապաճանաչվել և դեռևս պորտֆելում է:

Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին (EAD): Այն ապագա պարտազանցման ամսաթվի դրությամբ պարտքի գնահատված գումարն է՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո պարքտի գումարի ակնկալվող փոփոխությունները, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսների վճարումները պայմանագրով նախատեսված կարգով կամ այլ կերպ, փոխառություն ստանալու իրավունքի օգտագործումը և բաց թողնված վճարումների գծով հաշվեզրկված տոկոսները:

Կորուստը պարտազանցման դեպքում (LGD): Այն արտահայտում է կորստի գնահատված գումարն, որը կառաջանա, եթե որոշակի պահի տեղի ունենա պարտազանցում: Այն հիմնված է վճարման ենթակա պայմանագրային դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վարկատուն ակնկալում է ստանալ՝ ներառյալ գրավի իրացումից: Այն սովորաբար արտահայտվում է որպես պարտազանցման պահին պարտքի գումարի տոկոս:

Պարտազանցում տեղի ունենալու հավանականությունը պարտազանցման պահին պարտքի գումարը, պարտազանցման դեպքում կորստի գումարը մանրամասն բացահայտվում են 38.1.2 ծանոթագրությունում:

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները վերանայվում կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով, ապա գնահատվում է ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման անհրաժեշտությունը (տես՝ ծանոթ. 4.5.3), և ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են հետևյալ կերպ.

- եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի պակասորդի հաշվարկում,
- եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես ապաճանաչման պահին գոյություն ունեցող ակտիվի վերջնական դրամական հոսք: Այդ գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական միջոցների պակասորդի հաշվարկում, որոնք ակնկալվող ապաճանաչման

ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվ զեղչվում են գոյություն ունեցող ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է, թե արդյոք ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները պարտքային առումով արժեզրկված են: Ֆինանսական ակտիվները համարվում են պարտքային առումով արժեզրկված, եթե տեղի են ունենում մեկ կամ ավելի իրադարձություններ, որոնք բացասաբար են անդրադառնում ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական միջոցների հոսքերի վրա: Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկման վկայություններ են հանդիսանում ստորև նշված իրադարձությունների վերաբերյալ տվյալների առկայությունը.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտագանցությունը կամ ժամկետանց դառնալը,
- Բանկի կողմից վարկի կամ փոխառության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- հավանականությունը, որ փոխառուն կսննկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի, կամ,
- ֆինանսական դժվարությունների հետևանքով արժեթղթերի ակտիվ ֆինանսական շուկայի վերացում,

Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են փոխառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման արժեզրկված լինելը գնահատելիս՝ Բանկը հաշվի է առնում հետևյալ գործոնները.

- վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությամբ,
- եկամտաբերության գնահատումը վարկանիշային գործակալությունների կողմից,
- Նոր պարտքի թողարկման համար կապիտալի շուկաներ մուտք գործելու երկրի կարողությունը:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում է հետևյալ կերպ.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ՝ որպես ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից նվազում,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կորստի պահուստ չի ճանաչվում, քանի որ այս ակտիվների համար հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է: Այնուամենայնիվ, կորստի պահուստը բացահայտվում և ճանաչվում է իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստում,

- փոխատվության հանձնառությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի համար, որպես կանոն, պահուստի տեսքով,
 - Փոխատվության հանձնառությունների չօգտագործված մասի գծով ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման ժամանակ, Բանկը գնահատում է փոխատվության հանձնառության ամբողջ ժամկետի ընթացքում պորտֆելի այն մասը, որն ակնկալվում է օգտագործել: Ակնկալվող պարտքային կորուստները հետագայում հիմնվում են դրամական հոսքերի ակնկալվող պակասորդի ներկա արժեքի վրա, եթե վարկը օգտագործվել է: Ակնկալվող դրամական պակասորդները զեղչվում են վարկի ակնկալվող պարտքային կորուստների մոտավոր հաշվարկով:
 - Երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղադրիչ, և Բանկը չի կարող նույնականացնել փոխատվության հանձնառության բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն օգտագործված բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներից առանձին՝ Բանկը ներկայացնում է ընդհանուր կորստի պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Կորստի պահուստի ավելցուկը օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ ներկայացվում է որպես պահուստ, և
 - Յուրաքանչյուր երաշխավորության վերաբերյալ Բանկի պարտավորությունը չափվում է սկզբնապես ճանաչված գումարի առավելագույնով՝ հանած շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում ճանաչված կուտակված ամորտիզացիան և ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը: Կրճատումները զեղչվում են ռիսկով ճշգրտված տոկոսադրույքով, որը ենթակա է բացահայտման: Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի հետ կապված ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչվում են պահուստներում:

Դուրսգրում

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (մասնակի կամ ամբողջական), եթե չկան դրանց վերադարձման իրական հեռանկարներ: Դա, որպես կանոն, այն դեպքն է, երբ Բանկը որոշում է, որ պարտապանը չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնք կարող են առաջացնել բավարար դրամական հոսքեր՝ դուրսգրման ենթակա գումարը մարելու համար: Այդ ակտիվի ինչպես ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքը, այնպես էլ արժեզրկման պահուստը (եթե առկա են) ուղղակիորեն դուրս են գրվում: Դուրսգրումը իրենից ներկայացնում է ճանաչման մասնակի կամ ամբողջական դադարեցում: Սակայն դուրսգրված ֆինանսական ակտիվները դեռևս կարող են ենթարկվել պահանջների կատարման՝ Բանկի պարտքերի հավաքագրման ընթացակարգերի համապատասխան:

4.6 Դրամական միջոցներ

Դրամական միջոցները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցներից (բացառությամբ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոնացված գումարների և սկսած 2021թ-ից արտարժույթով պահվող պարտադիր պահուստի) և այլ բանկերում հաշիվներից:

Դրամական միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.7 Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն օգտագործում է այլ բանկերում տարբեր ժամկետայնության բացված ավանդային հաշիվներ: Բանկերին տրամադրված ֆիքսված

Ժամկետով ավանդները, վարկերն ու կանխավճարները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ոչ ֆիքսված ժամկետներով միջոցներն ամորտիզացվում են Բանկի դեկավարության կողմից գնահատված ժամկետներում: Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.8 Առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներ և պարտավորություններ

Առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներ և պարտավորությունները իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ, որոնք հիմնականում ձեռք են բերվել կամ առաջացել են մոտ ապագայում վաճառելու կամ հետ գնելու նպատակով, կազմում են միասին կառավարվող որոշված ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս, որի համար առկա է վկայություն կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու արդիական փաստացի ուղիների վերաբերյալ: Առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնապես ճանաչվում են, ապա հետագայում չափվում իրական արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ շահույթում կամ վնասում ճանաչված գործարքային ծախսերով: Իրական արժեքի բոլոր փոփոխությունները ճանաչվում են որպես շահույթում կամ վնասում գուտ առևտրային եկամտի մի մաս:

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում, արտարժույթի և կապիտալի շուկաներում, Բանկը հանդես է գալիս որպես ածանցյալ գործիքներով պայմանագրերի կողմ, որոնք ներառում են ֆյուչերսներ, ֆորվարդներ, սվոպեր և օպցիոններ: Բոլոր ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրական նպատակներով պահվող և դրանց հաշվառումը իրականացվում է ֆինանսական գործիքների նախնական ճանաչման քաղաքականությունների համաձայն, այնուհետև դրանք վերաչափվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկաներում գնանշումներով կամ այնպիսի մոդելների կիրառմամբ, որոնց հիմքում ընկած են շուկաների ընթացիկ վիճակների գնահատումները և բազային գործիքների պայմանագրային գները և այլ գործոններ: Դրական իրական արժեք ունեցող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ, իսկ բացասական իրական արժեքով ածանցյալ գործիքները՝ որպես պարտավորություն:

4.9 Վարկեր և փոխատվություններ

Վարկերը և փոխատվությունները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերն ու փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի ու փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.10 Ներդրումային արժեթղթեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներդրումային արժեթղթերը ներառում են,

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով. դրանք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած ուղղակի գործարքների ծախսերը, իսկ հետագայում՝ դրանց ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր և
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող բաժնային ներդրումային արժեթղթեր:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերի գծով օգուտը և վնասը ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ներքոհիշյալ դեպքերի, երբ ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, նույն ձևով, ինչպես ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների դեպքում.

- տոկոսային եկամուտ՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդի կիրառմամբ,
- ակնկալվող պարտքային կորուստներ և հակադարձում
- արտարժույթի փոխարկումից օգուտ և վնաս

Երբ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթուղթը ապաճանաչվում է, նախկինում ակնկալվող պարտքային կորուստներում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ վնասը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթում կամ վնասում:

Բանկը կարող է ոչ առևտրային նպատակներով պահվող բաժնային գործիքներում որոշ ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունները ներկայացնել այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: Այսպիսի ընտրություն կայացվում է սկզբնական ճանաչման ժամանակ անհատական սկզբունքով և անշրջելի է:

Այսպիսի բաժնային գործիքների գծով օգուտ և վնասը երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթում կամ վնասում, իսկ արժեզրկում չի ճանաչվում: Շահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, եթե դրանք հստակ չեն հանդիսանում ներդրումների մի մասի վերադարձ, որի դեպքում նրանք ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտը և վնասը ներդրումների օտարման դեպքում փոխանցվում են չբաշխված շահույթ:

4.11 Հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր

Հետգնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ: Հետգնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշիռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է ֆինանսական կազմակերպությունների կամ հաճախորդների նկատմամբ հաշիվներում:

Հետվաճառքի պայմանով գնված արժեթղթերը («հակադարձ ռեպո») չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ տրամադրված գումարները հաշվառվում են որպես պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ: Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են հետգնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հակադարձ ռեպո պայմանագրով գնված ակտիվները վաճառվեն երրորդ կողմին, արժեթղթերի վերադարձի պարտավորությունը գրանցվում է որպես առևտրային պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

4.12 Վարձակալություն

Ցանկացած նոր պայմանագրի դեպքում Բանկը դիտարկում է, թե արդյոք պայմանագիրը վարձակալական է, կամ պարունակում է վարձակալություն: Վարձակալությունը սահմանվում է որպես «պայմանագիր կամ պայմանագրի մի մաս, որը փոխհատուցման դիմաց փոխանցում է ակտիվի (հիմքում ընկած ակտիվ) օգտագործման իրավունքը որոշակի ժամանակահատվածի համար»: Այս սահմանումը կիրառելու համար Բանկը գնահատում է, թե արդյոք պայմանագիրը բավարարում է հետևյալ երեք հիմնական գնահատականներին.

- պայմանագիրը պարունակում է որոշակիացված ակտիվ, որը կա՛մ հստակ սահմանված է պայմանագրում, կա՛մ սահմանվում է անուղղակի վկայության հիման վրա՝ որոշակիացվելով այն պահին, երբ ակտիվը դառնում է հասանելի Բանկին,
- Բանկն իրավունք ունի ստանալու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումից, ըստ էության, բոլոր տնտեսական օգուտները օգտագործման ողջ ժամանակահատվածում՝ հաշվի առնելով նրա՝ պայմանագրի որոշակի շրջանակում իրավունքները,
- Բանկն իրավունք ունի օգտագործման ժամանակահատվածի ընթացքում ուղղորդելու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումը: Բանկն իրավունք ունի ուղղորդել, թե «ինչպես և ինչ նպատակով» ակտիվն օգտագործել օգտագործման ժամանակաշրջանի ընթացքում:

Վարձակալության ճանաչում և չափում

Բանկը որպես վարձակալ

Վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ, Բանկը պետք է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչի օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը և վարձակալության գծով պարտավորությունը: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ձևավորվում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական չափումից, Բանկի կատարած ցանկացած սկզբնական ուղղակի ծախսերից, վարձակալության ժամկետի ավարտին ակտիվի ապատեղակայման և քանդման ցանկացած ծախսի գնահատումից և նախքան վարձակալության մեկնարկի ամսաթիվը կատարված ցանկացած վարձակալական վճարներից (հանած ստացված ցանկացած խրախուսումները):

Բանկը հաշվարկում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը գծային հիմունքով վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի օգտակար ծառայության ավարտի ամսաթվից կամ վարձակալության ժամկետի ավարտի ամսաթվից ամենավաղը: Բանկը նաև գնահատում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը արժեզրկման համար, երբ այդպիսի ցուցանիշներ կան: Վարձակալված գույքի բարելավումները կապիտալիզացվում և մաշվում են գծային հիմունքով՝ որպես հիմք

ընդունելով վարձակալության ժամկետից և վարձակալված գույքի օգտակար ծառայության ժամկետից նվազագույնը:

Մեկնարկի ամսաթվին Բանկը չափում է վարձակալության գծով պարտավորությունը այդ ամսաթվին դեռևս չվճարված վարձավճարների ներկա արժեքով՝ դրանք զեղչելով՝ կիրառելով վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքը, եթե այդ դրույքը կարելի է հեշտությամբ որոշել, կամ Բանկի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվող վարձավճարները պարունակում են հաստատուն վճարումներ (ներառյալ՝ ըստ էության հաստատուն վճարումներ), վարձակալության փոփոխուն վճարումներ, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, գումարներ, որոնք, ինչպես սպասվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և վճարումներից, որոնք առաջանում են օպցիոններից, որոնց իրագործման վերաբերյալ կա խելամիտ համոզմունք:

Սկզբնական չափումից հետո պարտավորությունը կնվազեցվի կատարված վճարումների և կմեծացվի տոկոսների չափով: Այն վերաչափվում է՝ արտացոլելու ցանկացած վերազնահատում կամ փոփոխություն, կամ եթե առկա են փոփոխություններ ըստ էության հաստատուն վճարումներում:

Երբ վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է, համապատասխան ճշգրտումը արտացոլվում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվում կամ շահույթում և վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը նվազեցվել է գրոյի:

Բանկը կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների հաշվառման համար ընտրել է գործնական մոտեցումներ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն ճանաչելու փոխարեն, դրանց հետ կապված վճարումները վարձակալության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում որպես ծախս՝ գծային հիմունքով:

Բանկը սահմանում է իր լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը՝ վերլուծելով փոխառությունները արտաքին տարբեր աղբյուրների հիման վրա և կատարում է որոշակի ճշգրտումներ՝ արտացոլելու վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները ընդգրկվել են հիմնական միջոցների տողում, իսկ վարձակալության գծով պարտավորությունները՝ այլ պարտավորություններում:

Բանկը որպես վարձատու

Որպես վարձատու՝ Բանկը դասակարգում է իր վարձակալությունները որպես գործառնական կամ ֆինանսական:

Վարձակալությունը դասակարգվում է որպես ֆինանսական, եթե այն փոխանցում է հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության իրավունքի հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերը և հատույցները և գործառնական, եթե նշվածը տեղի չի ունենում:

Վարձակալության մեկնարկն այն ամսաթիվն է, երբ վարձակալն իրավունք ունի օգտվել վարձակալված ակտիվը օգտագործելու իր իրավունքից: Դա վարձակալության սկզբնական ճանաչման ամսաթիվն է: Ֆինանսական վարձակալության մեկնարկից հետո Բանկը ճանաչում է վարձակալության գուտ ներդրումը, որը ստացվելիք նվազագույն վարձավճարն է, որը զեղչվում է վարձակալության ենթադրվող տոկոսադրույքով: Համախառն ներդրման և ներկայիս արժեքի միջև տարբերությունը գրանցվում է որպես ֆինանսական վարձակալության չվաստակված եկամուտ:

Ֆինանսական եկամուտը ճանաչվում է վարձակալության ընթացքում այնպես, որ ապահովի անփոփոխ պարբերական դրույք վարձակալության շրջանակներում չմարված գուտ ներդրումների նկատմամբ: Սկզբնական ուղղակի ծախսերը ներառվում են ստացվելիք գումարների սկզբնական ճանաչման ժամանակ:

Երբ վարձակալման պայմանագրերի դադարեցման արդյունքում Բանկի տիրապետության տակ է անցնում վարձակալության առարկան, այդ ակտիվները չափվում են իրացման գուտ արժեքի և պատմական ամորտիզացված արժեքների նվազագույնով:

4.13 Թանկարժեք մետաղներ

Ոսկին և այլ թանկարժեք մետաղները հաշվառվում են ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանվող գներով, ինչը մոտավորապես դրանց իրական արժեքն է և հիմնված է Լոնդոնի Թանկարժեք Մետաղների բորսայի գնանշումների վրա:

Գների տատանումներն արտացոլվում են թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից գուտ օգուտ/վնաս հոդվածում՝ այլ գործառնական եկամուտներում կամ ծախսերում:

4.14 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը: Հողը հաշվառվում է սկզբնական արժեքով և ունի անսահմանափակ օգտակար ծառայության ժամկետ և, հետևաբար, չի ամորտիզացվում:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	20-30	5-3.33
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	3-8	33.33-12.5
Տրանսպորտային միջոցներ	5-8	20-12.5
Այլ հիմնական միջոցներ	5-8	20-12.5

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով վարձակալման ժամկետի և հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետներից նվազագույնով:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտները՝ ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կհոսեն դեպի Բանկ: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է այլ գործառնական եկամուտներում:

4.15 Գուղվիլ

Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման արդյունքում ձեռքբերված գուղվիլը սկզբնապես ճանաչվում է որպես փոխանցված հատուցման և ձեռքբերված որոշելի զուտ ակտիվների և ստանձնած պարտավորությունների տարբերություն:

Սկզբնական ճանաչումից հետո գուղվիլը հաշվառվում է սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները:

Գուղվիլը գնահատվում է արժեզրկման տեսանկյունից յուրաքանչյուր տարի կամ ավելի հաճախ, եթե ինչ-որ իրադարձություն կամ հանգամանքի փոփոխություն վկայում են հաշվեկշռային արժեքի արժեզրկման մասին:

Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման արդյունքում ձեռքբերված գուղվիլը, արժեզրկման տեսանկյունից գնահատելու նպատակով, ձեռքբերման ամսաթվից սկսած բաշխվում է Բանկի դրամաստեղծ միավորների կամ դրամաստեղծ միավորների խմբերի միջև, որոնք, ակնկալվում է, որ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման արդյունքում կստանան օգուտներ՝ անկախ այն բանից, թե ձեռքբերված կազմակերպության այլ ակտիվներն ու պարտականությունները վերագրվում են այդ դրամաստեղծ միավորների կամ դրամաստեղծ միավորների խմբերին, թե ոչ: Յուրաքանչյուր դրամաստեղծ միավոր կամ դրամաստեղծ միավորների խումբ, որին վերաբերում է գուղվիլը, պետք է.

- իրենից ներկայացնի ներքին կառավարման նպատակով գուղվիլի վերլուծության տեսանկյունից Բանկի կազմում առավել ցածր մակարդակի վարչական միավոր,
- մինչ միավորումը չգերազանցի գործառնական սեզմենտի սահմանումը համաձայն ՖՀՄՍ 8-ի («Գործառնական սեզմենտներ»):

Գուղվիլի արժեզրկումը գնահատվում է դրամաստեղծ միավորների (կամ դրամաստեղծ միավորների խմբի) փոխհատուցվող արժեքի հիման վրա: Արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են, եթե դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է դրա փոխհատուցվող արժեքը: Գուղվիլի արժեզրկումից կորուստները հետագայում չեն հակադարձվում:

4.16 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից, արտոնագրերից և այլն:

Առանձին ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում՝ 3-10 տարվա ընթացքում և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.17 Բռնագանձված ակտիվներ

Բանկի քաղաքականությունն է սահմանել՝ արդյոք բռնագանձված ակտիվը կարող է լավագույնս օգտագործվել իր ներքին գործառնությունների համար, թե պետք է վաճառվի: Ներքին գործառնությունների համար օգտագործման ենթակա ակտիվները փոխանցվում են իրենց համապատասխան ակտիվների դաս սկզբնական ապահովված ակտիվի բռնագանձված կամ հաշվեկշռային արժեքի նվազագույնով: Ակտիվները, որոնց համար վաճառքն ավելի լավ տարբերակ է ճանաչվում, ըստ Բանկի քաղաքականության՝ փոխանցվում են վաճառքի համար մատչելի ակտիվների դաս՝ իրենց իրական արժեքով (ֆինանսական ակտիվների դեպքում), իսկ ոչ ֆինանսական ակտիվների դեպքում՝ իրական արժեքով՝ հանած բռնագանձման ամսաթվի դրությամբ վաճառքից ծախսերը:

Որոշ դեպքերում, ակտիվները բռնագանձվում են վարկային պարտավորությունների չկատարման արդյունքում: Բռնագանձված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով:

4.18 Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկված լինելու հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից՝ հանած վաճառքի ծախսումները, և օգտագործման արժեքից առավելագույնը:

Օգտագործման արժեքը գնահատելիս գնահատված ապագա դրամական հոսքերը գեղջվում են մինչև իրենց ներկա արժեքը՝ օգտագործելով գեղջման մինչև հարկումը դրույքը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և ակտիվին հատուկ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքերից մեծապես անկախ դրամական միջոցների ներհոսքեր չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե տեղի են ունեցել փոփոխություններ փոխհատուցվող գումարը որոշելիս օգտագործված գնահատականներում: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որքանով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլինի (առանց համապատասխան մաշվածության կամ ամորտիզացիայի), եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլինի:

4.19 Ներգրավված միջոցներ

Ներգրավված միջոցները, որոնք ներառում են ՀՀ կառավարության և կենտրոնական բանկի, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, թողարկված արժեթղթերը և ստորադաս փոխառությունները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրավված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

4.20 Ֆինանսական երաշխավորություններ և փոխատվության հանձնառություններ

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրով Բանկից պահանջվում է կատարել սահմանված վճարումներ՝ փոխհատուցելու համար վնասը, որը կրում է այդ պայմանագրի տիրապետողը՝ որոշակի դեբիտորի կողմից պարտքային գործիքի պայմանների համաձայն վճարումը ժամանակին չկատարելու հետևանքով: Փոխատվության հանձնառություններն իրենցից ներկայացնում են նախապես սահմանված պայմաններով վարկ տրամադրելու կայուն հանձնառություններ:

Ֆինանսական երաշխավորությունները կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու հանձնառությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Հետագայում, այս գործիքները չափվում են ՖՀՄՄ 9-ի համաձայն որոշված կորուստի գծով պահուստի գումարի և սկզբնապես ճանաչված գումարի և համապատասխան դեպքերում, ՖՀՄՄ 15-ի համաձայն ճանաչված կուտակված եկամտի տարբերության առավելագույն գումարով:

Ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով առաջացած պարտավորությունները ներառվում են պահուստներում:

4.21 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Բանկը ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտավորության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել: Պահուստները ներառում են նաև ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով պարտավորությունները, ինչպես ներկայացվում է 4.20 ծանոթագրությունում:

4.22 Սեփական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը և չմարվող արտոնյալ բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Էմիսիոն եկամուտ

Էմիսիոն եկամուտը ներառում է բաժնետոմսերի թողարկումից ստացված ցանկացած հավելավճար: Գործարքի գծով ցանկացած ծախսում, որը կապված է բաժնետոմսերի թողարկման հետ նվազեցվում է Էմիսիոն եկամուտից:

Չբաշխված շահույթ

Չբաշխված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների կուտակված շահույթը:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի պահուստ

Այս պահուստը արտացոլում է իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխությունները:

4.23 Հավատարմագրային գործառնություններ

Բանկն իրականացնում է հավատարմագրային գործառնություններ իր հաճախորդների համար: Բանկը նաև մատուցում է դեպոզիտարիոն ծառայություններ, ինչը ներառում է հաճախորդներին պատկանող արժեթղթերի դեպո հաշիվներով գործառնությունները: Բանկի կողմից կառավարվող ակտիվները, ինչպես նաև դրանցից ծագող պարտավորությունները չեն ներառվում Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում: Բանկը կրում է հավատարմագրային գործառնությունների գծով գործառնական ռիսկը, իսկ նշված գործառնությունների վարկային և շուկայական ռիսկը կրում են հաճախորդները:

Հավատարմագրային գործառնություններից ստացված վարձավճարները արտացոլվում են կոմիսիոն և այլ տեսքով եկամուտներում:

4.24 Սեզմենտների ներկայացում

Գործառնական սեզմենտը հանդիսանում է Բանկի բիզնես գործառնությունների բաղկացուցիչ մասը, որոնցից այն կարող է վաստակել եկամուտ և կատարել ծախսեր, ներառյալ Բանկի այլ որևէ բաղկացուցիչ մասի հետ կապված գործառնություններից եկամուտներն ու ծախսերը: Գործառնական սեզմենտները որոշելիս Բանկի ղեկավարությունը տարանջատում է Բանկի այն կոմպոնենտները, որոնք ներառված են ծառայությունների մատուցման մեջ (բիզնես սեզմենտ) և որի համար առկա է ֆինանսական տեղեկատվություն: Բոլոր գործառնական սեզմենտների գործառնական արդյունքները պարբերաբար վերանայվում են գործադիր տնօրենի կողմից՝ սեզմենտին միջոցներ հատկացնելու որոշում կայացնելու համար և գնահատելու դրա կատարումը: Այս ֆինանսական հաշվետվությունների շրջանակներում Բանկի աշխարհագրական սեզմենտները ներկայացված են հիմնվելով գործընկերների գտնվելու վայրի վրա՝ հիմնվելով ավելի շուտ տնտեսական ռիսկի, քան իրավաբանական ռիսկի վրա:

5 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՄ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Բանկի ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում,

հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

5.1 Դատողություններ

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգում

Բանկը գնահատում է այն բիզնես մոդելը, որի ընթացքում ակտիվները պահվում են և գնահատում, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի տոկոսագումարների վճարումներն են (տե՛ս 4.5.2 ծանոթագրությունը):

Ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկմանը վերաբերող չափանիշների սահմանում

Բանկը սահմանում է չափանիշներ որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որոշելու համար ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) չափման մեջ ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու մեթոդաբանությունը և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման համար օգտագործվող մոդելների ընտրությունն և հաստատումը:

5.2 Դատողություններ

Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական գործիքների (երբ ակտիվ շուկայի գնանշումներ չկան) և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը սահմանելու համար ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատման մոդելներ: Սա ներառում է գնահատումների և ենթադրությունների մշակում համապատասխան նրան, թե շուկայի մասնակիցները ինչպես կգնահատեն գործիքները: Ղեկավարությունն իր ենթադրություններում որքան հնարավոր է հիմնվում է դիտարկվող տվյալների վրա, սակայն դրանք միշտ չէ, որ հասանելի են: Այդ դեպքում, ղեկավարությունն օգտագործում է իր ունեցած ամենալավ տեղեկատվությունը: Գնահատված իրական արժեքը կարող է տարբերվել փաստացի արժեքից, որը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կարող է ձեռք բերվել անհատական գործարքների դեպքում (տե՛ս՝ ծանոթագրություն 35):

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետ

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը նմանատիպ ակտիվների օգտագործման փորձի հիման վրա դատողության արդյունք է: Ապագա տնտեսական օգուտները մարմնավորվում են ակտիվներում և սպառվում հիմնականում օգտագործմանը զուգընթաց: Ղեկավարությունը մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետը գնահատում է ակտիվի ընթացիկ տեխնիկական վիճակին համապատասխան և ըստ այն գնահատված ժամանակաշրջանի, որի ընթացքում Բանկը կանխատեսում է ստանալ օգուտներ: Մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատման համար հաշվի են առնվում հետևյալ հիմնական գործոններն. ակտիվների կանխատեսվող օգտագործումը, գործառնական գործոններից և պահպանման ծրագրից կախված՝

մաշվածությունը և շուկայական պայմանների փոփոխություններից առաջացող մաշվածությունը:

Վարձակալության երկարաձգման օպցիոններ

Երբ Բանկն ունի վարձակալության երկարաձգման օպցիոն, դեկավարությունը օգտագործում է իր դատողությունը՝ որոշելու այդ հնարավորության ողջամտորեն կիրառումը: Ղեկավարությունը հաշվի է առնում բոլոր փաստերն ու հանգամանքները՝ ներառյալ իրենց նախկին փորձը և ակտիվը փոխելու դեպքում առաջացած ցանկացած ծախս, եթե երկարաձգման օպցիոնը չի կիրառվում վարձակալության ժամկետը որոշելու համար:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Բանկը գնահատում է, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկը էականորեն է աճել սկզբնական ճանաչումից հետո և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման գործընթացում ապագայամետ տեղեկատվության ներառումը (տես՝ ծանոթագրություն 38), ինչպես նաև վերականգնվող դրամական միջոցների հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող հիմնական ենթադրությունները (տես՝ ծանոթագրություն 4.5.6):

Հարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների: Տես՝ 33 ծանոթագրությունը:

Գուղվիլի արժեզրկում

Բանկը գնահատում է գուղվիլը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի համար՝ պարզելու համար, թե արդյոք առկա են արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշներ: Գուղվիլի արժեզրկումը գնահատվում է դրամաստեղծ միավորների փոխհատուցվող արժեքի հիման վրա:

6 Գուղվիլ

Գուղվիլի ձեռք բերումից

Միացման պայմանագրի համաձայն Բանկը 2017թ. ձեռք է բերել «Հայկական զարգացման Բանկ» ՓԲԸ-ի 100% բաժնետոմսերը և վերահսկողություն, որի լիցենզիան ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից հետ է կանչվել: Ձեռքբերման արդյունքում ճանաչվել է 4,404,337 հազար դրամ գուղվիլ:

Հազար ՀՀ դրամ

Գուղվիլի մնացորդ արժեզրկումից հետո 31 դեկտեմբերի 2019թ. դրությամբ	662,602
Գուղվիլի արժեզրկում	(300,000)
Գուղվիլի մնացորդ արժեզրկումից հետո 31 դեկտեմբերի 2020թ. դրությամբ	362,602
Գուղվիլի արժեզրկում	-
Գուղվիլի մնացորդ արժեզրկումից հետո 31 դեկտեմբերի 2021թ. դրությամբ	362,602

7 Զուտ տոկոսային եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ	2021	2020
<i>Արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ</i>		
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	160,614	120,573
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	2,260,208	2,461,267
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	997,113	651,367
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	15,072,281	14,038,299
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	511,280	270,607
	19,001,496	17,542,113
<i>Այլ տոկոսային եկամուտ</i>		
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	6,274	11,988
	6,274	11,988
Ընդամենը տոկոսային եկամուտներ	19,007,770	17,554,101
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	64,944	71,264
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	4,050,875	3,081,205
Այլ փոխառություններ	4,223,580	4,645,578
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	790,271	808,345
Ստորադաս փոխառություն	134,244	130,688
Ռեպո գործառնություններ	1,085,059	145,442
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	298,553	280,181
Ընդամենը տոկոսային ծախսեր	10,647,526	9,162,703
Ընդամենը զուտ տոկոսային եկամուտ	8,360,244	8,391,398

8 Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2021	2020
Վճարահաշվարկային գործառնություններ	1,279,818	1,094,411
Վճարային քարտերով գործառնություններ	907,415	661,498
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	26,423	30,103
Ընդամենը միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	2,213,656	1,786,012
Վճարային քարտերով գործառնություններ	847,935	578,183
Վճարահաշվարկային գործառնություններ	136,555	178,172
Երաշխիքներ	70,411	13,372
Ֆոնդային բորսայի ծառայություններ	36,029	25,966
Ընդամենը միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	1,090,930	795,693

9 Չուտ եկամուտ արտարժույթային գործառնություններից

Հազար ՀՀ դրամ	2021	2020
Արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ	1,559,619	1,085,494
Արտարժույթով ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների վերագանահատումից զուտ օգուտ/(վնաս)	(10,068)	23,612
Ընդամենը զուտ եկամուտ արտարժույթային գործառնություններից	1,549,551	1,109,106

10 Այլ գործառնական եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2021	2020
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	333,394	480,856
Այլ ակտիվների վաճառքից օգուտներ	54,373	21,969
Թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից եկամուտներ	46,443	7,921
Արժեթղթերի հաշվառման ծառայություններ	63,966	54,906
Հիմնական միջոցների օտարումից զուտ օգուտ	355,585	-
Այլ եկամուտ	61,003	129,712
Ընդամենը այլ գործառնական եկամուտներ	914,764	695,364
Ինկասացիայի գծով գործառնական ծախսեր	119,997	87,917
Վճարումներ ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամին	160,012	165,952
Դեպոզիտարիայի կողմից մատուցվող ծառայություններ	13,898	39,785
Վճարային քարտերի գծով գործառնական ծախսեր	21,056	43,842
Վճարներ ֆինանսական համակարգի հաշտարարին	25,245	22,471
Հիմնական միջոցների օտարումից զուտ վնաս	-	22,687
Այլ գործառնական վնասներ	1,559,651	-
Այլ ծախսեր	31,732	34,788
Ընդամենը այլ գործառնական ծախսեր	1,931,591	417,442
Զուտ այլ գործառնական եկամուտներ/(ծախսեր)	(1,016,827)	277,922

Այլ գործառնական վնասները ներառում են ավտոմատ գանձման սարքերում կանխիկ դրամի հետ կապված խարդախության հետևանքով առաջացած կորուստները:

11 Արժեզրկման ծախս/(արժեզրկման հակադարձում)

Հազար ՀՀ դրամ

2021

	Ծանոթ.	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ	16	9,546	-	-	9,546
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	18	4,970	-	-	4,970
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	19	(1,847)	-	-	(1,847)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	19	(30,754)	-	-	(30,754)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	20	(182,575)	(53,399)	2,960,682	2,724,708
Այլ ակտիվներ	23	2,904	-	-	2,904
Ֆինանսական երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	32	(23,540)	-	-	(23,540)
Ընդամենը արժեզրկման ծախս/(արժեզրկման հակադարձում)		(221,296)	(53,399)	2,960,682	2,685,987

Հազար ՀՀ դրամ

2020

	Ծանոթ.	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ	16	4,523	-	-	4,523
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	18	74,865	-	-	74,865
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	19	63,925	-	-	63,925
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	19	123,328	-	-	123,328
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	20	(1,524,911)	384,120	3,119,878	1,979,087
Այլ ակտիվներ	23	7,077	-	-	7,077
Ֆինանսական երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	32	11,226	-	-	11,226
Ընդամենը արժեզրկման ծախս/(արժեզրկման հակադարձում)		(1,239,967)	384,120	3,119,878	2,264,031

12 Անձնակազմի գծով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2021	2020
Աշխատակիցների հատուցումներ ներառյալ դրանց վերաբերող հարկերը	4,152,632	4,055,415
Այլ	62,039	49,971
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	4,214,671	4,105,386

13 Այլ ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2021	2020
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերանորոգման և պահպանման ծախսեր	290,604	254,405
Անվտանգության ծառայություն	289,809	307,978
Գովազդ և շուկայավարում	138,374	135,081
Հարկեր, բացառությամբ շահութահարկի	226,627	212,759
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	116,706	122,302
Գործուղման ծախսեր	11,046	7,293
Գրասենյակային ծախսեր	74,758	72,565
Կոմունալ և գրասենյակի սպասարկման ծախսեր	107,289	94,754
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	45,422	27,758
Ներկայացուցչական ծախսեր	4,375	8,815
Ապահովագրություն	92,452	24,288
Անդամավճարներ	10,801	10,875
Կարճաժամկետ և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալության ծախսեր	68,086	53,910
Այլ ծախսեր	217,907	100,932
Ընդամենը այլ ծախսեր	1,694,256	1,433,715

14 Շահութահարկի գծով ծախս/(փոխհատուցում)

Հազար ՀՀ դրամ	2021	2020
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	418,000	249,324
Հետաձգված հարկ	(481,539)	26,651
Շահութահարկի գծով ծախս/(փոխհատուցում)	(63,539)	275,975

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 18% (2020թ.՝ 18%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՄ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման նպատակներով դրանց

հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 18% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը:

Հազար ՀՀ դրամ	Արդյունավետ դրույքաչափ		Արդյունավետ դրույքաչափ	
	2021	(%)	2020	(%)
Շահույթ/(վնաս) մինչև հարկումը	(17,796)		1,616,669	
Շահութահարկ	(3,203)	18	291,000	18
Չնվազեցվող ծախսեր	(62,148)	349	(10,775)	(1)
Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություն	1,812	(10)	(4,250)	-
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս/(փոխհատուցում)	(63,539)	357	275,975	17

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ:

Հազար ՀՀ դրամ	Այլ 31 դեկտեմբերի 2021					
	31 դեկտեմբերի 2020	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Զուտ մնացորդ	Հետաձգված հարկային ակտիվ	Հետաձգված հարկային պարտավորություն
Դրամական միջոցներ	1,027	1,719	-	2,746	2,746	-
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	5,247	2,538	-	7,785	7,785	-
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	(32,635)	(332)	108,369	75,402	75,402	-
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	6,528	(1,965)	-	4,563	4,563	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	71,280	56,961	-	128,241	128,241	-
Հիմնական միջոցներ	151,091	(656,617)	-	(505,526)	-	(505,526)
Այլ ակտիվներ	(26,837)	21,449	-	(5,388)	-	(5,388)
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	11,390	-	-	11,390	11,390	-
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	(102,840)	738,435	-	635,595	635,595	-
Այլ պարտավորություններ	142,025	319,351	-	461,376	461,376	-
Հետաձգված հարկային ակտիվ/ (պարտավորություն)	226,276	481,539	108,369	816,184	1,327,098	(510,914)

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2020					
	31 դեկտեմբերի 2019	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Այլ Ջուտ մնացորդ	Հետաձգված հարկային ակտիվ	Հետաձգված հարկային պարտավո- րություն
Դրամական միջոցներ	(3,115)	4,142	-	1,027	1,027	-
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(15,059)	20,306	-	5,247	5,247	-
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	(112,981)	11,506	68,840	(32,635)	-	(32,635)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	6,528	-	6,528	6,528	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառվածություններ	140,097	(68,817)	-	71,280	71,280	-
Հիմնական միջոցներ	71,821	79,270	-	151,091	151,091	-
Այլ ակտիվներ	(2,889)	(23,948)	-	(26,837)	-	(26,837)
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	11,390	-	-	11,390	11,390	-
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	(47,046)	(55,794)	-	(102,840)	-	(102,840)
Այլ պարտավորություններ	141,869	156	-	142,025	142,025	-
Հետաձգված հարկային ակտիվ/ (պարտավորություն)	184,087	(26,651)	68,840	226,276	388,588	(162,312)

15 Մեկ բաժնետոմսին ընկնող շահույթ/(վնաս)

Հազար ՀՀ դրամ	2021	2020
Տարվա շահույթ	45,743	1,340,694
Շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվ (հատ)	1,760,731	1,760,731
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթը	0.03	0.76

16 Դրամական միջոցներ

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Կանխիկ դրամական միջոցներ	9,811,558	9,184,263
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	29,310,042	16,282,018
Թղթակցային հաշիվներ բանկերում	4,309,385	5,997,449
	43,430,985	31,463,730
Արժեզրկումից պահուստներ	(15,254)	(5,708)
Ընդամենը դրամական միջոցներ	43,415,731	31,458,022

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ թղթակցային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են նաև ՀՀ բանկային օրենսդրության համաձայն ՀՀ ԿԲ-ում ՀՀ դրամով տեղաբաշխված պարտադիր պահուստները, որոնք դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվարկվել են Բանկի կողմից ներգրավված դրամային միջոցների 4%-ի (2020թ.՝ 2%) չափով և արտարժույթով ներգրավված միջոցների 10%-ի չափով:

ՀՀ դրամով պահվող պահուստները ելքագրելու Բանկի իրավունքը չի սահմանափակվում օրենսդրությամբ, սակայն եթե Բանկը չի ապահովում պահուստի նվազագույն միջին ամսական գումարը, վերջինիս նկատմամբ կարող են կիրառվել պատժամիջոցներ:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի ՀՀ դրամով պահվող պարտադիր պահուստները 15,239,276 հազար դրամ գումարով դասակարգվում են որպես դրամական միջոցներ, քանի որ կարող են ելքագրվել անհրաժեշտության դեպքում: Արտարժույթով պահվող պարտադիր պահուստի համար Բանկն պարտավոր է ապահովել նվազագույն օրական մնացորդ: Այս պահուստները 5,390,350 հազար դրամ գումարով չեն համարվում դրամական միջոցներ և դասակարգվում են Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ հոդվածի կազմում (տես ծանոթագրություն 18): 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պարտադիր պահուստները ընդհանուր 11,415,036 հազար դրամ ամբողջությամբ ներառված են դրամական միջոցներում:

Պարտադիր պահուստավորման միջոցների դիմաց Բանկը տոկոսներ չի ստանում:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի նոստրո հաշիվ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ նույնպես), որի մնացորդը գերազանցում է սեփական կապիտալի 10%-ը:

Դրամական միջոցների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2021թ. Փուլ 1	2020թ. Փուլ 1
Հունվարի 1-ի դրությամբ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	5,708	1,185
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	9,546	4,523
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	15,254	5,708

17 Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Արժույթի և տոկոսադրույքի սվոփերը դրամական միջոցների մեկը մյուսով փոխարինման ապահովումներ են: Սվոփերը հանգեցնում են արտարժույթների տնտեսական փոխանակման: Բանկի պարտքային ռիսկը ներկայացնում է սվոփային պայմանագրերի փոխարինման պոտենցիալ ծախս, այն դեպքում, եթե պայմանագրային կողմերը չմարեն իրենց պարտավորությունները:

Առկա ածանցյալ ֆինանսական գործիքների համախառն պայմանագրային կամ պայմանական գումարները, համաձայն որոնց գործիքները նպաստավոր են կամ ոչ, կարող են ժամանակ առ ժամանակ նշանակալիորեն տատանվել՝ հանգեցնելով ածանցյալ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համախառն իրական արժեքների տատանման:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները ներկայացված են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2021թ.		
	Պայմանական գումար	Ակտիվների իրական արժեք	Պարտավորու- թյունների իրական արժեք
<i>Արտարժույթով պայմանագրեր</i>			
Արտաժութային ֆորվարդ պայմանագրեր	1,010,054	2,733	397
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ		2,733	397

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2020թ.		
	Պայմանական գումար	Ակտիվների իրական արժեք	Պարտավորու- թյունների իրական արժեք
<i>Արտարժույթով պայմանագրեր</i>			
Արտաժութային սվոփ պայմանագրեր	522,590	-	152
Արտաժութային ֆորվարդ պայմանագրեր	2,623,264	857	1,050
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ		857	1,202

18 Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
<i>Պահանջներ բանկերի նկատմամբ</i>		
Վարկեր և օվերնայթեր	556,074	317,345
Միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում	6,217,350	745,500
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	-	3,319,049
Այլ հաշիվներ	216,790	205,629
Ընդամենը պահանջներ բանկերի նկատմամբ	6,990,214	4,587,523
<i>Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ</i>		
Վարկեր	2,224,841	1,193,050
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	6,592,620	8,582,621
Սառեցված միջոցներ ֆինանսական այլ կազմակերպություններում	281,305	86,678
Ընդամենը ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների համախառն գումար	9,098,766	9,862,349
Ընդամենը պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	16,088,980	14,449,872
Արժեզրկումից պահուստներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով	(113,307)	(108,337)
Ընդամենը պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	15,975,673	14,341,535

Միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդը 827,000 հազար դրամ և Բանկի կողմից արտարժույթով ներգրավված միջոցների 8%-ի չափով արտարժույթով ձևավորված ՀՀ ԿԲ-ում պարտադիր պահուստները 5,390,350 հազար դրամ (տես ծանոթագրություն 16), որոնց ելքագրումը սահմանափակված է:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սառեցված միջոցները ֆինանսական կազմակերպություններում իրենցից ներկայացնում են Master Card վճարային համակարգում անդամակցության դիմաց սառեցված ավանդը 79,637 հազար դրամ գումարի չափով և Visa վճարային համակարգում՝ 201,668 հազար դրամ գումարի չափով (2020թ.՝ Master Card վճարային համակարգում՝ 86,678 հազար դրամ):

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի որևէ պայմանագրային կողմ հանդիսացող ֆինանսական կազմակերպություն (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ նույնպես), որի մնացորդը գերազանցում է սեփական կապիտալի 10%-ը:

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2021թ.	2020թ.
	Փուլ 1	Փուլ 1
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	108,337	32,154
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	4,970	74,865
Վերականգնում	-	1,318
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	113,307	108,337

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետգնման պայմանագրերով գնված արժեթղթերի իրական արժեքը և տրամադրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2021		2020	
	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը
ՀՀ պետական արժեթղթեր	5,752,841	5,439,952	11,766,962	11,752,881
Ոչ պետական պարտատուներ	1,287,870	1,152,668	165,512	148,789
Ընդամենը գրավադրված ակտիվներ և հակադարձ հետգնման պայմանագրերով տրամադրված վարկեր	7,040,711	6,592,620	11,932,474	11,901,670

19 Ներդրումային արժեթղթեր

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
<i>Ամորտիզացված արժեքով ներդրումային արժեթղթեր</i>		
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	3,723,290	4,404,287
ՀՀ կորպորատիվ պարտատոմսեր	3,384,619	4,361,367
	7,107,909	8,765,654
Արժեզրկման գծով պահուստ	(65,088)	(98,015)
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով ներդրումային արժեթղթեր	7,042,821	8,667,639

Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

ՀՀ պետական պարտատոմսեր	6,844,911	5,218,707
Արժեզրկման գծով պահուստ	(27,486)	(25,313)
Ընդամենը հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	6,817,425	5,193,394

Ամորտիզացված արժեքով չափվող` ներառյալ հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ներդրումային արժեթղթերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2021	2020
	Փուլ 1	Փուլ 1
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	123,328	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(30,754)	123,328
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	92,574	123,328

Ամորտիզացված արժեքով ներդրումային արժեթղթերն ըստ եկամտաբերության և մարմանը մնացած ժամկետների.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2021թ.		31 դեկտեմբերի 2020թ.	
	%	Ժամկետ	%	Ժամկետ
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	6.50-13.00	2022-2036	6.19-10.12	2021-2036
Կորպորատիվ պարտատոմսեր	1.00-10.51	2022-2026	4.04-10.79	2021-2024

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
<i>Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր</i>		
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	12,641,396	10,374,818
Կորպորատիվ պարտատոմսեր	14,246,002	11,374,362
Բաժնային գործիքներ	110,967	108,907
Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	26,998,365	21,858,087

Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր

ՀՀ պետական պարտատոմսեր	5,974,127	5,847,760
Ընդամենը հետգնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	5,974,127	5,847,760

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող, ներառյալ հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ներդրումային արժեթղթերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

	2021	2020
	Փուլ 1	Փուլ 1
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	268,789	204,864
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(1,847)	63,925
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	266,942	268,789

Վերոնշյալ կորուստների գծով պահուստները չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, քանի որ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող և հետգնման պայմանագրերով գրավադրված պարտքային գործիքների հաշվեկշռային արժեքը հենց իրենց իրական արժեքն է:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերն ըստ արդյունավետ տոկոսադրույքների և մարմանը մնացած ժամկետների ներառում են.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2021թ.		31 դեկտեմբերի 2020թ.	
	%	Ժամկետ	%	Ժամկետ
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	6.15-15.35	2022-2050	5.60-15.36	2021-2050
Կորպորատիվ պարտատոմսեր	1.14-10.70	2022-2031	2.77-13.15	2021-2025

Գրավադրված արժեթղթերը այն ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք գրավադրված են հետգնման պայմանագրերով այլ բանկերում և այլ կազմակերպություններում Բանկի դեֆոլտի բացակայության դեպքում գործընկերոջ կողմից վաճառելու և կրկին վերագրավադրելու իրավունքով, բայց գործընկերոջ կողմից պայմանագրի ժամկետի ավարտին արժեթղթերը հետ վերադարձնելու պայմանով: Բանկը սահմանել է, որ պահպանում է այդ արժեթղթերի հետ կապված բոլոր հիմնական ռիսկերն ու հատույցները և հետևաբար, չի ապաճանաչում դրանք: Որպես պարտավորությունների ապահովություն գրավադրված ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը, 2021թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է 12,791,552 հազար դրամ (2020թ.՝ 11,041,154 հազար դրամ): Տե՛ս ծանոթագրություններ 24 և 26-ը հետգնման պայմանագրերով ներգրավված վարկերի վերաբերյալ:

Բոլոր պարտքային արժեթղթերն ունեն հաստատուն տոկոսներ:

Բանկը տարվա ընթացքում ամորտիզացված արժեքով չափվող դրև է ֆինանսական ակտիվ չի վերադասակարգել որպես իրական արժեքով չափվող (2020թ.՝ նույնպես):

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերում ներառված բաժնային գործիքները ստորև ներկայացվող բաժնային արժեթղթերն են.

Անվանումը	Գրանցման երկիրը	Վերահսկվող %		Հազար ՀՀ դրամ	
		2021	2020	2021	2020
«ԱրՔա» ՓԲԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	6.25	6.25	82,500	82,500
«ԱՔՌԱ Քրեդիտ Ռեփորթինգ» ՓԲԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	4.69	4.69	25,065	25,065
ՍՎԻՖԹ	Բելգիա	0.00	0.00	3,402	1,342
				<u>110,967</u>	<u>108,907</u>

Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ այս գործիքների գնահատված իրական արժեքը մոտարկում է դրանց սկզբնական արժեքին 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

20 Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2021թ.			31 դեկտեմբերի 2020թ.		
	Համախառն հաշվեկշռա- յին արժեք	Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	Հաշվեկշռա- յին արժեք	Համախառն հաշվեկշռա- յին արժեք	Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	Հաշվեկշռա- յին արժեք
<i>Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր</i>						
Հիփոթեքային վարկեր	23,006,449	(150,912)	22,855,537	21,413,834	(174,386)	21,239,448
Սպառողական վարկեր	44,985,149	(955,235)	44,029,914	42,764,296	(1,090,789)	41,673,507
	<u>67,991,598</u>	<u>(1,106,147)</u>	<u>66,885,451</u>	<u>64,178,130</u>	<u>(1,265,175)</u>	<u>62,912,955</u>
<i>Առևտրային վարկեր</i>						
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	26,498	(237)	26,261	103,123	(1,382)	101,741
Առևտուր	26,421,014	(148,787)	26,272,227	28,738,549	(339,888)	28,398,661
Արդյունաբերություն	9,223,231	(46,421)	9,176,810	10,591,557	(49,619)	10,541,938
Գյուղատնտեսություն	4,832,220	(51,541)	4,780,679	4,813,746	(59,238)	4,754,508
Շինարարություն	13,189,790	(180,488)	13,009,302	12,600,160	(86,682)	12,513,478
Այլ	29,269,208	(1,633,277)	27,635,931	32,429,960	(3,431,184)	28,998,776
	<u>82,961,961</u>	<u>(2,060,751)</u>	<u>80,901,210</u>	<u>89,277,095</u>	<u>(3,967,993)</u>	<u>85,309,102</u>
Ընդամենը	<u>150,953,559</u>	<u>(3,166,898)</u>	<u>147,786,661</u>	<u>153,455,225</u>	<u>(5,233,168)</u>	<u>148,222,057</u>

Վերոնշյալ աղյուսակում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստները ներառում են նաև որոշ փոխառության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները (վճարային քարտեր և օվերդրաֆտներ), քանզի Բանկը չի կարող առանձնացնել փոխառության հանձնառության բաղադրիչը ֆինանսական գործիքների բաղադրիչից:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ավարտված տարվա ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել հաճախորդներին տրամադրված վարկերի դիմաց ստացած գրավը, այդ ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը կազմել է 481,412 հազար դրամ (2020թ.՝ 643,449 հազար դրամ): Բանկը մտադիր է վաճառել այս ակտիվները կարճ ժամանակահատվածում:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի երեք վարկառու (2020թ.-ին՝ չորս) որոնց, այդ թվում նրանց փոխկապակցված անձանց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 11,702,047 հազար դրամ (2020թ.-ին՝ 18,226,858 հազար դրամ):

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1,352,092 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 394,219 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ այլ փոխառությունների դիմաց (Տես ծանոթագրություն 24):

Հիփոթեքային, սպառողական և առևտրային վարկերի գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքներում փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2021			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
<i>Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր</i>				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	62,020,600	802,631	1,354,899	64,178,130
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	46,587,400	284,049	80,243	46,951,692
Մարված ակտիվներ	(38,556,384)	(292,627)	(583,105)	(39,432,116)
- փոխանցում Փուլ 1	46,670	(44,915)	(1,755)	-
- փոխանցում Փուլ 2	(1,171,795)	1,773,838	(602,043)	-
- փոխանցում Փուլ 3	(1,318,171)	(217,625)	1,535,796	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն արտարժույթի վերազնահատումից	(2,458,206)	(94,745)	(21,366)	(2,574,317)
Վերականգնում	-	-	328,205	328,205
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(1,459,996)	(1,459,996)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	65,150,114	2,210,606	630,878	67,991,598

Հազար ՀՀ դրամ	2021			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
<i>Առևտրային վարկեր</i>				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	81,895,628	1,605,630	5,775,837	89,277,095
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	50,191,424	10,159	15,871	50,217,454
Մարված ակտիվներ	(44,916,139)	(1,321,717)	(636,661)	(46,874,517)
- փոխանցում Փուլ 1	26,648	(7,455)	(19,193)	-
- փոխանցում Փուլ 2	(5,244,300)	5,253,071	(8,771)	-
- փոխանցում Փուլ 3	(461,800)	(12,729)	474,529	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն արտարժույթի վերազնահատումից	(5,401,669)	(443,527)	(153,688)	(5,998,884)
Վերականգնում	-	-	135,046	135,046
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(3,794,233)	(3,794,233)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	76,089,792	5,083,432	1,788,737	82,961,961

Հազար ՀՀ դրամ

2020

	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
<i>Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր</i>				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	51,818,327	387,899	313,103	52,519,329
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	30,244,139	127,627	533,771	30,905,537
Մարված ակտիվներ	(21,171,725)	(131,374)	(490,323)	(21,793,422)
- փոխանցում Փուլ 1	19,286	(19,286)	-	-
- փոխանցում Փուլ 2	(435,307)	440,843	(5,536)	-
- փոխանցում Փուլ 3	(1,041,391)	(63,677)	1,105,068	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն արտարժույթի վերագնահատումից	2,587,271	60,599	37,546	2,685,416
Վերականգնում	-	-	610,838	610,838
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(749,568)	(749,568)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	62,020,600	802,631	1,354,899	64,178,130

Հազար ՀՀ դրամ

2020

	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
<i>Առևտրային վարկեր</i>				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	77,866,131	8,877,622	35,743	86,779,496
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	43,927,810	46,199	49,248	44,023,257
Մարված ակտիվներ	(47,161,191)	(480,616)	(416,120)	(48,057,927)
- փոխանցում Փուլ 1	2,720,320	(2,720,320)	-	-
- փոխանցում Փուլ 2	(1,185,658)	1,185,658	-	-
- փոխանցում Փուլ 3	(156,636)	(5,434,812)	5,591,448	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն արտարժույթի վերագնահատումից	5,884,852	131,899	500,140	6,516,891
Վերականգնում	-	-	164,941	164,941
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(149,563)	(149,563)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	81,895,628	1,605,630	5,775,837	89,277,095

Հիփոթեքային, սպառողական և առևտրային վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստներում փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև

Հազար ՀՀ դրամ	2021			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
<i>Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր</i>				
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	474,597	171,752	618,826	1,265,175
- փոխանցում Փուլ 1	7,218	(6,846)	(372)	-
- փոխանցում Փուլ 2	(10,345)	306,605	(296,260)	-
- փոխանցում Փուլ 3	(17,310)	(57,351)	74,661	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(274,675)	(70,632)	1,012,856	667,549
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում սկզբնավորված նոր ակտիվների գծով	229,260	49,679	26,275	305,214
Վերականգնում	-	-	328,205	328,205
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(1,459,996)	(1,459,996)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	408,745	393,207	304,195	1,106,147

Հազար ՀՀ դրամ	2021			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
<i>Առևտրային վարկեր</i>				
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	353,527	391,068	3,223,398	3,967,993
- փոխանցում Փուլ 1	4,112	(53)	(4,059)	-
- փոխանցում Փուլ 2	(18,766)	20,015	(1,249)	-
- փոխանցում Փուլ 3	(1,497)	-	1,497	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(263,615)	(32,881)	1,920,950	1,624,454
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում սկզբնավորված նոր ակտիվների գծով	126,455	435	601	127,491
Վերականգնում	-	-	135,046	135,046
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(3,794,233)	(3,794,233)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	200,216	378,584	1,481,951	2,060,751

Հազար ՀՀ դրամ

2020

	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
<i>Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր</i>				
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	337,837	46,247	162,937	547,021
- փոխանցում Փուլ 1	2,076	(2,076)	-	-
- փոխանցում Փուլ 2	(4,566)	6,449	(1,883)	-
- փոխանցում Փուլ 3	(12,261)	(2,683)	14,944	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(119,933)	89,710	356,421	326,198
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում սկզբնավորված նոր ակտիվների գծով	271,444	34,105	225,137	530,686
Վերականգնում	-	-	610,838	610,838
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(749,568)	(749,568)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	474,597	171,752	618,826	1,265,175

Հազար ՀՀ դրամ

2021

	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
<i>Առևտրային վարկեր</i>				
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	448,823	2,377,037	4,552	2,830,412
- փոխանցում Փուլ 1	1,585,764	(1,585,764)	-	-
- փոխանցում Փուլ 2	(4,360)	4,360	-	-
- փոխանցում Փուլ 3	(278)	(664,870)	665,148	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(1,812,724)	231,969	2,524,812	944,057
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում սկզբնավորված նոր ակտիվների գծով	136,302	28,336	13,508	178,146
Վերականգնում	-	-	164,941	164,941
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(149,563)	(149,563)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	353,527	391,068	3,223,398	3,967,993

Տնտեսական գործոնների հետագա վերլուծությունը ներկայացված է 38.1.2 ծանոթագրությունում:

Ֆինանսական վարձակալության գծով տեղեկատվությունը ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Ֆինանսական վարձակալության գծով համախառն ներդրումներ		
Մինչև 1 տարի	9,307	5,670
1-ից 5 տարի	19,064	108,232
	<u>28,371</u>	<u>113,902</u>
Ֆինանսական վարձակալության գծով չվաստակած ապագա ֆինանսական եկամուտ		
Մինչև 1 տարի	(398)	(537)
1-ից 5 տարի	(1,475)	(10,242)
	<u>(1,873)</u>	<u>(10,779)</u>
Ֆինանսական վարձակալության գծով գուտ ներդրումներ	<u>26,498</u>	<u>103,123</u>

Ֆինանսական վարձակալության գծով պահուստները ներառված են վարկերի և փոխատվությունների գծով արժեզրկումից պահուստում և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում են 237 հազար դրամ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1,382 հազար դրամ):

Ֆինանսական վարձակալության գծով ենթադրվող տոկոսադրույքը կազմում է 8-11% (2020թ.՝ 8-11%):

Ինչպես նշված է 35 ծանոթագրությունում, 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2020 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկերի և փոխատվությունների գնահատված իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների ժամկետային վերլուծությունը ներկայացված է 36 ծանոթագրությունում:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների պարտքային, փոխարժեքային և տոկոսադրույքային վերլուծությունը բացահայտված է 38 ծանոթագրությունում:

Տեղեկատվությունը կապակցված անձանց հետ գործարքների վերաբերյալ բացահայտված է 34 ծանոթագրությունում:

21 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

							Օգտագործ- ման իրավունքի ձևով ակտիվներ	
	Հոդ և շենքեր	Վարձա- կաված գույքի բարելա- վումներ	Համակար- գիչներ և կապի սարքա- վորումներ	Փոխադրա- միջոցներ	Գրասեն- յակային սարքա- վորում	Ոչ նյութա- կան ակտիվներ	Հոդ և շենքեր	Ընդամենը
<i>Մկզբնական արժեք</i>								
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	4,318,972	436,517	3,255,755	240,907	1,981,131	1,419,930	2,850,149	14,503,361
Ավելացում	40,430	75,387	121,738	-	92,851	453,968	230,852	1,015,226
Օտարում	-	(57,180)	(33,187)	-	(125,980)	-	(128,473)	(344,820)
Վերաչափում	-	-	-	-	-	-	880,148	880,148
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,359,402	454,724	3,344,306	240,907	1,948,002	1,873,898	3,832,676	16,053,915
Ավելացում	45,134	80,381	115,744	10,117	123,375	140,910	165,992	681,653
Օտարում	(517,464)	(43,646)	(45,905)	(26,953)	(116,873)	(1,532)	(155,787)	(908,160)
Վերաչափում	-	-	-	-	-	-	269,973	269,973
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,887,072	491,459	3,414,145	224,071	1,954,504	2,013,276	4,112,854	16,097,381
<i>Կուտակված մաշվածություն</i>								
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	925,170	177,408	2,448,864	130,588	1,339,014	648,153	290,144	5,959,341
Տարվա ծախս	121,194	14,202	294,005	13,656	116,569	125,247	523,965	1,208,838
Օտարում	-	(39,113)	(33,135)	-	(120,221)	-	(83,574)	(276,043)
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,046,364	152,497	2,709,734	144,244	1,335,362	773,400	730,535	6,892,136
Տարվա ծախս	104,606	18,677	226,028	14,636	143,779	447,668	523,105	1,478,499
Օտարում	(196,809)	(34,992)	(43,828)	(26,954)	(108,860)	(1,383)	(58,123)	(470,949)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	954,161	136,182	2,891,934	131,926	1,370,281	1,219,685	1,195,517	7,899,686
<i>Հաշվեկշիռային արժեք</i>								
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,313,038	302,227	634,572	96,663	612,640	1,100,498	3,102,141	9,161,779
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,932,911	355,277	522,211	92,145	584,223	793,591	2,917,337	8,197,695

2021թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ոչ նյութական ակտիվներում ներառված են 423,005 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով Մայքրոսոֆթ համակարգչային ծրագրային ապահովման օգտագործման իրավունքի արտոնագրերը (2020թ.՝ 830,841 հազար դրամ):

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

Բանկը վարձակալության պայմանագրեր է կնքել գլխամասային գրասենյակի և մասնաճյուղերի տարածքների համար: Բացառությամբ կարճաժամկետ վարձակալությունների և հիմքում ընկած փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների՝ յուրաքանչյուր վարձակալություն արտացոլվել է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում որպես օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն: Բանկը դասակարգում է իր օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները սեփական հիմնական միջոցների դասակարգմանը համահունչ: Բանկը դասակարգում է իր վարձակալության գծով պարտավորությունը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում վարձակալության գծով պարտավորություններ տողում (տես ծանոթագրություն 29):

Ընդհանուր առմամբ յուրաքանչյուր վարձակալություն պարունակում է սահմանափակում, ըստ որի օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը կարող է օգտագործել միայն Բանկը, քանի դեռ առկա չէ ակտիվը այլ կողմի տրամադրելու պայմանագրային իրավունք: Վարձակալությունները կամ չեղյալ չհայտարարվող են, կամ կարող են չեղյալ հայտարարվել՝ միայն առաջացնելով նշանակալի դադարեցման վճար: Որոշ վարձակալություններ պարունակում են հիմքում ընկած ակտիվը անմիջապես վարձակալության ժամկետի ավարտին ձեռք բերելու կամ վարձակալության ժամկետը երկարացնելու հնարավորություն: Բանկին արգելված է վաճառել կամ գրավադրել վարձակալված հիմքում ընկած ակտիվները: Բանկը պետք է այդ գույքերը պահպանի բարեկարգ վիճակում (վերանորոգված) և վարձակալության ավարտին գույքը վերադարձնի իր սկզբնական վիճակով:

Ամբողջությամբ մաշված և ամորտիզացված ակտիվներ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված և ամորտիզացված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 830,873 հազար դրամ (2020թ. 902,331 հազար դրամ):

Հիմնական միջոցների սահմանափակումներ

2021թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա հիմնական միջոցների:

Ներդրման փուլում գտնվող հիմնական միջոցներ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ներդրման փուլում գտնվող հիմնական միջոցների գումարը կազմում է 23,906 հազար դրամ (2020թ.՝ 17,524 հազար դրամ): Տվյալ սարքավորումները չեն ամորտիզացվում և դասակարգված են համաձայն իրենց դասերի:

Պայմանագրային պարտավորություններ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ձեռք բերման գծով պայմանագրային պարտավորությունները կազմում են 91,997 հազար դրամ (2020թ.՝ 93,475 հազար դրամ):

22 Բռնագանձված ակտիվներ

Տարվա ընթացքում Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի ապահովվածություն հանդիսացող գրավների նկատմամբ սեփականության իրավունք ստանալու արդյունքում ձեռք բերված ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվների մանրամասները դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Անշարժ գույք	1,884,753	1,965,033
Այլ ակտիվներ	63	63
Ընդամենը բռնագանձված ակտիվներ	1,884,816	1,965,096

Բռնագանձման ամսաթվի դրությամբ գրավը չափվում է չմարած վարկային պարտավորության հաշվեկշռային արժեքից և գրավի իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով:

Բանկի քաղաքականությունն է հետամուտ լինել այդ ակտիվների իրացմանը պատշաճ կերպով և սեղմ ժամկետներում: Բանկը հիմնականում չի օգտագործում ոչ կանխիկ գրավները իր սեփական գործունեության իրականացման համար: Ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքից և իրական արժեքից հանած վաճառքի ծախսումները նվազագույնով:

23 Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Դրամական փոխանցումների համակարգերի գծով ստացվելիք գումարներ	990,314	650,630
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	260,530	199,603
	1,250,844	850,233
Արժեզրկումից պահուստներ այլ ակտիվների գծով	(26,052)	(25,127)
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	1,224,792	825,106
Կանխավճարներ	863,672	408,298
Թանկարժեք մետաղներ	523,069	5,354
Պահեստ	34,392	40,031
Այլ	143,990	8,692
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	1,565,123	462,375
Ընդամենը այլ ակտիվներ	2,789,915	1,287,481

Այլ ֆինանսական ակտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներում փոփոխությունների վերլուծությունը ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2021	2020
	Փուլ 1	Փուլ 1
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	25,127	21,599
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	2,904	7,077
Զուտ դուրսգրում	(1,979)	(3,549)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	26,052	25,127

24 Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Վարկեր ՀՀ ԿԲ-ից	5,278	10,555
Միջազգային ծրագրերով ՀՀ ԿԲ-ից ստացված վարկեր	1,496,935	431,927
Հետգնման պայմանագրեր ՀՀ ԿԲ-ի հետ	12,008,019	1,500,455
Վարկեր առևտրային բանկերից	3,138,294	1,493,507
Լորո հաշիվներ	187	196
Հետգնման պայմանագրեր այլ բանկերի հետ	-	8,510,185
Այլ պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	905	1,488
Ընդամենը պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	16,649,618	11,948,313

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի մեկ պայմանագրային կողմ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ մեկ), որի մնացորդը գերազանցում է սեփական կապիտալի 10%-ը: Այս մնացորդների համախառն արժեքը կազմում է 13,510,231 հազար դրամ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 8,510,185 հազար դրամ):

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ միջազգային ծրագրերով ՀՀ ԿԲ-ից ստացված վարկերը ներառում են Գերմանահայկական հիմանադրամի և Ասիական զարգացման բանկի ծրագրերի շրջանակում ներգրավված միջոցները: Գերմանահայկական հիմանադրամի ծրագրերի շրջանակում ներգրավված միջոցները ապահովված են հաճախորդներին տրված 1,352,092 ՀՀ հազար դրամ գումարով վարկերի նկատմամբ պահանջի իրավունքի գրավով (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 394,219 ՀՀ հազար) (Տես ծանոթագրություն 20):

Հետգնման պայմանագրերով ներգրավված վարկերը ապահովված են Բանկի կողմից գրավադրված 6,817,425 հազար ՀՀ դրամ գումարով ամորտիզացված և 5,974,127 հազար ՀՀ դրամ գումարով իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքով չափվող ներդրումային արժեթղթերով (2020թ.՝ 5,193,394 հազար ՀՀ դրամ գումարով ամորտիզացված արժեքով չափվող և 5,126,926 հազար ՀՀ դրամ գումարով իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքով չափվող ներդրումային արժեթղթերով): Տե՛ս ծանոթագրություններ 19:

2021 և 2020թթ. ընթացքում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ:

25 Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
<i>Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ</i>		
Անհատներ	21,442,054	22,357,135
Իրավաբանական անձինք	31,001,706	25,534,317
ՀՀ կառավարություն և պետական հիմնարկներ	903,073	1,131,747
<i>Ժամկետային ավանդներ</i>		
Անհատներ	59,224,381	41,994,357
Իրավաբանական անձինք	12,195,561	6,918,926
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	124,766,775	97,936,482

Ժամկետային ավանդներն ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկում հաճախորդների ավանդների մնացորդները 1,833,918 հազար դրամ (2020թ-ին՝ 1,728,215 հազար դրամ) գումարով հանդիսանում են գրավ Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի դիմաց:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի երկու հաճախորդ և իրենց հետ կապված հաճախորդներ, որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2020թ-ին՝ երկու): 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդները կազմում են 13,848,372 հազար դրամ (2020թ-ին՝ 11,009,082 հազար դրամ):

26 Այլ փոխառություններ

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Փոխառություններ միջազգային և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	58,156,053	67,643,773
Փոխառություններ ՀՀ կառավարությունից	-	57,292
Փոխառություններ տեղական ֆինանսական կազմակերպություններից	9,592,470	9,862,842
Հետգնման պայմանագրեր	-	705,337
Ընդամենը այլ փոխառություններ	67,748,523	78,269,244

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի վեց պայմանագրային կողմ (2020թ-ին՝ վեց), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների համախառն արժեքը կազմում է 50,458,897 հազար դրամ (2020թ-ին՝ 58,936,836 հազար դրամ):

Փոխառությունները տեղական ֆինանսական կազմակերպություններից ապահովված են Բանկի կողմից հաճախորդներին տրամադրված վարկերի պահանջի իրավունքի գրավով:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետզնման պայմանագրերով ներգրաված վարկերը ապահովված են Բանկի կողմից գրավադրված 720,834 հազար ՀՀ դրամ գումարով իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքով չափվող ներդրումային արժեթղթերով դրամ: Տե՛ս ծանոթագրություններ 19:

Այլ փոխառությունների ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

2021 և 2020թթ. ընթացքում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ:

27 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Պարտատոմսեր	12,998,487	15,165,242
Ընդամենը թողարկված պարտքային արժեթղթեր	12,998,487	15,165,242

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը թողարկել է տոկոսային պարտատոմսեր հետևյալ պայմաններով.

Թողարկման ամսաթիվ	Արժույթ	Մեկ պարտատոմսի արժեքը	Քանակ	%	Պարտատոմսի մարման ժամկետ	Ընդամենը անվանական արժեք
02.10.2017	USD	25	200,000	5.75	02.01.2022	5,000,000
04.12.2017	USD	25	200,000	5.5	04.03.2022	5,000,000
22.01.2018	USD	25	320,000	5.25	22.04.2022	8,000,000
11.06.2018	USD	25	120,000	5.25	11.09.2022	3,000,000
19.06.2019	USD	25	120,000	5.5	19.09.2023	3,000,000
29.10.2019	USD	25	120,000	5.5	29.01.2024	3,000,000

Տարվա ընթացքում Բանկը հետ չի գնել իր կողմից թողարկված որևէ արժեթուղթ (2020թ.՝ նույնպես):

Հաշվետու ժամականաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2020թ.՝ նույնպես):

28 Ստորադաս փոխառություններ

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Կապակցված կողմից ստացված ստորադաս փոխառություններ	1,979,440	2,154,443
Ընդամենը ստորադաս փոխառություն	1,979,440	2,154,443

Ստորադաս փոխառությունն իրենից ներկայացնում է երկարաժամկետ փոխառության համաձայնագիր, որը Բանկի անվճարունակության դեպքում դասվում է երկրորդական

Բանկի մնացած պարտավորությունների նկատմամբ՝ ներառյալ ավանդները և այլ պարտքային գործիքները:

2018թ. ընթացքում Բանկը ստացել է 4,100 հազար ԱՄՆ դոլար ընդհանուր գումարով ստորադաս փոխառություն՝ տարեկան 6.5% տոկոսադրույքով և մարման ժամկետը սահմանված է 2025թ.:

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2020թ.՝ նույնպես):

29 Վարձակալության գծով պարտավորություններ

Բանկը վարձակալության պայմանագրեր է կնքել գլխամասային գրասենյակի և մասնաճյուղերի տարածքների համար: Բացառությամբ կարճաժամկետ վարձակալությունների և հիմքում ընկած փոքրաթիվ ակտիվների վարձակալությունների՝ յուրաքանչյուր վարձակալություն արտացոլվել է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում որպես օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն: Բանկը դասակարգում է իր օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները սեփական հիմնական միջոցների դասակարգմանը համահունչ (տես ծանոթագրություն 21):

Վարձակալությունները կամ չեղյալ չհայտարարվող են, կամ կարող են չեղյալ հայտարարվել՝ միայն առաջացնելով նշանակալի դադարեցման վճար: Որոշ վարձակալություններ պարունակում են հիմքում ընկած ակտիվը անմիջապես վարձակալության ժամկետի ավարտին ձեռք բերելու կամ վարձակալության ժամկետը երկարացնելու հնարավորություն:

Ստորև ներկայացված է հաշվետու ժամանակաշրջանում վարձակալության գծով պարտավորությունների շարժը.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Վարձակալության գծով պարտավորություններ հունվարի 1-ի դրությամբ	3,261,337	2,588,778
Ավելացում	560,806	230,852
Դադարեցում	(136,300)	(44,684)
Վերաչափում	269,973	880,148
Տոկոսի կուտակում	298,553	280,181
Վճարումներ	(723,284)	(673,938)
Ընդամենը վարձակալության գծով պարտավորություններ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,531,085	3,261,337

2021թ. ՖԶՄՄ 16-ի համաձայն ճանաչված վարձակալության գծով պարտավորությունների նկատմամբ կիրառված միջին կշռված տոկոսադրույքը կազմում է 9.5% (2020թ.՝ 9 %):

Վարձակալության գծով պարտավորությունները ապահովագրված են համապատասխան հիմքում ընկած ակտիվներով: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարձակալության գծով չգեղջված պարտավորությունների ժամկետային վերլուծությունը արտացոլված է ծանոթագրություն 38.3-ում:

30 Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	974,388	916,600
Վճարվելիք գումարներ	349,093	454,067
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	887,204	348,314
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	2,210,685	1,718,981
Պարտավորություններ հարկերի գծով	162,015	171,742
Երաշխիքների և ակրեդիտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներ*	4,347	27,887
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	166,362	199,629
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	2,377,047	1,918,610

*Պահուստները ստեղծվել են ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների գծով կորուստներից: Ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերաբերյալ վերլուծությունը տես 32 ծանոթագրությունում:

31 Մեփական կապիտալ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 8,803,655 հազ. դրամ: Համաձայն Բանկի կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 1,760,731 հատ սովորական անվանական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 5,000 դրամ անվանական արժեքով:

Բանկի բաժնետերերը 2021 և 2020թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված են ստորև՝

Հազար ՀՀ դրամ	2021թ.		2020թ.	
	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում (%)	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում (%)
«Ֆլեշ» ՍՊԸ	6,402,640	72.73	6,402,640	72.73
Բարսեղ Բեգլարյան	1,991,940	22.63	1,991,940	22.63
Սանասար Բեգլարյան	377,660	4.28	377,660	4.28
Այլ բաժնետերեր	31,415	0.36	31,415	0.36
	8,803,655	100	8,803,655	100

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել:

Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերը ունեն մեկ ձայնի իրավունք Բանկի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում և իրավունք ստանալու շահաբաժին:

Բաշխման ենթակա Բանկի պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ օրենսդրության: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր բանկային ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն Բանկի կանոնադրության, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար ոչ պակաս քան հաշվապահական հաշվառման հաշիվներում արտացոլված բաժնետիրական կապիտալի 15 %-ի չափով:

32 Փոխատվության հանձնառություններ և ֆինանսական երաշխավորություններ

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը տրամադրում է իր հաճախորդներին հետհաշվեկշռային ռիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքներ: Նշված ֆինանսական գործիքները, որոնք ունեն պարտքային ռիսկի տարբեր մակարդակներ, չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ անվանական կամ պայմանագրային գումարները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Վարկերի և վարկային գծերի գծով պարտավորություններ	8,631,036	8,366,487
Վարկային քարտերի գծով պարտավորվածություններ	6,040,963	5,704,378
Չօգտագործված օվերդրաֆտներ	499,527	739,913
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	2,321,757	3,499,234
Ընդամենը պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	17,493,283	18,310,012

Վարկային գծերի, վարկային քարտերի և չօգտագործված հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները ներառված են հաճախորդներին տրված վարկերի պահուստներում (տե՛ս ծանոթագրություն 20):

Ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունները ներկայացվում են այլ պարտավորություններում, որոնց գծով վերլուծությունը ներկայացված է ստորև՝

Հազար ՀՀ դրամ	2021թ.	2020թ.
	Փուլ 1	Փուլ 1

Ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ

Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	27,887	16,661
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(23,540)	11,226
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,347	27,887

33 Պայմանականություններ

Իրավական և հարկային պարտավորություններ

Հայաստանում հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է, և նրան բնորոշ է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների հաճախակի փոփոխությունները, որոնք երբեմն անհասկանալի են, հակասական և ենթակա տարբեր մեկնաբանությունների: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրման հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում, հարկային մարմինների կողմից չի կարող կիրառվել հավելյալ հարկերի պարտավորումներ, տույժեր և տուգանքներ, ավելի քան ստուգման նախորդող հաշվետու 3 տարիների համար:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել հարկային ռիսկեր, որոնք ավելի զգալի են քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ պատշաճ կերպով կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, հիմնվելով Հայաստանում կիրառվող հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների իր մեկնաբանությունների վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և եթե ղեկավար մարմիններին հաջողվի հարկադրել իրենց մեկնաբանությունները, ապա այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցությունը կարող է էական լինել:

Ղեկավարությունը համոզված է, որ Բանկն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Բանկին ներկայացվող դատական հայցերի առումով Բանկի ղեկավարությունը համոզված է, որ դրանց հետևանքով առաջացող պարտավորությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործառնությունների արդյունքների վրա:

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրության ոլորտը գտնվում է զարգացման փուլում, և այլ երկրներին հատուկ բազմաթիվ ապահովագրության ձևաչափեր հիմնականում դեռևս կիրառելի չեն: Բանկը նախատեսում է իր գործունեության դադարեցմանը, ինչպես նաև իր գույքի կամ գործունեության հետ կապված ապահովագրական դեպքերի ժամանակ առաջացող գույքի և շրջակա միջավայրի վնասի՝ երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորությանը վերաբերող մասնակի ապահովագրություն: Քանի դեռ Բանկը չի նախատեսել ամբողջական ապահովագրություն, առկա է ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է ունենալ բացասական ազդեցություն Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

34 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՄՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Բանկի կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Բանկի վերջնական վերահսկող է համարվում ՀՀ գործարար Բարսեղ Բեգլարյանը, ով հանդիսանում է Բանկի բաժնետեր և միաժամանակ «Ֆլեշ» ՍՊԸ-ի սեփականատերը:

Բանկն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում: Այդ գործարքները ներառում են վարկերը, ավանդները և այլն: Նշված գործարքները իրականացվել են՝ շուկայում գործող պայմաններից և տոկոսադրույքներից ելնելով:

Գործարքների ծավալները, մնացորդները տարվա վերջի դրությամբ և տարվա եկամուտ և ծախսերը հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2021		2020	
	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր
<i>Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն</i>				
<i>Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ</i>				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ, համախառն	430,342	204,359	62,711	118,735
Տարվա ընթացքում տրամադրված	200,878	494,289	586,597	399,531
Տարվա ընթացքում	(325,446)	(335,829)	(218,966)	(313,907)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, համախառն	305,774	362,819	430,342	204,359
Արժեզրկումից պահուստ	(1,262)	(3,320)	(1,474)	(2,769)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	304,512	359,499	428,868	201,590
<i>Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ</i>				
<i>Վարձակալված գրասենյակային տարածքներ</i>				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	2,244,227	-	1,637,732	-
Տարվա ընթացքում վարձակալված	165,992	-	42,084	-
Տարվա ընթացքում վերաչափված	244,481	-	805,735	-
Տարվա ընթացքում ամորտիզացված	(282,127)	-	(241,324)	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,372,573	-	2,244,227	-
<i>Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ</i>				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	9,753,236	2,260,955	8,466,252	668,377
Տարվա ընթացքում ստացված	202,108,253	5,068,207	120,493,517	8,629,544
Տարվա ընթացքում վճարված	(204,684,933)	(6,294,206)	(119,206,533)	(7,036,966)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,176,556	1,034,956	9,753,236	2,260,955

Հազար ՀՀ դրամ

	2021		2020	
	Բաժնետերեր և կապակց- ված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակց- ված կողմեր	Բաժնետերեր և կապակց- ված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակց- ված կողմեր
<i>Վարձակալության գծով պարտավորություններ</i>				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	2,341,863	-	1,658,597	-
Տարվա ընթացքում ստանձնած	560,806	-	42,084	-
Տարվա ընթացքում վերաչափված	244,481	-	805,735	-
Տարվա ընթացքում տոկոսի կուտակում	210,622	-	191,818	-
Տարվա ընթացքում մարված	(533,680)	-	(356,371)	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,824,092	-	2,341,863	-
<i>Ստորադաս փոխառություն</i>	1,979,440	-	2,154,443	-
<i>Տրված երաշխիքներ</i>	100,777	-	1,851,860	-
<i>Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ Ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն</i>				
Տոկոսային եկամուտ վարկերի գծով	41,068	27,302	19,933	16,233
Արժեզրկման ծախս/(հակադարձում)	(212)	551	(178)	(998)
Արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ օգուտ/(վնաս)	69,854	3,399	36,708	(11,766)
Զուտ վնաս արտարժույթի վերագնահատումից	(467,027)	(145,849)	(362,515)	(2,122)
Տոկոսային ծախսեր հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունների գծով	(236,964)	(90,851)	(219,399)	(61,068)
Տոկոսային ծախսեր ստորադաս փոխառությունների գծով	(134,244)	-	(130,688)	-
Հիմնական միջոցների օտարումից օգուտ	367,864	-	-	-
Տոկոսային ծախսեր վարձակալության գծով	(210,622)	-	(191,818)	-
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ամորտիզացիա	(282,127)	-	(241,324)	-

Բանկի հետ կապված անձանց տրամադրված վարկերը վճարման են ենթակա 1-ից 20 տարիների ընթացքում և դրանց տոկոսադրույքը կազմում է 6%-20% (2020թ. 6%-20%):

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2021	2020
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	399,585	413,124
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	399,585	413,124

35 Իրական արժեքի չափումը

Բանկի Խորհուրդը սահմանում է ինչպես իրական արժեքի պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, ինչպես օրինակ չգնանշվող առևտրային և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերը, չգնանշվող ածանցյալ ֆինանսական գործիքները, այնպես էլ ոչ-պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, ինչպես օրինակ վաճառքի համար պահվող ակտիվները:

Ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ներկայացվում են համաձայն իրական արժեքի հիերարխիայի: Այս հիերարխիան բաժանում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները երեք մակարդակների՝ հիմք ընդունելով դրանց իրական արժեքի չափման ժամանակ օգտագործված գործիքների նշանակալիությունը: Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

Մակարդակ 1 - նույն ակտիվների և պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված):

Մակարդակ 2- Մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) և թե՛ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող):

Մակարդակ 3 - ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

35.1 Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չեն չափվել իրենց իրական արժեքով և ըստ մակարդակի վերլուծում է դրանք իրական արժեքի հիերարխիայում, թե իրական արժեքի չափումը որ դասում է դասակարգված:

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2021թ.

				Հնամենը իրական արժեք	Հնամենը հաշվեկշռային արժեք
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3		
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>					
Դրամական միջոցներ	-	43,415,731	-	43,415,731	43,415,731
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	15,975,673	-	15,975,673	15,975,673
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող արժեթղթեր՝ ներառյալ հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ներդրումային արժեթղթերը	3,430,558	10,275,741	-	13,706,299	13,860,246
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	-	147,785,406	-	147,785,406	147,786,661
Այլ ակտիվներ	-	1,224,792	-	1,224,792	1,224,792
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>					
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	-	16,649,618	-	16,649,618	16,649,618
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	124,766,775	-	124,766,775	124,766,775
Այլ փոխառություններ	-	67,748,523	-	67,748,523	67,748,523
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	12,998,487	-	12,998,487	12,998,487
Ստորադաս փոխառություն	-	1,979,440	-	1,979,440	1,979,440
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	-	3,531,085	-	3,531,085	3,531,085
Այլ պարտավորություններ	-	2,210,685	-	2,210,685	2,210,685

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2020թ.

	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>					
Դրամական միջոցներ	-	31,458,022	-	31,458,022	31,458,022
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	14,341,535	-	14,341,535	14,341,535
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող արժեթղթեր ներառյալ հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ներդրումային արժեթղթերը	4,285,910	9,413,563	-	13,699,473	13,861,033
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	-	148,222,057	-	148,222,057	148,222,057
Այլ ակտիվներ	-	825,106	-	825,106	825,106
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>					
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	-	11,948,313	-	11,948,313	11,948,313
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	97,936,482	-	97,936,482	97,936,482
Այլ փոխառություններ	-	78,269,244	-	78,269,244	78,269,244
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	15,165,242	-	15,165,242	15,165,242
Ստորադաս փոխառություն	-	2,154,443	-	2,154,443	2,154,443
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	-	3,261,337	-	3,261,337	3,261,337
Այլ պարտավորություններ	-	1,718,981	-	1,718,981	1,718,981

*Պահանջներ և պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների
նկատմամբ*

Մեկ ամիս մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների համար, հաշվեկշռային արժեքը մոտավոր արտացոլում է իրական արժեքը, քանի որ այս ֆինանսական գործիքների մարման ժամկետները բավականին կարճ են: Մեկ ամսից ավելի մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը սահմանվում է ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների հոսքերի հաշվարկից ելնելով և զեղչվում է տարվա վերջի դրությամբ գործող համապատասխան տոկոսադրույքներով, որոնք հիմնականում համընկնում են գործող տոկոսադրույքներին:

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ

Ֆիքսված տոկոսադրույք միջոցների իրական արժեքները սահմանվում են ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների հոսքերի հաշվարկից, որոնք զեղչվում են նման

պարտքային ռիսկ և մարման ժամկետ ունեցող գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքներով: Կիրառվելիք տոկոսադրույքերը կախված են վարկառուի պարտքային ռիսկից և տատանվում են 4.5% մինչև 24% տարեկան (2020թ. 4.5% մինչև 24% տարեկան):

Արժեզրկված վարկերի իրական արժեքը հաշվարկվում է գրավի առարկայի վաճառքից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի հիման վրա: Գրավի առարկայի արժեքը հիմնված է անկախ, մասնագիտական որակավորում ունեցող գույքի գնահատողի իրականացրած գնահատումների վրա:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների իրական արժեքը հիմնված է շուկայում գործող տոկոսադրույքների վրա: Այն արժեթղթերի իրական արժեքը, որոնց վերաբերյալ բացակայում են գնանշումները, հիմնված են ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների հոսքերի հաշվարկի վրա, որոնք զեղչվում են տարվա վերջին շուկայում գործող տոկոսադրույքներով, որոնք հիմնականում համընկնում են գործող տոկոսադրույքերին:

Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

Հաճախորդների ավանդների, ստորադաս փոխառությունների, թողարկված արժեթղթերի իրական արժեքները գնահատվում են օգտագործելով զեղչված դրամական միջոցների հոսքերի մեթոդը, կիրառելով նմանատիպ մարման ժամկետ ունեցող գործիքների համար առաջարկվող դրույքաչափերը: Ցպահանջ վճարվելիք ավանդների իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին վճարվելիք գումարն է:

35.2 Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2021թ.

	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր՝ ներառյալ հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթերը	14,246,002	18,726,490	-	32,972,492
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	2,733	-	2,733
Ընդամենը	14,246,002	18,729,223	-	32,975,225
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>				
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	-	397	-	397
Ընդամենը	-	397	-	397
Զուտ իրական արժեք	14,246,002	18,728,826	-	32,974,828

	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր՝ ներառյալ հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթերը	11,374,362	16,331,485	-	27,705,847
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	857	-	857
Ընդամենը	11,374,362	16,332,342	-	27,706,704
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>				
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	-	1,202	-	1,202
Ընդամենը	-	1,202	-	1,202
	-	-	-	-
Զուտ իրական արժեք	11,374,362	16,331,140	-	27,705,502

Իրական արժեքի չափման մեթոդները և գնահատման մեխանիզմը չեն փոփոխվել նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի համեմատությամբ:

Գնանշվող ներդրումներ

Բոլոր ցուցակված պարտատոմսերը թողարկվել են Հայաստանում հրապարակայնորեն գնանշվող ընկերությունների կողմից:

Չգնանշվող պարտքային արժեթղթեր

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող չգնանշվող պարտքային արժեթղթերի իրական արժեքը չափվում է գնահատման մեթոդների միջոցով՝ կիրառելով տվյալ պահին գործող շուկայական տոկոսադրույքները ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը զեղչելու նպատակով:

Չգնանշվող բաժնային գործիքներ

Բանկը չգնանշվող բաժնային գործիքների իրական արժեքը որոշելու համար օգտագործում է շուկայական և եկամտային մոտեցումների համադրությունը: Շուկայական և եկամտային մոտեցումները ոչ հրապարակային բաժնային գործիքների գնահատմանը բնորոշ մեթոդներ են: Շուկայական մոտեցման համաձայն՝ Բանկն օգտագործում է գները և նույնական կամ համադրելի արժեթղթերով շուկայական գործարքներից հավաքված այլ համապատասխան տեղեկատվություն: Եկամտային մոտեցման ներքո ապագա գումարները վերափոխվում են մեկ ներկա գումարի (օրինակ՝ զեղչված դրամական հոսքերի մոդել): Շուկայական մոտեցումը համարվում է նախընտրելի, քանի որ հիմնական օգտագործվող տեղեկատվությունը, արպես կանոն, դիտարկելի է:

Ածանցյալներ

Երբ ածանցյալները շրջանառվում են կա՛մ բորսայում, կա՛մ բորսայից դուրս, Բանկը օգտագործում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ փականան գինը:

Ընդհանրապես, Բանկի կողմից իրականացվող ածանցյալները չեն շրջանառվում գործող շուկաներում: Այս պայմանագրերի իրական արժեքները գնահատվում են՝ օգտագործելով այն գնահատման մեխանիզմը, որը առավելագույնս մեծացնում է դիտարկելի շուկայի գործիքների օգտագործումը, օր.՝ շուկայի արժույթի փոխանակման դրույքը (մակարդակ 2): Բանկի կողմից ներդրվող ածանցյալների մեծամասնությունը ներառված է 2-րդ մակարդակում և բաղկացած է արտարժույթային ֆորվարդային և սվոփ պայմանագրերից:

36 Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը ֆինանսական գործիքների հետ իրականացնում է տարբեր գործառնություններ, որոնք կարող են ներկայացվել զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվներն ու ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք հաշվանցված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ, կամ ենթակա են կատարման համաձայն հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ համանման պայմանագրերի, որը ներառում է նմանատիպ ֆինանսական գործիքները, անկախ այն բանից, դրանք հաշվանցվել են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ թե ոչ:

Հազար ՀՀ դրամ

			31 դեկտեմբերի 2021թ.			
	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների համախառն գումար՝ հաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար՝ ներկայացված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Կապակցված գումարներ, որոնց գծով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցում չի իրականացվել			
			Ֆինանսական գործիքներ	Ստացված ոչ դրամական ապահովում	Զուտ	
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>						
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր (ծանոթ. 18)	6,592,620	-	6,592,620	-	(7,040,711)	(448,091)
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Հետգնման պայմանագրեր (ծանոթ. 19, 24)	12,008,019	-	12,008,019	(12,791,552)	-	(783,533)

Հազար ՀՀ դրամ

			31 դեկտեմբերի 2020թ.				
	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների ամսական գումար	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների համախառն գումար	Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների գումար՝ ներկայացված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Կապակցված գումարներ, որոնց գծով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցում չի իրականացվել	Ֆինանսական գործիքներ	Ստացված ոչ դրամական ապահովում	Զուտ
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>							
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր (ծանոթ. 18)	11,901,670	-	11,901,670	-	(11,932,474)		(30,804)
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>							
Հետգնման պայմանագրեր (ծանոթ. 19,24,26)	10,715,977	-	10,715,977	(11,041,154)	-		(325,177)

37 Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների: Բանկի չզեղչված պայմանագրային պարտավորությունների մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 38.3-ում:

Հազար ՀՀ դրամ

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2021թ.						
	Ցափահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից մինչև 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահան- րագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահան- րագումար	Ընդամենը
Ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ	43,415,731	-	43,415,731	-	-	-	43,415,731
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	2,733	-	2,733	-	-	-	2,733
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	13,298,060	1,444,186	14,742,246	799,753	433,674	1,233,427	15,975,673
Ներդրումային արժեթղթեր նետառյալ հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթերը	305,185	12,683,968	12,989,153	22,972,468	10,871,117	33,843,585	46,832,738
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	5,975,845	38,928,073	44,903,918	66,837,448	36,045,295	102,882,743	147,786,661
Այլ ակտիվներ	1,224,792	-	1,224,792	-	-	-	1,224,792
	64,222,346	53,056,227	117,278,573	90,609,669	47,350,086	137,959,755	255,238,328

Պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2021թ.						
	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից մինչև 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահան- րագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահան- րագումար	Ընդամենը
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	12,331,783	2,990,827	15,322,610	1,327,008	-	1,327,008	16,649,618
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	397	-	397	-	-	-	397
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	54,446,832	4,339,299	58,786,131	65,907,818	72,826	65,980,644	124,766,775
Այլ փոխառություններ	1,248,065	17,049,440	18,297,505	43,576,142	5,874,876	49,451,018	67,748,523
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	2,487,260	7,700,140	10,187,400	2,811,087	-	2,811,087	12,998,487
Ստորադաս փոխառություն	10,866	-	10,866	1,968,574	-	1,968,574	1,979,440
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	40,885	462,974	503,859	1,777,571	1,249,655	3,027,226	3,531,085
Այլ պարտավորություններ	2,210,685	-	2,210,685	-	-	-	2,210,685
	<u>72,776,773</u>	<u>32,542,680</u>	<u>105,319,453</u>	<u>117,368,200</u>	<u>7,197,357</u>	<u>124,565,557</u>	<u>229,885,010</u>
Զուտ Դիրք	<u>(8,554,427)</u>	<u>20,513,547</u>	<u>11,959,120</u>	<u>(26,758,531)</u>	<u>40,152,729</u>	<u>13,394,198</u>	<u>25,353,318</u>
Կուտակված ձեռքվածք	<u>(8,554,427)</u>	<u>11,959,120</u>		<u>(14,799,411)</u>	<u>25,353,318</u>		

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2020թ.						
	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից մինչև 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահան- րագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահան- րագումար	Ընդամենը
<i>Ակտիվներ</i>							
Դրամական միջոցներ	31,458,022	-	31,458,022	-	-	-	31,458,022
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	857	-	857	-	-	-	857
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	13,002,138	436,742	13,438,880	902,655	-	902,655	14,341,535
Ներդրումային արժեթղթեր նեառյալ հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթերը	11,294,661	6,188,432	17,483,093	18,651,686	5,432,101	24,083,787	41,566,880
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	5,404,488	43,367,377	48,771,865	66,704,572	32,745,620	99,450,192	148,222,057
Այլ ակտիվներ	825,106	-	825,106	-	-	-	825,106
	<u>61,985,272</u>	<u>49,992,551</u>	<u>111,977,823</u>	<u>86,258,913</u>	<u>38,177,721</u>	<u>124,436,634</u>	<u>236,414,457</u>

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2020թ.

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից մինչև 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահան- րագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահան- րագումար	Ընդամենը
<i>Պարտավորություններ</i>							
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	10,282,009	1,407,288	11,689,297	259,016	-	259,016	11,948,313
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	1,202	-	1,202	-	-	-	1,202
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	50,987,455	8,459,451	59,446,906	38,417,561	72,015	38,489,576	97,936,482
Այլ փոխառություններ	3,279,999	25,871,533	29,151,532	43,125,253	5,992,459	49,117,712	78,269,244
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	112,451	1,018,780	1,131,231	14,034,011	-	14,034,011	15,165,242
Ստորադաս փոխառություն	11,824	-	11,824	2,142,619	-	2,142,619	2,154,443
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	35,556	400,467	436,023	1,675,450	1,149,864	2,825,314	3,261,337
Այլ պարտավորություններ	1,718,981	-	1,718,981	-	-	-	1,718,981
	<u>66,429,477</u>	<u>37,157,519</u>	<u>103,586,996</u>	<u>99,653,910</u>	<u>7,214,338</u>	<u>106,868,248</u>	<u>210,455,244</u>
Զուտ Դիրք	<u>(4,444,205)</u>	<u>12,835,032</u>	<u>8,390,827</u>	<u>(13,394,997)</u>	<u>30,963,383</u>	<u>17,568,386</u>	<u>25,959,213</u>
Կուտակված ձեռքվածք	<u>(4,444,205)</u>	<u>8,390,827</u>		<u>(5,004,170)</u>	<u>25,959,213</u>		

38 Ռիսկի կառավարում

Բանկային գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում:

Ռիսկերի կառավարումը Բանկն իրականացնում է բացահայտման, գնահատման և մոնիթորինգի մշտական գործընթացների, ինչպես նաև ռիսկերի սահմանաչափերի հաստատման և ներքին վերահսկողության այլ միջոցառումների միջոցով: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը էական նշանակություն ունի Բանկի շահութաբերության կայունության ապահովման գործում, և Բանկի յուրաքանչյուր աշխատակից պատասխանատվություն է կրում իր պարտականությունների հետ կապված ռիսկերի առաջացման համար: Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային, իրացվելիության ռիսկերի և շուկայական ռիսկի, որն իր հերթին բաժանվում է առևտրային և ոչ առևտրային գործառնությունների հետ կապված շուկայական ռիսկի: Բանկը նաև ենթարկվում է գործառնական ռիսկերի:

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք

Ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է Բանկի կառուցվածքային տարբեր մակարդակներում:

Բանկի Խորհուրդ

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության հաստատման և ռիսկերի կառավարման սկզբունքների հաստատման համար:

Բանկի վարչություն

Բանկի վարչությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման գործընթացի վերահսկման համար:

Խորհրդին կից աուդիտի և ռիսկերի կառավարման հանձնաժողով

Ռիսկերի կոմիտեն ընդհանուր պատասխանատվություն է կրում ռիսկերի կառավարման ռազմավարության, սկզբունքների, հայեցակարգերի, քաղաքականության և սահմանների մշակման ու կիրառման համար: Այն պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման կարևոր խնդիրների համար և վերահսկում է դրանց նկատմամբ ընդունված համապատասխան որոշումների կատարումը:

Ակտիվների և պասիվների կառավարման հանձնաժողով

Ակտիվների և պասիվների կառավարման հանձնաժողովը պատասխանատվություն է կրում իրացվելիության և շուկայական ռիսկերի կառավարման, բանկի ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման համար, իր լիազորությունների շրջանակներում որոշումներ է կայացնում վերոհիշյալ ռիսկերի գծով:

Վարկային կոմիտե

Վարկային կոմիտեները իրենց իրավասությունների շրջանակներում որոշումներ են ընդունում պարտքային ռիսկի ընդունման վերաբերյալ, պատասխանատվություն են կրում պարտքային ռիսկի գսպմանն ուղղված սահմանաչափերի պահպանման համար:

Ռիսկերի կառավարման վարչություն

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանումը պատասխանատու է բանկային ռիսկերի բացահայտման, գնահատման, վերլուծության, մոնիտորինգի և հսկողության համար: Այն պատասխանատու է նաև ռիսկերի գնահատման համապատասխան հաշվետվությունների բազայի ստեղծման համար:

Ներքին աուդիտ

Բանկի կողմից իրականացվող ռիսկի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի աուդիտի է ենթարկվում ներքին աուդիտի բաժնի կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը, այնպես էլ Բանկի գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտի բաժինը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է Խորհրդին կից Աուդիտի և ռիսկերի կառավարման հանձնաժողով:

Ռիսկի գնահատման և ռիսկերի ներկայացման համակարգեր

Բանկի ռիսկերը գնահատվում են այն մեթոդով, որն արտացոլում է ինչպես սպասվող կորուստը, որը հնարավոր է սովորական գործունեության ընթացքում, այնպես էլ անսպասելի կորուստները, որոնք իրենցից ներկայացնում են փաստացի ամենաշատ կորուստների արժեքը ըստ վիճակագրական մոդելների հիմքի: Մոդելում կիրառվում են նախորդ փորձից ստացված և շտկված հնարավորությունների նշանակությունները, հաշվի առնելով տնտեսական պայմանները: Բանկը նաև մոդելավորում է «վատագույն դեպքերը», որոնք տեղ կունենան քիչ հավանական թվացող դեպքերի առաջացման ժամանակ:

Ռիսկերի մոնիթորինգը և կառավարումը հիմնականում հիմնված է Բանկի կողմից սահմանված ռիսկերի սահմանաչափերի վրա: Այս սահմանաչափերը արտացոլում են Բանկի գործարար ռազմավարությունը և շուկայական պայմանները, որոնցում գործում է Բանկը, ինչպես նաև Բանկի համար ընդունելի ռիսկի մակարդակը, որը Բանկը պատրաստ է ընդունել, ընդ որում հատուկ ուշադրություն է դարձվում առանձին բնագավառների վրա: Բացի դրանից, Բանկը վերահսկում և գնահատում է իր ընդհանուր կարողությունը կրել ռիսկեր՝ կապված բոլոր տեսակի ռիսկերի և գործառնությունների համապարփակ դիրքերի հետ:

Գործունեության բոլոր տեսակների գծով ստացվող տեղեկատվությունը ուսումնասիրվում և մշակվում է ռիսկերի վերլուծության, վերահսկողության և գնահատման նպատակով: Տվյալ տեղեկատվությունը բացատրություններով ներկայացվում է Բանկի վարչությանը: Հաշվետվությունը պարունակում է տեղեկություններ վարկային ռիսկի համապարփակ չափի, ռիսկի սահմանված սահմանաչափերի բացառությունների վերաբերյալ, արտարժույթային ռիսկի, իրացվելիության ցուցանիշների և սթրես թեստերի վերաբերյալ: Յուրաքանչյուր ամիս տրամադրվում է ռիսկերի վերաբերյալ տեղեկատվություն ըստ տնտեսության ճյուղերի կենտրոնացումների: Ակտիվների և պասիվների կառավարման հանձնաժողովը և վարկային ռիսկերի գնահատման հանձնաժողովը ամսական կտրվածքով ստանում են ռիսկերի վերաբերյալ մանրամասն հաշվետվություն, որը պարունակում է ամբողջ անհրաժեշտ տեղեկատվությունը Բանկի ռիսկերի գնահատման և համապատասխան որոշումների կայացման համար:

Բանկի բոլոր մակարդակների համար կազմվում են ռիսկերի վերաբերյալ տարբեր հաշվետվություններ, որոնք տարածվում են, որպեսզի Բանկի բոլոր բաժիններին ապահովեն հասանելիություն ընդհանուր, անհրաժեշտ և ժամանակին համապատասխան տեղեկատվությանը:

Յուրաքանչյուր օր անց է կացվում կարճատև նիստ դեկլարության և Բանկի այլ աշխատակիցների մասնակցությամբ, որտեղ քննարկվում են սահմանված սահմանաչափերի պահպանումը, վերլուծվում է ռիսկը ներառյալ արժեքի ներդրումները, իրացվելիությունը, ինչպես նաև ռիսկի մակարդակում փոփոխությունները:

Ռիսկի նվազեցում

Բանկը ռիսկերի կառավարման շրջանակներում կիրառում է ածանցյալ և այլ գործիքներ դիրքերի կառավարման համար, որոնք առաջանում են տոկոսադրույքների, տարադրամների, ակցիաների արժեքի փոփոխության ռիսկի, պարտքային ռիսկի ինչպես նաև ըստ նախատեսված գործարքների դիրքերի փոփոխությունների հետևանքով:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներ

Ռիսկի կենտրոնացումները առաջանում են, երբ մի շարք գործընկերներ իրականացնում են նմանատիպ գործունեություն, կամ գործունեությունը կատարվում է միևնույն շրջանում, կամ նրանք ունեն համանման տնտեսական հատկանիշներ, և տնտեսական, քաղաքական կամ այլ պայմաններում փոփոխության արդյունքում ցուցաբերում են նմանատիպ ազդեցություն այդ գործընկերների պայմանագրային պարտավորությունների կատարման ունակության վրա: Ռիսկի կենտրոնացումները արտացոլում են Բանկի գործունեության արդյունքների հարաբերական զգայունությունը պայմանների փոփոխություններին, որոնք ազդեցություն են ունենում կոնկրետ բնագավառի կամ աշխարհագրական շրջանի վրա:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներից խուսափելու համար, Բանկի քաղաքականությունը և գործընթացները ներառում են հատուկ սկզբունքներ, ուղղված բազմաբնույթ պորտֆելի պահպանմանը: Իրականացվում է կառավարում ռիսկի սահմանված կենտրոնացումներով:

38.1 Պարտքային ռիսկ

Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, որը Բանկին կորուստներ կարող է պատճառել: Պարտքային ռիսկը Բանկի կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ Բանկն այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Պարտքային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք հանգեցնում են վարկերի տրամադրմանը և ներդրումային գործունեության հետ, որոնք Բանկի ակտիվների պորտֆելի մեջ ավելացնում են պարտքային արժեթղթեր և այլ պարտքային գործիքներ: Ռիսկն առկա է նաև արտհաշվեկշռային ֆինանսական գործիքներում, ինչպիսիք են վարկային պարտավորվածություններ: Պարտքային ռիսկի կառավարումը և վերահսկողությունը իրականացվում է Բանկի ՌԿՎ պարտքային ռիսկի կառավարման խմբի կողմից և հաշվետվությունները պարբերաբար ներկայացվում են Բանկի Խորհրդին:

38.1.1 Վարկային որակի վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է պարտքային ռիսկին ֆինանսական գործիքների ենթարկվածության վերլուծությունը, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ է ճանաչվում: Ստորև բերված ֆինանսական ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքը ներկայացնում է Բանկի՝ այդ ակտիվների գծով պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ հաշվի չառնելով որևէ ապահովվածություն կամ այլ բարելավումներ: Ստանձնված հանձնառությունների կամ երաշխիքների գումարները ներկայացնում են փոխատվության հանձնառությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի գումարները:

Ներքին վարկանիշների վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտված է ծանոթագրություն 38.1.2-ում:

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2021թ.			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
<i>Ներքին վարկանիշեր</i>				
<i>Դրամական միջոցներ</i>				
Բարձր	43,430,985	-	-	43,430,985
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	43,430,985	-	-	43,430,985
Արժեզրկումից պահուստ	(15,254)	-	-	(15,254)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	43,415,731	-	-	43,415,731
<i>Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ</i>				
Ստանդարտ	16,088,980	-	-	16,088,980
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	16,088,980	-	-	16,088,980
Արժեզրկումից պահուստ	(113,307)	-	-	(113,307)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	15,975,673	-	-	15,975,673

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2021թ.

Ներքին վարկանիշեր

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ
ֆինանսական արդյունքի միջոցով
չափվող պարտքային գործիքներ՝
ներառյալ գրավադրվածները

	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Ստանդարտ վարկանիշ	32,861,525	-	-	32,861,525

Իրական արժեք	32,861,525	-	-	32,861,525
--------------	------------	---	---	------------

Արժեզրկումից պահուստ	(266,942)	-	-	(266,942)
----------------------	-----------	---	---	-----------

Ամորտիզացված արժեքով չափվող
պարտքային գործիքներ՝ ներառյալ
գրավադրվածները

Ստանդարտ	13,952,820	-	-	13,952,820
----------	------------	---	---	------------

Համախառն հաշվեկշռային արժեք	13,952,820	-	-	13,952,820
-----------------------------	------------	---	---	------------

Արժեզրկումից պահուստ	(92,574)	-	-	(92,574)
----------------------	----------	---	---	----------

Զուտ հաշվեկշռային արժեք	13,860,246	-	-	13,860,246
-------------------------	------------	---	---	------------

Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր

Բարձր	64,880,436	-	-	64,880,436
-------	------------	---	---	------------

Ստանդարտ	269,678	1,882,241	-	2,151,919
----------	---------	-----------	---	-----------

Ոչ ստանդարտ	-	328,365	-	328,365
-------------	---	---------	---	---------

Զաշխատող	-	-	630,878	630,878
----------	---	---	---------	---------

Համախառն հաշվեկշռային արժեք	65,150,114	2,210,606	630,878	67,991,598
-----------------------------	------------	-----------	---------	------------

Արժեզրկումից պահուստ	(408,745)	(393,207)	(304,195)	(1,106,147)
----------------------	-----------	-----------	-----------	-------------

Զուտ հաշվեկշռային արժեք	64,741,369	1,817,399	326,683	66,885,451
-------------------------	------------	-----------	---------	------------

Առևտրային վարկեր

Բարձր	76,084,894	-	-	76,084,894
-------	------------	---	---	------------

Ստանդարտ	4,898	5,076,532	-	5,081,430
----------	-------	-----------	---	-----------

Ոչ ստանդարտ	-	6,900	-	6,900
-------------	---	-------	---	-------

Զաշխատող	-	-	1,788,737	1,788,737
----------	---	---	-----------	-----------

Համախառն հաշվեկշռային արժեք	76,089,792	5,083,432	1,788,737	82,961,961
-----------------------------	------------	-----------	-----------	------------

Արժեզրկումից պահուստ	(200,216)	(378,584)	(1,481,951)	(2,060,751)
----------------------	-----------	-----------	-------------	-------------

Զուտ հաշվեկշռային արժեք	75,889,576	4,704,848	306,786	80,901,210
-------------------------	------------	-----------	---------	------------

Այլ ֆինանսական ակտիվներ

Ստանդարտ	1,250,844	-	-	1,250,844
----------	-----------	---	---	-----------

Համախառն հաշվեկշռային արժեք	1,250,844	-	-	1,250,844
-----------------------------	-----------	---	---	-----------

Արժեզրկումից պահուստ	(26,052)	-	-	(26,052)
----------------------	----------	---	---	----------

Զուտ հաշվեկշռային արժեք	1,224,792	-	-	1,224,792
-------------------------	-----------	---	---	-----------

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2021թ.			
Ներքին վարկանիշեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
<i>Փոխափոխության հանձնառություններ և ֆինանսական երաշխավորություններ</i>				
Բարձր	17,493,283	-	-	17,493,283
Արժեզրկումից պահուստ*	(4,347)	-	-	(4,347)
Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2020թ.			
Ներքին վարկանիշեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
<i>Դրամական միջոցներ</i>				
Բարձր	31,463,730	-	-	31,463,730
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	31,463,730	-	-	31,463,730
Արժեզրկումից պահուստ	(5,708)	-	-	(5,708)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	31,458,022	-	-	31,458,022
<i>Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ</i>				
Ստանդարտ	14,449,872	-	-	14,449,872
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	14,449,872	-	-	14,449,872
Արժեզրկումից պահուստ	(108,337)	-	-	(108,337)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	14,341,535	-	-	14,341,535
<i>Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ՝ ներառյալ գրավադրվածները</i>				
Ստանդարտ վարկանիշ	27,596,940	-	-	27,596,940
Իրական արժեք	27,596,940	-	-	27,596,940
Արժեզրկումից պահուստ	(268,789)	-	-	(268,789)
<i>Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային գործիքներ՝ ներառյալ գրավադրվածները</i>				
Ստանդարտ	13,984,361	-	-	13,984,361
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	13,984,361	-	-	13,984,361
Արժեզրկումից պահուստ	(123,328)	-	-	(123,328)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	13,861,033	-	-	13,861,033

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2020թ.

Ներքին վարկանիշեր

Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
--------	--------	--------	----------

Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր

Բարձր	61,574,921	-	-	61,574,921
Ստանդարտ	445,679	298,792	-	744,471
Ոչ ստանդարտ	-	503,839	-	503,839
Չաշխատող	-	-	1,354,899	1,354,899
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	62,020,600	802,631	1,354,899	64,178,130
Արժեզրկումից պահուստ	(474,597)	(171,752)	(618,826)	(1,265,175)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	61,546,003	630,879	736,073	62,912,955

Առևտրային վարկեր

Բարձր	81,813,236	-	-	81,813,236
Ստանդարտ	82,392	1,589,033	-	1,671,425
Ոչ ստանդարտ	-	16,597	-	16,597
Չաշխատող	-	-	5,775,837	5,775,837
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	81,895,628	1,605,630	5,775,837	89,277,095
Արժեզրկումից պահուստ	(353,527)	(391,068)	(3,223,398)	(3,967,993)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	81,542,101	1,214,562	2,552,439	85,309,102

Այլ ֆինանսական ակտիվներ

Ստանդարտ	850,233	-	-	850,233
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	850,233	-	-	850,233
Արժեզրկումից պահուստ	(25,127)	-	-	(25,127)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	825,106	-	-	825,106

Փոխատվության հանձնառություններ և ֆինանսական երաշխավորություններ

Բարձր	18,310,012			18,310,012
-------	------------	--	--	------------

Արժեզրկումից պահուստ*

(27,887)

(27,887)

*Վերոնշյալ աղյուսակում փոխատվության հանձնառություններում և տրամադրված երաշխիքներում բացահայտված ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը վերաբերում է միայն տրամադրված երաշխիքներին և ակրեդիտիվներին: Փոխատվության հանձնառությունների՝ վճարային քարտերի և օվերդրաֆտների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը ներառված է վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստում, քանի որ Բանկը չի կարող փոխատվության հանձնառության բաղադրիչը տարանջատել ֆինանսական գործիքի բաղադրիչից և ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչել առանձին-առանձին:

38.1.2 Արժեզրկման գնահատում

Ստորև բերված հղումները ցույց են տալիս, թե տվյալ հաշվետվության որ ծանոթագրություններում են բացահայտվում Բանկի՝ արժեզրկման գնահատման և չափման մոտեցումները: Այն պետք է ընթերցվի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հետ միասին (տես 4.5.6 ծանոթագրությունը):

Պարտքային ռիսկի էական աճ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է, թե արդյոք էական է աճել ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից հետո:

Գնահատում կատարելիս, Բանկը օգտագործում է ֆինանսական գործիքի մարման ակնկալվող ժամկետի ընթացքում պարտազանցում տեղի ունենալու ռիսկի փոփոխությունները, այլ ոչ թե ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարի փոփոխությունները:

Պարտքային ռիսկի էական աճը որոշելու համար, Բանկը հաշվի է առնում ապագային միտված ինչպես քանակական, այնպես էլ ապագային միտված որակական չափանիշներ:

Այնուամենայնիվ, եթե ապագային միտված տեղեկատվությունը (ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային կերպով) հասանելի չէ առանց չարդարացված ծախսերի կամ ջանքերի, Բանկը օգտագործում է ժամկետանց օրերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը որոշելու համար, թե արդյոք առկա է պարտքային ռիսկի էական աճ սկզբնական ճանաչման պահից հետո:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների չափանիշներ

Ստորև ներկայացված են հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշները: Պարտքային ռիսկի էական աճը սահմանելիս ներկայացված բոլոր չափանիշներն ունեն նույն կշիռը:

- 30 օր ժամկետանց – Վարկերի ու փոխատվությունների 30 օրից ավել ժամկետանց լինելը պարտքային ռիսկի էական աճի ցուցիչ է:
- Ժամկետանց – 30 օրից տարբերվող ժամկետանց: Պարտքային ռիսկի էական աճ է դիտարկվում այն դեպքում, եթե, չնայած հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ժամկետանց օրերը 30-ից քիչ են, վերջին 6 ամսվա ընթացքում 60-ից ավել ժամկետանց օրերի առնվազն մեկ դեպք է գրանցվել:
- Համեմատական փոփոխություն 12-ամսյա պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության մեջ: 12-ամսյա պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության մեջ էական փոփոխությունը դիտարկվում է որպես պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար: Դա վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության համեմատական փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար - պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության էական աճը գործիքի ամբողջ ժամկետի համար վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Պարտազանցում («փուլ 3») վերջին 12 ամիսների ընթացքում - գոյություն ունի պարտքային ռիսկի էական աճ, անկախ այն հանգամանքից, որ հաշվետու օրվա դրությամբ մնացորդները չեն դասակարգվում որպես պարտազանցման դեպք, եթե

մնացորդը վերջին 12 ամիսների ընթացքում ամենաքիչը մեկ անգամ գտնվել է 3-րդ փուլում:

- Փորձաշրջանում գտվող վարկեր. գոյություն ունի պարտքային ռիսկի էական աճ վերանայման պահին աշխատող կամ վերանայման պահին չաշխատող, այն վարկերի համար, որոնք գտնվում են փորձաշրջանում (առողջացման ժամանակաշրջանից հետո ընկած ժամանակաշրջան): Միաժամանակ այդ վարկերը չպետք է ունենան 30 օրից ավել ժամկետանց օր կամ քիչ հավանական վճարման որևէ չափանիշ:

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների չափանիշներ

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշները ներկայացված են հետևյալ պարագրաֆներում: Պարտքային ռիսկի էական աճը սահմանելիս ներկայացված բոլոր չափանիշներն ունեն նույն կշիռը:

- 30 օր ժամկետանց – Վարկերի ու փոխատվությունների 30 օրից ավել ժամկետանց լինելը պարտքային ռիսկի էական աճի ցուցիչ է:
- 7 և ավել ժամկետանց օրեր հաշվարկային և ընթացիկ հաշիվների համար – Հաշվարկային և ընթացիկ հաշիվների համար 7 և ավել ժամկետանց օրերը վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին:
- Ժամկետանց – 30 օրից տարբերվող ժամկետանց: Պարտքային ռիսկի էական աճ է դիտարկվում այն դեպքում, եթե, չնայած հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ժամկետանց օրերը 30-ից քիչ են, վերջին 6 ամսվա ընթացքում 60-ից ավել ժամկետանց օրերի առնվազն մեկ դեպք է գրանցվել:
- Արտաքին վարկանիշային ցուցանիշի փոփոխություն – այս չափանիշի շրջանակներում հաշվի է առնվում կորպորատիվ վարկանիշը: Վարկանշային ցուցանիշի էական փոփոխությունը վարկանիշային գործակալության կողմից (Standard & Poor's, Moody's և Fitch) վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Պարտքային ռիսկի էական աճը հաշվի է առնվում, երբ ըստ S&P գործակալության սխեմայի (կամ համարժեք Moody's և Fitch գործակալությունների սխեմաներով) վարկանիշային ցուցանիշը սկսած BB մակարդակից ամեն անգամ մեկ մակարդակով իջնում է: Այն դեպքերում, երբ ֆինանսական հաստատությունները չունեն կորպորատիվ վարկանիշ վերոնշյալ վարկանիշային գործակալությունների կողմից և բանկը չունի համարժեք ներքին վարկանիշային համակարգ, կիրառվում է կորպորատիվ պարտագանցման վարկանիշը, որը համապատասխանում է տվյալ երկրի սուվերեն վարկանիշին:
- Համեմատական փոփոխություն 12-ամսյա պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության մեջ: 12-ամսյա պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության մեջ էական փոփոխությունը դիտարկվում է որպես պարտագանցում տեղի ունենալու հավանականության փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար: Դա վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության համեմատական փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար – պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության էական աճը գործիքի ամբողջ ժամկետի համար վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Պարտագանցում («փուլ 3») վերջին 12 ամիսների ընթացքում – գոյություն ունի պարտքային ռիսկի էական աճ, անկախ այն հանգամանքի, որ հաշվետու օրվա դրությամբ

մնացորդները չեն դասակարգվում որպես պարտազանցման դեպք, եթե մնացորդը վերջին 12 ամիսների ընթացքում ամենաքիչը մեկ անգամ գտնվել է 3-րդ փուլում:

Ներդրումային արժեթղթերի չափանիշներ

Ստորև ներկայացված են արժեթղթերի պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշները, որոնք բոլորն էլ որոշման մեջ ունեն հավասար կշիռ.

- 12-ամսյա պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության համեմատական փոփոխություն - 12-ամսյա պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության էական փոփոխությունը դիտարկվում է որպես պարտազանցում տեղի ունենալու հավանականության փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար: Դա վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության համեմատական փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար - պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության էական աճը գործիքի ամբողջ ժամկետի համար վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Արտաքին վարկանիշային ցուցանիշի փոփոխություն - այս չափանիշի շրջանակներում հաշվի է առնվում երկրի (սուվերեն) վարկանիշը: Վարկանշային ցուցանիշի էական փոփոխությունը վարկանիշային գործակալության կողմից (Standard & Poor's, Moody's և Fitch) վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Պարտքային ռիսկի էական աճը հաշվի է առնվում, երբ ըստ S&P գործակալության սխեմայի (կամ համարժեք Moody's և Fitch գործակալությունների սխեմաներով) վարկանիշային ցուցանիշը սկսած B2 մակարդակից ամեն անգամ մեկ մակարդակով իջնում է: Այն դեպքերում, երբ ֆինանսական հաստատությունները չունեն կորպորատիվ վարկանիշ վերոնշյալ վարկանիշային գործակալությունների կողմից և բանկը չունի համարժեք ներքին վարկանիշային համակարգ, կիրառվում է կորպորատիվ պարտազանցման վարկանիշը, որը համապատասխանում է տվյալ երկրի սուվերեն վարկանիշին:

Էական վատթարացման կարգավիճակից դուրս գալու չափանիշներ

Եթե առկա չէ Բանկի կողմից պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշներից որևիցե մեկը, ապա տեղի է ունենում փուլ 2-ից անցում փուլ 1-ին, բացառությամբ վերանայված պարտքերի, որոնց համար կիրառվում է փորձաշրջան:

Պարտքային ռիսկի մակարդակներ

Բանկը առանձնացնում է պարտքային ռիսկի մակարդակները տարբեր տվյալների հիման վրա, որոնք կանխատեսում են պարտազանցում տեղի ունենալու ռիսկը և հիմնվում են վարկային փորձված դատողության վրա: Պարտքային ռիսկի մակարդակները սահմանվում են որակական և քանակական (հիմնականում ժամկետանց օրերով պայմանավորված՝ ոչ ժամկետանց ֆինանսական ակտիվները սահմանվում են որպես բարձր վարկանիշ ունեցող, մինչև 30 օր ժամկետանց ֆինանսական ակտիվները՝ ստանդարտ վարկանիշ ունեցող, ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց ֆինանսական ակտիվները՝ ոչ ստանդարտ կամ ցածր և ավելի քան 90 օր ժամկետանց ֆինանսական ակտիվները՝ չաշխատող վարկանիշ ունեցող) գործոններով, որոնք մատնանշում են պատազանցում տեղի ունենալու ռիսկը: Այս գործոնները տարբերվում են կախված ռիսկի բնույթից և փոխառուի տեսակից:

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է հաճախորդներին տրված վարկերի, փոխատվության հանձնառությունների և ֆինանսական երաշխավորությունների համար միջին 12-ամսյա PD-ները ըստ յուրաքանչյուր վարկանիշի.

Հազար ՀՀ դրամ	Վարկանիշ	2021	2020
		12-ամսյա PD –ի միջակայք	12-ամսյա PD –ի միջակայք
Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր	Բարձր, Ստանդարտ	0.10-4.04%	0.09-3.93%
	Ոչ ստանդարտ	8.44-53.23%	10.40-53.18%
	Չաշխատող	89.81-100%	88.54-100%
Առևտրային վարկեր	Բարձր, Ստանդարտ	0.92-2.10%	1.07-2.35%
	Ոչ ստանդարտ	19.22-85.79%	19.34-84.20%
	Չաշխատող	96.47-100%	94.70-100%

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս Բանկի գնահատման համակարգի քարտեզագրումը և գործընկերների արտաքին վարկանիշները.

Միջազգային արտաքին վարկանիշային գործակալության (S&P) վարկանիշ	Վարկանիշ	2021	2020
		12-ամսյա PD	12-ամսյա PD
AAA –ից A-	Բարձր	0.001-0.025%	0.001-0.04%
BBB+ –ից B-	Ստանդարտ	0.043-3.472%	0.059-7.21%
CCC+ to CC	Ոչ ստանդարտ	6.003-31.025%	12.834-23.60%
D	Չաշխատող	100%	100%

Խմբային կամ անհատական գնահատում

Բանկը ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկում է անհատական կամ խմբային հիմունքներով: Ակտիվների դասերը, որտեղ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկները կատարվում են անհատական հիմունքներով, ներառում են.

- փուլ 3-ում գտնվող անհատապես նշանակալից վարկեր՝ ֆինանսական ակտիվների դասից անկախ,
- խոշոր և առանձնահատուկ վարկեր
- գանձապետական, առևտրային և միջբանկային հարաբերություններ, ինչպիսիք են բանկերում պահվող միջոցները, հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթերը և ամորտիզացված արժեքով/իրական արժեքով՝ այլ համապատասխան ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքները,
- Մնացորդներ, որոնք դասակարգվել են որպես գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված, եթե սկզբնական վարկը ապաճանաչվել է, իսկ նոր վարկը ճանաչվել է պարտքի վերակազմավորման արդյունքում:

Բանկը խմբավորում է ակտիվները, որոնց ակնկալվող պարտքային կորուստները չեն հաշվարկվում անհատական հիմունքներով, ըստ համանման պարտքային ռիսկով առանձին դասերի՝ հիմնվելով վարկերի բնութագրերի վրա, ինչպես օրինակ՝

- վարկի տեսակը (կորպորատիվ, հիփոթեք, վարկային քարտ, սպառողական վարկ և այլն)
- հաճախորդի տեսակը (օրինակ՝ ֆիզիկական անձ կամ իրավաբանական անձ կամ ըստ տնտեսության ճյուղի),
- գրավի տեսակը (օրինակ՝ գույք, ստացվելիք գումարներ և այլն),
- արժույթ
- այլ բնորոշ հատկանիշներ:

Պարտագանցման սահմանում և «առողջացում»

Բանկը համարում է ֆինանսական գործիքը պարտագանցման ենթարկված, և, հետևաբար, Փուլ 3-ում դասակարգված (արժեզրկված)՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկների համար, բոլոր այն դեպքերում, երբ փոխառուի պայմանագրային վճարումները 90 օր ժամկետանց են:

Բանկը միջբանկային հաշիվները համարում է պարտագանցման ենթարկված և անհապաղ գործողություններ է կատարում, երբ պահանջվող վճարումները չեն կատարվում մինչև աշխատանքային օրվա ավարտը, ինչպես նշված է անհատական պայմանագրերով:

Որպես որակական գնահատման մի մաս՝ առ այն՝ արդյոք հաճախորդը վճարունակ է, Բանկը նաև դիտարկում է տարբեր դեպքեր, որոնք կարող են մատնացույց անել «քիչ հավանական վճարման» կարգավիճակը: Նման դեպքերում Բանկը մանրամասն դիտարկում է, թե արդյոք այդ իրադարձությունը կարող է հանգեցնել հաճախորդի՝ պարտագանցման ենթարկված լինելուն, և, հետևաբար, գնահատվում է՝ արդյոք պետք է վարկը դասակարգել Փուլ 3-ում՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկների համար, թե արդյոք Փուլ 2-ում դասակարգումը բավարարում է: Նման իրադարձությունները ներառում են.

- դատավարություն, պարտքի հավաքագրման համար իրավական գործողությունների կատարում կամ հարկադիր կատարում,
- պարտապանի լիցենզիայի կասեցում,
- վարկառուն համարվում է համավարկառու, երբ հիմնական վարկառուն պարտագանցման ենթարկված է,
- նույն մնացորդի բազմակի վերաձևակերպում,
- կան հիմնավոր մտավախություններ վարկառուի ապագա ունակության վերաբերյալ՝ կայուն և բավարար դրամական հոսքերի ստեղծման հետ կապված,
- վարկառուի վարկերի օգտագործման մակարդակը՝ վարկային լծակը, զգալիորեն ավելացել է կամ առկա են վարկային լծակի նման փոփոխության համար արդարացված սպասումներ. հաշվետու ժամանակահատվածում կապիտալը 50%-ով կրճատվել է վնասների պատճառով,
- պարտքերի ծածկման գործակիցը ցույց է տալիս, որ պարտքը կայուն չէ,
- հիմնական հաճախորդի կամ վարձակալի կորուստ,
- փոխկապակցված և կարևոր հաճախորդ դիմել է սնանկ ճանաչվելու համար,
- վերաձևակերպում՝ վարկի զգալի մասի զիջմամբ,
- վարկային կազմակերպությունը սնանկության գործառույթ է սկսում փոխառուի նկատմամբ:

Ըստ Բանկի քաղաքականության՝ ֆինանսական գործիքը համարվում է «առողջացած», և հետևաբար վերադասակարգվում Փուլ 3-ից, եթե առնվազն երեք անընդմեջ ամիսների ընթացքում պարտագանցման սահմանված չափանիշներից որևէ մեկը բացակայել է:

Ակտիվի՝ առողջանալուց հետո Փուլ 2-ում կամ Փուլ 1-ում դասակարգելու որոշումը կախված է առողջացման պահին ճշգրտված ռիսկի մակարդակից, և արդյոք սա նշանակում է, որ սկզբնական ճանաչման համեմատ եղել է **պարտքային** ռիսկի զգալի աճ: Բանկի՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների «առողջացման» չափանիշն ավելի մեղմ է, քան վերանայված և չաշխատող պարտքերի վերաբերյալ 12-ամսյա պահանջը:

Վերանայված և փոփոխված վարկեր

Բանկը երբեմն զիջումներ կամ փոփոխություններ է կատարում վարկի սկզբնական պայմաններում՝ արձագանքելով վարկառուի ֆինանսական դժվարություններին՝ գրավը սեփականություն վերցնելու կամ այլ կերպ այն հավաքագրելու փոխարեն: Բանկը համարում է վարկը վերանայված այն ժամանակ, երբ կատարում է զիջումներ կամ փոփոխություններ՝ ելնելով վարկառուի ներկա կամ ապագային առնչվող ֆինանսական դժվարություններից, և դրանք չէր կատարի, եթե վարկառուն ֆինանսապես առողջ լիներ: Ֆինանսական դժվարությունների ցուցիչներ են ֆինանսական ցուցանիշների ձախողումները կամ պարտքային ռիսկերի բաժնի կողմից բարձրացված էական մտահոգությունները: Վերանայման միջոցառումները կարող են ընդգրկել վճարման պայմանավորվածությունների երկարաձգում և վարկավորման նոր պայմանների համաձայնեցում: Պայմանների վերանայումից հետո ցանկացած արժեզրկում չափվում է արդյունավետ տոկոսադրույքի կիրառմամբ, որը հաշվարկվում է պայմանների փոփոխությունից առաջ: Դա Բանկի՝ վերանայված վարկերի վերահսկման քաղաքականությունն է, ինչը կօգնի ապահովել ապագա վճարումների հավանականությունը:

Ապաճանաչման վերաբերյալ որոշումները և Փուլ 2-ի ու Փուլ 3-ի միջև դասակարգումը կատարվում է դեպք առ դեպք:

Բանկը «առողջացման» ժամանակաշրջան է սահմանում վերանայումից հետո ընկած 12-ամսյա ժամանակաշրջանը, որը կիրառվում է միայն վերանայված և չաշխատող պարտքերի համար (բացառելով արտոնյալ ժամանակահատվածը): Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ վերանայումից անմիջապես հետո հնարավոր չէ որոշել ֆինանսական դժվարությունների առկայությունը՝ անհրաժեշտ է օգտագործել «առողջացման» ժամանակաշրջանը՝ որոշելու համար արդյոք պարտքն արդյունավետ է «առողջացել»: Այսպիսով, բոլոր վերանայված և չաշխատող պարտքերը վերանայումից հետո՝ «առողջացման» ժամանակաշրջանում, պետք է մնան 3-րդ փուլում, անկախ պարտավորության դրական դրսևորումից (ժամկետանց օրերի բացակայություն և այլն):

Բանկը փորձաշրջան է համարում «առողջացման» ժամանակաշրջանից հետո ընկած 24-ամսյա ժամանակաշրջանը, որը կիրառվում է վերանայված և աշխատող պարտքերի համար: Ակտիվը՝ որպես վերանայված և աշխատող պարտքեր դասակարգվելուց հետո շարունակում է մնալ առնվազն 24-ամսյա փորձաշրջանում որպես վերանայված:

Որպեսզի վարկը չդասակարգվի վերանայված կատեգորիայում, հաճախորդը պետք է համապատասխանի բոլոր հետևյալ չափանիշներին.

- իր բոլոր պարտքերը պետք է դիտարկվեն աշխատող,
- երկու տարվա փորձաշրջանն ավարտվում է այն օրը, երբ վերանայման պայմանագիրը համարվում է աշխատող,
- փորձաշրջանի ժամկետի առնվազն կեսի ընթացքում ոչ էական համարվող մայր գումարի կամ տոկոսագումարի կանոնավոր վճարումներ,
- հաճախորդը չունի որևէ պայմանագիր, որը ավելի քան 30 օր ժամկետանց է:

Եթե փոփոխությունները զգալի են, վարկը ապաճանաչվում է, ինչպես բացատրվում է 4.5.4 ծանոթագրությունում:

Հետևյալ աղյուսակում ներկայացված են Փուլ 2-ում և Փուլ 3-ում ներառված ակտիվները, որոնք փոփոխվել են, և, հետևաբար, հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում համարվում են վերանայված՝ Բանկի կողմից փոփոխությունների գծով կրած կորուստների հետ միասին:

Հազար ՀՀ դրամ	2021	2020
Հաշվետու ժամանակաշրջանում փոփոխված ֆինանսական ակտիվների ամորտիզացված արժեք	-	706,537
Փոփոխությունից զուտ վնաս	-	402,888

Պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականություն (PD)

PD- ն ներկայացնում է վարկառուի կողմից իր ֆինանսական պարտավորությունները կա՛մ առաջիկա 12 ամիսների (12mECL), կա՛մ պարտավորության գործողության ամբողջ ժամկետի (LTECL) ընթացքում չկատարելու հավանականությունը:

Գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքի PD հաշվարկվում է կիրառելով ժամկետայնության կառուցվածքը 12-ամսյա PD-ի վրա: Ժամկետայնության կառուցվածքը ցույց է տալիս, թե ինչպես է փոխվում պորտֆելի պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականությունը՝ սկզբնական ճանաչման պահից սկսած՝ վարկի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում: Ժամկետայնության կառուցվածքը հիմնված է պատմականորեն դիտարկված տվյալների վրա և ենթադրվում է, որ նույնն է պորտֆելի և վարկային դասի խմբի բոլոր ակտիվների համար: Սա հաստատվում է պատմական վերլուծությունների հիման վրա:

Կորուստը պարտագանցման դեպքում (LGD)

LGD- ն որոշվում է այն գործոնների հիման վրա, որոնք ազդում են պարտագանցումից հետո իրականացվող վերականգնումների վրա: Դրանք տարբերվում են ըստ ֆինանսական գործիքի տեսակի.

- ապահովված ֆինանսական գործիքների համար սա առաջին հերթին հիմնված է գրավի տեսակի և դրա կանխատեսվող արժեքների, պարտադիր վաճառքների դեպքում շուկայական/հաշվեկշռային արժեքների պատմական գեղչերի, բռնագանձման ժամանակահատվածի և դիտարկվող փոխհատուցման ծախսերի վրա:
- Չապահովված ֆինանսական գործիքների դեպքում LGD- ն սովորաբար սահմանվում է ըստ գործիքի տեսակի՝ տարբեր փոխառուների վերականգնման սահմանափակ տարբերակման պատճառով: LGD-ի վրա ազդում է հավաքագրման ռազմավարությունը՝ ներառյալ պայմանագրային պարտքերի վաճառքը և գինը:

Պարտքի գումարը պարտագանցման պահին (EAD)

12-ամսյա և գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում EAD- ները որոշվում են ակնկալվող վճարումների հիման վրա, որը տարբերվում է ըստ ֆինանսական գործիքի տեսակի.

- Պայմանագրային ժամկետ ունեցող ֆինանսական գործիքների դեպքում դա հիմնված է փոխառուի կողմից 12 ամսվա կամ ամբողջ ժամկետի ընթացքում իրականացվելիք պայմանագրային մարումների վրա: Սա նաև ճշգրտվում է փոխառուի կողմից կատարվելիք ակնկալվող գերավճարներով: Հաշվարկի մեջ ներառվում են նաև վաղաժամկետ մարման/վերաֆինանսավորման հետ կապված ենթադրությունները:

- Վերականգնվող ֆինանսական գործիքի համար պարտագանցման տեղի ունենալու ռիսկին ենթարկվածությունը կանխորոշվում է՝ ընթացիկ մնացորդային հաշվեկշռին գումարելով «վարկի շրջանառելիության գործակիցը», ինչը հաշվի է առնում պարտագանցման տեղի ունենալու պահին մնացած սահմանաչափի ակնկալվող օգտագործումը: Այս ենթադրությունները տարբերվում են ըստ ֆինանսական գործիքի տեսակի և ընթացիկ սահմանաչափերի օգտագործման՝ հիմնվելով Բանկի պարտագանցումների վերջին տվյալների վերլուծության վրա:

Ապագայամետ տեղեկատվություն

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոտեցումը ներկայացվում է 4.5.6 ծանոթագրության գնահատումներում ու ենթադրություններում: Ամբողջականության և ճշգրտության ապահովման նպատակով Բանկը օգտագործում է տեղեկատվություն երրորդ կողմի աղբյուրներից (ՀԲ, ԿԲ, ՀՀ Կառավարություն և այլն): Մակրոտնտեսական գործոնների ազդեցության գնահատման նպատակով Բանկը որոշում է ընտրված մակրոտնտեսական գործոնների և կանխատեսված տարբեր սցենարների (բազային, լավատեսական և վատատեսական) կշիռները: Ակնկալվող պարտքային կորուստների մակրոտնտեսական ճշգրտումը հաշվարկելու համար Ընկերությունն օգտագործում է ապագայամետ տեղեկատվության լայն շրջանակ՝ որպես իր մոդելների տնտեսական ներածություն, ներառյալ.

- ՀՆԱ-ի աճ
- ՀՆԱ (արտահայտված ՀՀ դրամով)
- Զուտ ընթացիկ արտասահմանյան տրանսֆերտներ
- Գործազրկության մակարդակ
- Բանկի չաշխատող վարկերի մասնաբաժինն ընդհանուր տրված վարկերում
- Առևտրի աճի տեմպ
- Արդյունաբերության աճի տեմպ
- Շինարարության աճի տեմպ
- Գյուղատնտեսության աճի տեմպ
- Անշարժ գույքի գները (միջին գինը Երևանում):

38.1.3 Պարտքային ռիսկի առավելագույն չափի կենտրոնացումներ

Աշխարհագրական սեզմենտներ

Պարտքային ռիսկի ենթարկվող ակտիվներն ամբողջությամբ տեղաբաշխված են ՀՀ տարածքում:

Արդյունաբերության ճյուղեր

Վարկերի տեղաբաշխումը ըստ տնտեսության ճյուղերի ներկայացված է ծանոթագրություն 20-ում:

38.1.4 Գրավ և վարկային ապահովման այլ միջոցներ

Պահանջվող գրավի գումարը և տեսակը կախված են փոխառուի պարտքային ռիսկի գնահատումից: Գոյություն ունեն գրավադրման յուրաքանչյուր տեսակի ընդունելիության և գնահատման վերաբերյալ ուղեցույցեր:

Ստացված գրավի հիմնական տեսակները հետևյալն են.

- արժեթղթերի փոխառության և հակադարձ հետգնման գործարքների դեպքում՝, դրամական միջոցներ կամ արժեթղթեր,

- առևտրային վարկերի դեպքում՝ անշարժ և շարժական գույք, սարքավորումներ, պաշարներ և առևտրային դեբիտորական պարտքեր, իսկ հատուկ հանգամանքներում՝ պետական երաշխիքներ,
- գրավադրմամբ սպառողական վարկերի դեպքում՝ անշարժ գույք
- հիփոթեքային վարկերի դեպքում՝ անշարժ գույք:

Բանկը նաև երաշխիքներ է ստանում մայր ընկերություններից իրենց դուստր ընկերությունների վարկերի համար: Ղեկավարությունը վերահսկում է գրավի շուկայական արժեքը և անհրաժեշտության դեպքում՝ ըստ հիմնական համաձայնագրի՝ պահանջում լրացուցիչ գրավ:

31.12.2021թ. դրությամբ 31,927,788 հազար դրամ (31.12.2020թ. դրությամբ՝ 28,852,479 հազար դրամ) ընդհանուր արժեքով վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ չի ձևավորվել գրավների մեծության պատճառով:

Կորպորատիվ կազմակերպությունների երկարաժամկետ ֆինանսավորումը և վարկավորումը հիմնականում ապահովվում են գրավով, ֆիզիկական անձանց գծով վերականգնվող վարկային գծերը հիմնականում ապահովված չեն: Ի լրումն, վարկային կորուստը նվազագույնի հասցնելու համար Բանկը վարկառուից լրացուցիչ երաշխիքներ է պահանջում, հենց որ համապատասխան անհատական վարկերի արժեզրկման հատկանիշներ են նկատվում:

Վարկերից տարբեր ֆինանսական ակտիվներ ապահովող գրավները որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով: Հիմնականում ֆինանսական հաստատություններին, հատկապես բանկերին, վարկեր և կանխավճարներ տրամադրելու համար գրավներ չեն պահանջվում: Բացառություն են կազմում այն գրավները, որոնք ձեռք են բերվել ըստ հետգնման պայմանագրերի և արժեթղթերի փոխառության գործարքներից: Պարտատոմսերը և այլ պարտքային արժեթղթերը հիմնականում չեն ապահովվում:

Համախառն վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Անշարժ գույք	111,287,262	99,848,733
Շարժական գույք	438,371	1,965,170
Պաշարներ	382,226	609,013
Կազմակերպությունների և ֆիզիկական անձանց երաշխավորություններ	7,900,262	15,960,403
Թանկարժեք մետաղներ և ոսկյա իրեր	12,526,721	13,649,374
Դրամական միջոցների հոսքեր	14,449,655	15,414,678
Դրամական միջոցներ	519,391	322,166
Արժեթղթեր	19,512	51,510
Այլ	3,430,159	5,634,178
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ (համախառն)	150,953,559	153,455,225

Վերը Վերը նշված աղյուսակում ներկայացված արժեքները վարկերի հաշվեկշռային արժեքներն են, և պարտադիր չէ ներկայացնեն գրավների իրական արժեքը: Գրավների շուկայական արժեքների գնահատումները հիմնված են գրավի գնահատման վրա ըստ տրամադրված վարկերի ամսաթվի: Հիմնականում դրանք չեն թարմացվում մինչև վարկերը չգնահատվեն, որպես անհատապես արժեզրկված:

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին հաճախորդներին տրամադրված արժեզրկված՝ 3-րդ փուլի վարկերի գուտ հաշվեկշռային արժեքը կազմել է 2,419,615 հազար դրամ (2020թ.՝ 7,130,736 հազար), իսկ այդ նույն վարկերի դիմաց գրավի (հիմնականում արտադրական գույք) գումարը՝ 1,248,008 հազար դրամ (2020թ.՝ 5,957,631 հազար դրամ):

38.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական միջոցների հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտադրության փոխարժեքները: Բանկը տարանջատում է շուկայական ռիսկերը առևտրային և ոչ առևտրային պորտֆելների: Առևտրային պորտֆելի շուկայական ռիսկը կառավարվում և վերահսկվում է VaR մեթոդով, որը արտացոլում է ռիսկի փոփոխականների միջև կախվածությունը: Ոչ առևտրային պորտֆելը կառավարվում և վերահսկվում է զգալունության վերլուծությունների օգնությամբ:

Արտադրության կենտրոնացումներից բացի, Բանկը չունի շուկայական ռիսկի զգալի այլ կենտրոնացումներ:

38.2.1 Շուկայական ռիսկ – Ոչ առևտրային

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազդեն Բանկի ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: Բանկի Խորհուրդը սահմանել է որոշված ժամկետների համար տոկոսադրույքների ճեղքվածքների չափ: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով, և հեջավորման ռազմավարություն է օգտագործվում դրանք սահմանված շրջանակներում պահելու համար:

Միջին տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների գծով կիրառվող միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2021թ.			2020թ.		
	Միջին կշռված արդյունավետ, տոկոսադրույք, %			Միջին կշռված արդյունավետ, տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
<i>Տոկոսակիր ակտիվներ</i>						
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	10.17	5.07	6.38	7.00	3.94	1.25
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր ներառյալ հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	8.91	4.61	3.19	9.21	5.17	3.87
Ամորտիզացված արժեքով ներդրումային արժեթղթեր ներառյալ հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	7.74	3.75	4.04	7.85	5.53	4.04
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	13.49	9.75	6.67	12.51	10.20	6.74
<i>Տոկոսակիր պարտավորություններ</i>						
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	8.30	1.25	0.47	5.80	1.48	0.48
<i>Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ</i>						
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ	0.10	0.10	-	0.10	0.10	-
- Ժամկետային ավանդներ	9.69	4.66	2.52	9.02	4.59	2.49
Այլ փոխառություններ	7.60	5.37	4.67	7.93	5.38	3.87
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	5.55	-	9.83	5.55	-
Ստորադաս փոխառություն	-	6.50	-	-	6.50	-

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս Բանկի ֆինանսական արդյունքների զգայունությունը տոկոսադրույքների հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ՝ այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով:

Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքներում ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունն է ժամանակաշրջանի զուտ տոկոսային եկամուտի վրա՝ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռում հաշվառվող լոդացող տոկոսադրույքով ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով:

Կապիտալի զգայունությունը հաշվարկվում է վերագնահատելով իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ հիմք ընդունելով եկամտաբերության կորի ենթադրվող փոփոխությունները:

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2021

Արտարժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսա- դրույքներում	Զուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Կապիտալի զգայունություն
ՀՀ դրամ	+1	-	(727,965)
Եվրո	+2	200,617	-
ՀՀ դրամ	(1)	-	804,088
Եվրո	(2)	(200,617)	-

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2020

Արտարժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսա- դրույքներում	Զուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Կապիտալի զգայունություն
ՀՀ դրամ	+1	-	(482,650)
Եվրո	+2	60,283	-
ՀՀ դրամ	(1)	-	533,840
Եվրո	(2)	(60,283)	-

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2021թ.

դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական հոսքերի վրա:

Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժույթի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով, ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա (կապված արտարժույթի նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխմամբ): Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում պոտենցիալ զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2021թ.

31 դեկտեմբերի 2020թ.

Արտարժույթ	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը
ԱՄՆ դոլար	+5	22,799	+5	32,343
Եվրո	+5	(1,860)	+5	(387)

Բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Այլ արժույթներ	Ընդամենը
<i>Ակտիվներ</i>					
Դրամական միջոցներ	17,389,863	21,760,487	3,622,214	643,167	43,415,731
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	7,612,141	7,989,974	110,230	263,328	15,975,673
Ներդրումային արժեթղթեր ներառյալ հետգնման պայմանագրերով գնվող արժեթերը	37,246,494	8,513,985	1,072,259	-	46,832,738
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	54,499,573	86,172,628	7,099,490	14,970	147,786,661
Այլ ակտիվներ	432,811	558,650	63,402	169,929	1,224,792
Ընդամենը	117,180,882	124,995,724	11,967,595	1,091,394	255,235,595
<i>Պարտավորություններ</i>					
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	12,500,269	2,844,554	422,230	882,565	16,649,618
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	61,995,780	54,886,630	7,199,178	685,187	124,766,775
Այլ փոխառություններ	11,355,277	52,048,933	4,344,313	-	67,748,523
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	12,998,487	-	-	12,998,487
Ստորադաս փոխառություն	-	1,979,440	-	-	1,979,440
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	3,531,085	-	-	-	3,531,085
Այլ պարտավորություններ	1,576,130	597,082	14,890	22,583	2,210,685
Ընդամենը	90,958,541	125,355,126	11,980,611	1,590,335	229,884,613
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքների ազդեցությունը	-	815,381	(24,183)	(788,862)	2,336
Զուտ դիրք 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	26,222,341	455,979	(37,199)	(1,287,803)	25,353,318
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին	6,417,967	10,326,223	677,220	71,873	17,493,283

Հազար ՀՀ դրամ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Այլ արժույթներ	Ընդամենը
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	103,370,203	120,165,793	12,033,899	843,705	236,413,600
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	77,493,958	122,418,834	9,916,850	624,400	210,454,042
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքների ազդեցությունը	526,909	(2,899,895)	2,124,783	247,858	(345)
Զուտ դիրք 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	26,403,154	(5,152,936)	4,241,832	467,163	25,959,213
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին	8,305,867	9,233,127	767,542	3,476	18,310,012

38.3 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է Բանկի ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Այս ռիսկի զսպման նպատակով Բանկը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական միջոցների հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական միջոցների հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Բանկը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական միջոցների հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Բանկն ունի նաև ապահով վարկային գծեր, որ նա կարող է օգտագործել իրացվելիության կարիքները բավարարելու համար: Բացի այդ Բանկը ՀՀ կենտրոնական բանկում պահում է իր որոշ դրամով պարտավորությունների 4%-ի և որոշ արտարժույթով պարտավորությունների 18%-ի չափով պահուստավորման գումար (տես ծանոթագրություն 16 և 18): Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Բանկի հետ մասնավորապես:

Բանկի իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Բանկը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ցուցանիշները հետևյալն են.

	Աուդիտ չարված	
	2021, %	2020, %
Ն21- Ընդհանուր իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/ Ընդհանուր ակտիվներ)	27.28	24.56
Ն22- Ընթացիկ իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/ցպահանջ պարտավորություններ)	125.42	125.36

Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունը՝ ըստ մինչև մարումը մնացած ժամկետների

Ստորև ներկայացվում է 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի չգեղջված ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ հաշվեկշռի ամսաթվից մինչև պայմանագրերում նշված մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն: Տե՛ս ծանոթագրություն 37-ը այս պարտավորությունների մարման սպասվելիք ժամկետների համար: Ցպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ վճարումը կպահանջվի անմիջապես: Սակայն Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ շատ հաճախորդներ անմիջապես վճարում չեն պահանջի, և աղյուսակը չի արտացոլում սպասվող դրամական միջոցների հոսքերը, ինչպես նշված է Բանկի կողմից ավանդների պահպանման պատմության մեջ:

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2021թ.					
	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	1 - 12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը համախառն արտահոսք	Հաշվեկշռային արժեք
<i>Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	12,181,754	3,118,975	1,676,411	-	16,977,140	16,649,618
Պարտավորություններ Հաճախորդների նկատմամբ	54,311,345	4,531,908	73,933,027	100,559	132,876,839	124,766,775
Այլ փոխառություններ	2,213,880	19,598,279	49,126,982	6,648,921	77,588,062	67,748,523
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	2,434,772	8,658,743	1,954,047	-	13,047,562	12,998,487
Ստորադաս փոխառություն	10,868	-	2,357,354	-	2,368,222	1,979,440
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	67,082	723,763	2,875,827	1,440,000	5,106,672	3,531,085
Այլ պարտավորություններ	2,210,685	-	-	-	2,210,685	2,210,685
Ընդամենը չգեղջված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	73,430,386	36,631,668	131,923,648	8,189,480	250,175,182	229,884,613

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2021թ.

	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	1 - 12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը համախառն արտահոսք	Հաշվեկշռային արժեք
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
Արտարժույթի փոխանակման ֆորվարդային պայմանագրեր						
Ներհոսք	150,182	-	-	-	150,182	-
Արտահոսք	(150,579)	-	-	-	(150,579)	(397)
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	15,825,404	903,726	764,153	-	17,493,283	17,493,283

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2020թ.

	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	1 - 12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը համախառն արտահոսք	Հաշվեկշռային արժեք
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	10,291,544	1,440,941	279,547	-	12,012,032	11,948,313
Պարտավորություններ Հաճախորդների նկատմամբ	50,990,600	8,770,631	44,369,127	128,170	104,258,528	97,936,482
Այլ փոխառություններ	3,357,582	28,849,144	48,753,494	7,017,503	87,977,723	78,269,244
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	112,451	1,071,876	15,184,487	-	16,368,814	15,165,242
Մտորադաս փոխառություն	11,824	-	2,705,042	-	2,716,866	2,154,443
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	59,499	641,079	2,358,492	1,350,000	4,409,070	3,261,337
Այլ պարտավորություններ	1,718,981	-	-	-	1,718,981	1,718,981
Ընդամենը չզեղչված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	66,542,481	40,773,671	113,650,189	8,495,673	229,462,014	210,454,042

	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	1 - 12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը համախառն արտահոսք	Հաշվեկշռային արժեք
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
Արտարժույթի փոխանակման ֆորվարդային պայմանագրեր						
Ներհոսք	2,341,690	-	-	-	2,341,690	-
Արտահոսք	(2,342,740)	-	-	-	(2,342,740)	(1,050)
Արտարժույթի սվոպ պայմանագրեր						
Ներհոսք	521,903	-	-	-	521,903	-
Արտահոսք	(522,570)	-	-	-	(522,570)	(152)
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	16,370,281	1,814,188	116,688	8,855	18,310,012	18,310,012

38.4 Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկը ուղղակի կամ անուղղակի կորստի ռիսկն է, որն առաջանում է պատճառների լայն բազմազանությունից՝ կապված Բանկի ֆինանսական գործիքների մեջ ներգրավվածության, գործընթացների, անձնակազմի, տեխնոլոգիաների և ենթակառուցվածքների հետ, և արտաքին գործոններից՝ բացառությամբ վարկային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերի, ինչպիսիք են իրավական և կարգավորիչ պահանջները և կորպորատիվ վարքագծի ընդհանուր ընդունված չափանիշները:

Բանկի նպատակն է կառավարել գործառնական ռիսկը՝ ֆինանսական վնասներից և հեղինակության կորստից խուսափումը հավասարակշռելով ռիսկի կառավարման ծախսային արդյունավետության հետ:

Գործառնական ռիսկի կառավարմանն ուղղված վերահսկողության մշակման և իրականացման հիմնական պատասխանատվությունը կրում է Ռիսկերի կառավարման վարչությունը, Խորհուրդը, Գործադիր մարմինը: Այս պատասխանատվությունը ուղեկցվում է գործառնական ռիսկի կառավարման համար համընդհանուր չափանիշների մշակմամբ և հետևյալ ոլորտներում՝

- պարտականությունների համապատասխան տարանջատման պահանջներ, այդ թվում գործարքների անկախ հաստատում,
- գործարքների համաձայնեցման և մոնիթորինգի պահանջներ,
- կարգավորիչ և այլ իրավական պահանջների համապատասխանեցում, ներառյալ ՀՀ ԿԲ ներքին վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ նվազագույն պահանջները,
- վերահսկողական մեխանիզմների և ընթացակարգերի փաստաթղթավորում,
- առաջացած գործառնական ռիսկերի պարբերաբար գնահատման պահանջներ, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարմանն ուղղված ընթացակարգերի համապատասխանություն,

- գործառնական կորուստների զեկուցման պահանջներ և առաջարկվող մեղմացուցիչ գործողություններ,
- արտակարգ իրավիճակների ծրագրերի մշակում,
- վերապատրաստում և մասնագիտական զարգացում,
- էթիկայի և գործարար չափանիշներ,
- ռիսկերի մեղմացում:

Բանկի ստանդարտների համապատասխանությունը ուղեկցվում է ներքին աուդիտի կողմից իրականացվող պարբերական դիտարկումներով: Ներքին աուդիտի դիտարկումների արդյունքները քննարկվում են Բանկի ղեկավարության այն ներկայացուցչի հետ, որին դրանք վերաբերում են: Դիտարկումների ամփոփագրերը ներկայացվում են Խորհրդին:

39 Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքերի համադրում

Բանկի պարտավորություններում ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող փոփոխությունները կարող են դասակարգվել հետևյալ կերպ.

Հազար ՀՀ դրամ

	Պարտավորություններ ՀՀ բանկերի նկատմամբ	Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	Այլ փոխառություններ	Ստորադաս փոխառություն	Վարձակալության գծով պարտավորություններ	Ֆինանսավորման գործունեությունից ընդամենը պարտավորություններ
Հաշվեկշռային արժեք 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	4,142,592	14,005,787	77,048,866	1,977,270	2,588,778	99,763,293
Մուտքեր	7,632,030	5,386,686	24,627,910	-	-	37,646,626
Մարումներ	(10,013,937)	(4,240,120)	(30,331,125)	(494)	(393,757)	(44,979,433)
Արտարժույթային փոխարկումներ	173,366	-	6,531,749	176,346	-	6,881,461
Այլ	1,938	12,889	(313,493)	1,321	1,066,316	768,971
Հաշվեկշռային արժեք 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,935,989	15,165,242	77,563,907	2,154,443	3,261,337	100,080,918
Մուտքեր	8,123,419	2,788,951	65,571,497	-	-	76,483,867
Մարումներ	(5,148,079)	(4,928,934)	(68,104,053)	-	(424,731)	(78,605,797)
Արտարժույթային փոխարկումներ	(282,524)	-	(6,934,180)	(174,528)	-	(7,391,232)
Այլ	11,702	(26,772)	(348,648)	(475)	694,479	330,286
Հաշվեկշռային արժեք 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,640,507	12,998,487	67,748,523	1,979,440	3,531,085	90,898,042

«Այլ» տողում ներառված են նոր ձևավորված վարձակալության գծով պարտավորությունները և անկանխիկ շարժ հանդիսացող վարձակալության վերանայումները: Այն նաև ներառում է թողարկված պարտքային արժեթղթերի, այլ փոխառու միջոցների, ստորադաս փոխառությունների և վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով հաշվեգրված, բայց դեռևս չվճարված տոկոսները: Բանկը դասակարգում է վճարված տոկոսները որպես դրամական միջոցների հոսքեր՝ գործառնական գործունեությունից:

40 Կապիտալի համարժեքություն

Բանկը պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք բանկային գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Բանկի կապիտալի համարժեքությունն այլ միջոցների հետ մեկտեղ վերահսկվում է նաև օգտագործելով Բանկային Վերահսկողություն Բազելյան Հանձնաժողովի, ինչպես նաև ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոնները և նորմատիվները:

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Բանկի կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանջներին, և որ Բանկը պահպանում է ամուր վարկային վարկանիշ և առողջ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու համար:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Բանկը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը սահմանվում է 12%:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, էմիսիոն եկամուտը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը, գլխավոր պահուստը: Կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչ է լրացուցիչ կապիտալը, որը ընդգրկում է վերագնահատման և այլ պահուստները:

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկերի կշիռների՝ դասակարգված համաձայն վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գնահատման:

2021 և 2020թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր կապիտալի, ռիսկով կշռված ակտիվների և կապիտալի համարժեքության նորմատիվի չափերը հաշվարկված համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջների, ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	Ատյիտ չարված	
	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Հիմնական կապիտալ	37,087,874	36,036,621
Լրացուցիչ կապիտալ	591,602	1,855,708
Ընդամենը՝ ընդհանուր կապիտալ	37,679,476	37,892,329
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	254,638,774	251,167,386
Կապիտալի համարժեքության նորմատիվ	14.80%	15.09%

Ժամանակաշրջանի ընթացքում Բանկը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ պահանջները:

Նպատակ ունենալով խթանել բանկային համակարգի գործունեության արդյունավետության բարձրացմանը, բանկային համակարգի կայունության ու տնտեսական տարբեր իրավիճակներում շուկերին դիմակայելու ունակության ամրապնդմանը, ինչպես նաև նպաստել բանկային համակարգի կողմից առավել արդյունավետ և մատչելի բանկային ծառայությունների մատուցմանը, Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհուրդը 2017թ. որոշում է կայացրել 2018 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ և դրանից հետո բանկերի համար ընդհանուր նորմատիվային կապիտալի նվազագույն չափը սահմանել 30.000.000 հազար Հայաստանի Հանրապետության դրամ:

41 Մեզմենտային հաշվետվություններ

Գործառնական սեզմենտներ

Բանկի գործունեությունը կազմակերպվում է երեք հիմնական գործառնական սեզմենտներով: Այս գործառնական սեզմենտները համակարգվում են, և դրանց արդյունքների հիման վրա կայացվում են ռազմավարական որոշումներ:

Ֆիզիկական անձանց մատուցվող ծառայություններ – տվյալ բիզնես-սեզմենտը ներառում է հաճախորդներին ընթացիկ հաշիվների բացման և վարման, ավանդների ներգրավման գծով բանկային ծառայությունների մատուցումը, դեպո հաշիվների վարումը, բանկային քարտերի սպասարկումը, սպառողական և հիփոթեքային վարկերի տրամադրումը:

Կազմակերպություններին մատուցվող ծառայություններ – տվյալ բիզնես-սեզմենտը ներառում է կազմակերպությունների հաշվարկային և ընթացիկ հաշիվների սպասարկումը, ավանդների ընդունումը, վարկերի և այլ ֆինանսավորման տեսակների տրամադրումը, արտարժույթով գործառնությունները և ածանցյալ գործիքների հետ գործարքները:

Բանկային ներդրումային ծառայություններ – տվյալ բիզնես-սեզմենտը ներառում է ֆինանսական ակտիվների հետ գործողությունները, համակարգված ֆինանսավորման տրամադրումը, վարձակալությունը, կազմակերպությունների միաձուլման և դադարեցման հարցերով խորհրդատվությունների տրամադրումը:

Բիզնես-սեզմենտների միջև գործողությունները կատարվում են առևտրային պայմաններով: Տեղի է ունենում բիզնես-սեզմենտների միջև ֆինանսական ռեսուրսների վերաբաշխում, ինչի արդյունքում գործառնական եկամուտներում արտացոլվում է ֆինանսական ռեսուրսների վերաբաշխման արժեքը: Վերոնշյալ ռեսուրսների գծով տոկոսադրույքը հաշվարկվում է Բանկի կապիտալի արժեքի հիման վրա: Բիզնես-սեզմենտների միջև առկա չեն եկամուտի և ծախսերի այլ էական հոդվածներ: Սեզմենտների ակտիվները և պարտավորությունները ներառում են գործառնական ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք կազմում են Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մեծ մասը, բացառությամբ այնպիսի հոդվածների, ինչպիսիք են՝ հարկումը և այլ փոխառու միջոցները: Ներքին ծախսերը և ճշգրտումները՝ վերաբաշխված ֆինանսական ռեսուրսների արժեքի հաշվարկով, հաշվի են առնվել յուրաքանչյուր բիզնես-սեզմենտի ֆինանսական արդյունքի որոշման ժամանակ: Արտաքին հաճախորդների հետ գործարքներից եկամուտները բաշխվում են ըստ գործունեության ոլորտների՝ եկամուտների բաժանման վերաբերյալ համաձայնություններին համապատասխան բավարար հիմքերի առկայության դեպքում:

Ստորև ներկայացված է վերոնշյալ բիզնես-սեզմենտների գծով սեզմենտային տեղեկատվությունը՝

Հազար ՀՀ դրամ

2021

	Ֆիզիկական անձանց մատուցված ծառայություններ	Կազմակեր- պություններին մատուցված ծառայություններ	Բանկային ներդրումային ծառայություններ	Ընդամենը
Զուտ տոկոսային եկամուտներ	4,318,716	2,114,303	1,927,225	8,360,244
Զուտ ոչ տոկոսային եկամուտներ/(ծախս)	657,982	1,176,852	(139,461)	1,695,373
Գործառնական եկամուտ	4,976,698	3,291,155	1,787,764	10,055,617
Արժեզրկման ծախս	(972,763)	(1,728,405)	15,181	(2,685,987)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	(651,517)	(521,352)	(305,630)	(1,478,499)
Հիմնական միջոցների մաշվածություն և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	(1,808,602)	(1,561,841)	(844,228)	(4,214,671)
Այլ ծախսեր	(746,593)	(597,432)	(350,231)	(1,694,256)
Շահույթ/(վնաս) մինչև հարկումը	797,223	(1,117,875)	302,856	(17,796)
Շահութահարկի գծով (ծախս)/փոխհատուցում	(143,500)	283,973	(76,934)	63,539
Տարվա շահույթ/(վնաս)	653,723	(833,902)	225,922	45,743
Սեզմենտային ակտիվներ	72,537,560	85,424,092	110,103,096	268,064,748
Սեզմենտային պարտավորություններ	90,435,660	107,039,434	32,811,030	230,286,124
Տոկոսաբեր ֆինանսական ակտիվներ	66,885,451	80,901,210	107,451,667	255,238,328
Տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ	90,258,905	106,897,992	32,728,113	229,885,010

	Ֆիզիկական անձանց մատուցված ծառայություններ	Կազմակեր- պություններին մատուցված ծառայություններ	Բանկային ներդրումային ծառայություններ	Ընդամենը
Զուտ տոկոսային եկամուտներ	4,407,220	1,561,339	2,422,839	8,391,398
Զուտ ոչ տոկոսային եկամուտներ	1,573,962	877,178	86,101	2,537,241
Գործառնական եկամուտ	5,981,182	2,438,517	2,508,940	10,928,639
Արժեզրկման ծախս	(856,884)	(1,133,429)	(273,718)	(2,264,031)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	(1,690,154)	(1,606,132)	(809,100)	(4,105,386)
Հիմնական միջոցների մաշվածություն և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	(523,250)	(444,303)	(241,285)	(1,208,838)
Այլ ծախսեր	(620,588)	(526,956)	(586,171)	(1,733,715)
Շահույթ/(վնաս) մինչև հարկումը	2,290,306	(1,272,303)	598,666	1,616,669
Շահութահարկի գծով (ծախս)/փոխհատուցում	(390,969)	217,190	(102,196)	(275,975)
Տարվա շահույթ/(վնաս)	1,899,337	(1,055,113)	496,470	1,340,694
Մեզմենտային ակտիվներ	68,309,330	89,891,287	90,680,820	248,881,437
Մեզմենտային պարտավորություններ	74,300,744	103,239,809	33,114,320	210,654,873
Տոկոսաբեր ֆինանսական ակտիվներ	62,912,955	85,309,102	88,192,400	236,414,457
Տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ	74,214,334	103,166,436	33,074,474	210,455,244

42 Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած իրադարձություններ

2022թ. փետրվարի 24-ին Ուկրաինայում բռնկված հակամարտությունն արագությամբ ծավալվում է՝ զգալի ազդեցություն թողնելով համաշխարհային տնտեսության վրա: ԱՄՆ-ն և եվրոպական երկրները կոշտ պատժամիջոցներ են կիրառել Ռուսաստանի դեմ: Արևմտյան ուժերը քննարկում են գոյություն ունեցող պատժամիջոցների ընդլայնումը: Ռուսաստանը Հայաստանի գլխավոր առևտրատնտեսական գործընկերն է, ուստի ներկայումս կիրառվող պատժամիջոցները, ինչպես նաև դրանց ընդարձակումը կարող են լուրջ ազդեցություն ունենալ Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսական շուկաների և ամբողջ տնտեսության վրա: Համաշխարհային մակարդակով ավելի խոր պատժամիջոցներ կիրառելը կարող է հանգեցնել բարձր գնաճի, ֆինանսական շուկաների աճի տեմպի նվազման և որոշակի խաթարման:

Իրավիճակի անմիջական ազդեցությունը դժվար է հստակորեն կանխատեսել, սակայն
ղեկավարության գնահատմամբ այն նշանակալի ազդեցություն չի ունենա Բանկի
գործունեության և ֆինանսական հաշվետվությունների վրա: